

Wɔvɔvɔ dieke Luki dɪ maagina wɔnna

¹ N zɔa Tiwofilusi:

Vuosi pam kraŋŋɔna ba gbaŋ a maagu wudiekemba die dɪ yine tɪ sɔnsɔŋ.

² Die ba maagu wa wudiekemba vuodiekemba die dɪ benne piiliku me wo dɪ yene ta balɪ tɪ wa.

³ Naa chɪaŋ ma die n gbaŋ gbaŋ die n muŋŋɔna a pɪasi a sɪba wɪaha gie mana chɪasɪsɪ a piiliku me wo aŋaŋ a ganana die wo, ta yile dɪ dɪ nan dɪ vɪna n muŋŋɔna maagu a dɪsɪna die a yɪ fɔ.

⁴ N yiwo naa amɔ fɔ sɪmma wudiekemba mana ba dagɪna fɔ wa chɪaŋ.

Jɔɔn vuodieke dɪ sɪnana vuosi Nɔmɔŋ nyaabu maariŋ mɔvɔvɔ wɪa

⁵ Saŋŋa dieke Herodi die dɪ yine Judia naakpenkɔrɪka, die Nɔmɔŋ kɪkaabɪtɔ wɔnɔɪ die benne ba wasa wa Zakaria, die vɔ nyɔŋ wa Abija, Nɔmɔŋ kɪkaabɪtɔ buuriŋ ma; die vɔ hɔgɔ Elizabeti dɪaŋ die yiwo Arɔni haaguŋ.

⁶ Ba bale wo mana beriŋ die vɪna muŋ Nɔmɔŋ jigɪŋ, ta ba muŋŋɔ a dɪ Nɔmɔŋ mɪraha aŋaŋ vɔ sieti mana.

⁷ Ama die ba wo ballɪ dama Elizabeti die yiwo hɔgɔpɔrɔŋ, ta vɔ ŋaŋ Zakaria mana die dɪ faasɪ kɔrɔŋ aŋaŋ ba baan mɪrɪ.

⁸ Daan kaanɔ Zakaria aanɔ ɔ chaaku tɔɔma sanɔa dɔ kenɔ tugi, ta die ɔ ga tɔɔma a yiɔ Nɔmɔ, sɔba ɔ naana yie die wo.

⁹ Die ba taa wa daraa a vɔarɔ wa sɔba banɔ Nɔmɔ kɔkaabitɔba dagɔ dɔ sina die, dɔ ba vɔarɔ vuodieke dɔ baanɔ nan juu Nɔmɔ jɔamɔ juokpenkpuku ma a juu Nɔmɔ nyɔnyɔɔgaha. Die ba taa daraaha ta die Zakaria die dɔ dii. Die wɔa die ɔ ga juu juoku,

¹⁰ ta daadamba die dɔ zie yenni me a juusa Nɔmɔ sanɔa dieke ɔ jonana nyɔnyɔɔgaha.

¹¹ Womi Nɔmɔ malaka die dɔ kenɔ a nyɔ ɔ jiginɔ a zie Nɔmɔ koriku nuudiiginɔ chaanɔ jigidieke ɔ jona nyɔnyɔɔgaha.

¹² Die Zakaria dɔ yene wo wo die ɔ sikpaanɔ dɔ vɔɔ ta nɔmaamɔ dɔ yigi wo.

¹³ Ama ta malakaka die dɔ balɔ a yi wa dɔ, “Zakaria, da vaa nɔmaamɔ yalla fu! Nɔmɔ wɔnɔ fu juusiku mɔ, ta fu hogɔ Elizabeti nan murɔ buadembɔnɔ a yi fu, ta nɔ nan wa wa Joɔn.

¹⁴ Fu sɔnɔ nan faasɔ falɔ fu bua wa murɔnɔ wɔa ta vuosi pam dɔanɔ sɔgɔtɔ nan falɔ ba murɔna wa wɔa,

¹⁵ dama ɔ baa ɔ yiwo vuokpuɔ Nabidie Nɔmɔ nɔnɔ. Ʋ ka baa ɔ nyu daanɔ yaa daahagɔnɔ. Ʋ nan suuli aanɔ Nɔmɔ Haalɔnɔ a nyɔnɔ sanɔa dieke ɔ nunɔ dɔ yalla ɔ nyuuti.

¹⁶ Ʋ nan yi Izara vuosi pam yinɔnɔ kenɔ ba Yɔmɔtienɔ Nɔmɔ jiginɔ.

¹⁷ Ʋ nan dɔ yallɔ Nɔmɔ Haalɔnɔ aanɔ hagɔnɔ sɔba Nɔmɔ naazɔa Elaja die dɔ yalla hagɔrɔɔ die wo. Ʋ nan wolɔnɔ tɔ Yɔmɔtienɔ, ɔ nan yi vuosi yaalɔma ba ballɔ bɔbra, ta yi vuodiekemba dɔ

kana ka dı Nımuŋ aŋ ba yaala ba tuo v nvaŋ, v nan bı yi aŋ vuosi yi siri a gbara ba Yomutien kenin.”

18 Zakaria die dı balı a yi malakaka dı, “Lala maŋ baan yi a summa a baarı naa bala ka yi? Dama n yiwo daajakvun, ta n hvgv dıaŋ dı faası a kvun.”

19 Malakaka die dı yinŋi a balı wa dı, “Manıŋ, n yiwo Gabiriali, vuodieke dı kalla Nımuŋ nuŋŋa; ta v tun muŋ dı n ken balı wvunaha gie a yi fv.

20 Ama ka tuo n wıaha dii wudieke dı bala ka yi saŋŋa dieke dı mvna. Fv kana ka tuo muŋ dii wo wıa, kaan bıagı a balı wıa a ga tvgtı daa dieke wıaha dı balla a ken yi wusie.”

21 Ama daadamba die dı zie a chısa Zakaria ta yile dı bıa v yvası die Nımuŋ jıamuŋ juokpenkpvkv ma.

22 Die v kenne a nuŋ wa, die v ka bıagı a balı wıa a yi ba. Die ba muŋŋı dı v ye wo wıuŋ Nımuŋ jıamuŋ juokpenkpvkv svŋ. Die v kana ka bıagı bala wıaha, die v nagı v nuusi a dagı ba wıa.

23 Die v tvsvma saŋŋa Nımuŋ jıamuŋ juokpenkpvkv ma dı tvanna wa, die v yinŋi kuli.

24 Naa kvanŋ chaan v hvgv Elizabeti die dı yigi nyuuti, ta die lvbvı v gvban tıgiri me a ga tvgtı chıvı anv,

25 ta die v ken balı a yi v gvban dı, “N Yomutien Nımuŋ tvnna naa a yi muŋ, ta chıgtı muŋ zvvlıŋ a vvarı muŋ viivi me.”

Malaka die dı mvvlına Yısa maarıŋ dene

26 Elizabeti nyuuti chuti ayababa ma Nmuḡ die dɪ tuŋ ɔ malaka Gabiriali ɔ ga tuŋ kaanu dɪ benne Galili tuŋbaŋ ma ba wasɪnana Nazeriti,

27 dɪ ɔ yaa tɔntɔmuŋ a ga yi havuɔbiŋ wɔnyɪ die dɪ zɪna dembiŋ ta die baa ɔ yallɪ daa wɔnyɪ ba wasɪnana Josefu, vuodieke die dɪ yine naan Davidi haagɪ. Havuɔbike saan die yine Meri.

28 Die malakaka dɪ keŋ ɔ jigiŋ a baari dɪ, “Sugɪɔvagiŋ bie fɔ ma, tɪ Yɔmɔtien Nabidie Nmuḡ bie fɔ jigiŋ ta yi alibarika a yi fɔ pam!”

29 Meri sikpaan die dɪ faasi vuɔ yaa gamma malakaka wɔbalɪkaha ma, die ɔ yile wɪaha chɪasi dɪ sina die.

30 Malakaka die dɪ balɪ a yi wa dɪ, “Meri, daa vaa ŋmaamuŋ yalla fɔ dama Nmuḡ suŋ fiati fɔ ma.

31 Nan yigi nyuuti a mɪrɪ buademiŋ an nɪ wa wa Yisa.

32 U baa ɔ yiwo vuokpuŋ ta ba wasɪma wa Nabidie Nmuḡ Bɔa. Tɪ Yɔmɔtien Nmuḡ nan yiwo naakpenkpuŋ sɪba ɔ chɔɔŋkɔsuŋ Davidi die dɪ sina die wo,

33 ɔ baa ɔ yiwo Jakobu haagɪsu suŋ naakpenkpuŋ haahuu, ta ɔ naari wo kpatɪ!”

34 Meri dɪ pɪasi malakaka dɪ, “N zɪ dembiŋ, ta naa baa ka lia a yi?”

35 Die malakaka die dɪ yinŋi a balɪ a yi wa dɪ, “Nmuḡ Halɪkasɪka nan keŋ a suŋ fɔ ma, ta Nmuḡ hagiɪɪɔ nan ligi fɔ. Naa chɪan ma ba nan wa buakasi wa Nmuḡ bɔa.

36 Ama sɪmma a baari fɔ sugɪtaa Elizabeti vuodieke dɪ kɔrɪnna wa, lele ɔ yigi wo nyuuti,

chutta ayɔaba wɔnna a baa ɔ murɩ buadembin,
wɔnɩŋ vuodieke die ba wasɩnana wa hɔgɔpɩrɩŋ,

³⁷ dama wɩŋ wori Nɩmɩŋ dɩ kaanɩ biagi a yi.”

³⁸ Meri die dɩ baarɩ dɩ, “Tɔ, manɩŋ n yiwo
Nɩmɩŋ yɔmɔ, die yi a yɩ mɩŋ sɩba fɔ bala die wo.”
Die malakaka die dɩ wa a nyɩŋ a ga ta va wa.

Meri die dɩ kaagɩna Elizabeti dene

³⁹ Ka kɔanɩ chaanɩ Meri die dɩ yi siri lagɩ lagɩ
a ga tɩŋ kaanɩ Judia ma, Judia tɩŋgbanɩ yaa wa
kunkoge,

⁴⁰ mi ɔ ga juu Zakaria tiginɩ me a waasɩ
Elizabeti.

⁴¹ Elizabeti die dɩ wɔnna Meri waasɩku,
bɔanyaalikɩ die dɩ dɔŋ ɔ nyuuti ma. Womi die
Nɩmɩŋ Haalɩbɔ die dɩ suuli Elizabeti,

⁴² die ɔ faasɩ a keesi nɩmɩŋsikpenɩ a baarɩ dɩ,
“Nɩmɩŋ alibarika bie fɔ ma a tɩŋ hɔgɔba mana,
ta bi bie bɔa dieke fɔ balla fɔ murɩ wa ma!

⁴³ Bia yine ta n Yɔmutienɩ nunɩ dɩ kenɩ n jiginɩ
giena?

⁴⁴ N dene a wɔŋ fɔ waasɩku, bɔanyaalɩ dieke
dɩ benne n nyuuti ma wa dɩ dɔŋ ananɩ sɔgɩfɩalɩŋ.

⁴⁵ Fɔnɩŋ vuodieke dɩ tuone a dii dɩ Nɩmɩŋ dɩ
bala wudieke wo nan kenɩ yi wusie, sɔgɩfɩalɩŋ
yiwo fɔ sɩtɩ.”

Meri die dɩ birɩna Nɩmɩŋ dene

⁴⁶ Die wɩa Meri die dɩ baarɩ:
“N birɩ Nɩmɩŋ n sɔŋ ma,

⁴⁷ ta yaa sɔgɩfɩalɩŋ Nɩmɩŋ vuodieke dɩ yine n
Gbɩgbatɩtaantɩ ma,

⁴⁸ dama ɔ chɩgɩ wa manɩŋ vuodieke dɩ yine
ɔ hɔgɔlɩa yɔmɔ zɔɔlɩŋ.

A nyuj jinne yaa gamma, vuota mana nan baaru
n yiwo sugifaluj tienj,

49 dama haguɾitienj Nɓmuj tuŋ wa
tuŋkpuma a yi muj,

u saanj yine kasu.

50 U bi yaa zooluj ananj vuota diekemba dɩ
chigunana wa saŋna mana.

51 U tuntu wa u nuuj a tuŋ haguɾuj tuuma,
ta chɔɔsɩ kalinbaantielinj wɔsaŋka.

52 Ta wuri naakpuma ba naaluj ma,
ta kotu wabitu,

53 ta yi vuodiekemba koŋ dɩ yalla nyindiiki vuna
ta vaa nyintitielinj dɩ ga ananj nuuwɩaga.

54 Ta dɩ nɔa dieke die u yuna tu chooŋkɔɔlɩba
Izara vuosisi die dɩ yine u tontontɩba,
ta suŋji be.

55 Ta bi tunsɩ, a chigu Abarahami ananj u haagisu
zooluj
yaa gamma haahuu!”

56 Meri die yiwo chutu ataa Elizabeti jiginj ta
die viiri kuli.

*Joon vuodieke dɩ sinana vuosi Nɓmuj nyaabu
maarij wɩa*

57 Die Elizabeti maarij daanj die dɩ tuɔɩ die u
muru Bɔadembij.

58 Die u jɔjɔɩtamba ananj u maarij die dɩ
wonna wɔvuj dieke Nɓmuj dɩ yine a yi wa wa
ba mana suguɩ die dɩ fialu.

59 Die bɔanyaalika die dɩ tuɔɩna daraa anu die
ba baa ba gobi u kolu, die ba yaala ba nagu wa u
chooŋ saanj Zakaria a yi wa,

60 ama die ɔ nun wo die dɔ baarɔ dɔ, “Aayɔ! U saan nan yi Jɔɔn.”

61 Ta ba balɔ a yi wa dɔ, “Nɔ tigiri me vuon wori ɔ saan dɔ yi Jɔɔn!”

62 Womi die ba nagɔ ba nuusi a dagɔ dagɔtɔ a pɔasɔ ɔ chɔɔn wa saan dieke ɔ yaala ba nagɔ yi bua wa.

63 Die ɔ nagɔ ɔ nuusi a balɔ ba dɔ ba yi wa gbanɔn, die ba nagɔ a yi wa, ɔ maagɔ dɔ, “Bua wa saan yine Jɔɔn!” Die dɔ yi vuon mana mamachi.

64 Lele womi Zakaria die dɔ biagɔ a balɔ wɔa bɔbra ta die a piili a bɔra Nɔmɔn.

65 Die nɔmaamɔn die dɔ yigi ɔ jɔjɔritamba mana, wɔaha gie die dɔ mɔsɔlɔ a ga tɔgɔ diekemba dɔ benne Judia kunkogin me mana.

66 Vuodieke mana die dɔ wɔnna wurɔ gie mana die dɔ yile a pɔasa tan dɔ, “Vuobia bua wa dɔ baa ɔ birɔn?” Dama die ba wɔn ye dɔ Nɔmɔn hagɔrɔn bie ɔ ma.

Zakaria die dɔ yinɔine balɔ Nɔmɔn wɔa dene

67 Nɔmɔn Halikasika die dɔ suuli bua wa chɔɔn, Zakaria, die ɔ yinɔni balɔ Nɔmɔn wɔa dɔ,

68 “Nɔ vaa tɔ birɔ tɔ Yɔmɔtien, vuodieke dɔ yine tɔnɔn Izara vuosi Nɔmɔnɔ,
dama ɔ kenye mɔn a ken sunɔni ɔ vuosi a gbatɔ ba a taan.

69 U yi tɔ wa gbɔgbatɔ hagɔrtien
ta ɔ yi Nɔmɔn tontontɔ Davidi haagɔn.

70 Kɔrɔn ma wa Nabidie Nɔmɔn die vaa wa ɔ naazɔalɔn kasɔmba dɔ balɔ naa dɔ,

71 ɔ nan gbatɔ tɔ a nyɔn tɔ dataasɔ nuusi me anan vuodiekemba mana dɔ hana tɔ

- 72 die υ bi baaru υ nan chigi ti choonkussin
zoolin,
ta υ kaan won daan υ nuakasika,
- 73 nua dieke die υ yina ti choonkussin Abarahami
wa.
- 74 Die υ hubu di υ nan gbatu ti a nyin ti dataasi
nuusi me
amu ti nan biagi a jian wa ta nmaamin wo
ti,
- 75 ta bi vaa ti yi vuokasi anan vuovuna υ ninna
ti musi ma mana.
- 76 Ta Funin n baa, ba nan wa fu Nabidie Nmun
naazua.
Nan wolin ti Yomotien ninna
a wonsi υ sien a yi wa,
- 77 ta balu υ vuosi di υ nan gbatu ba a taan
sanja dieke υ balla υ nagi ba taal a chaa ba
wa.
- 78 Wusie, ti Nabidie Nmun chiga zoolin
ta υ бага di bie ti ma ta ti gbatitaanin daraan
nan di su siba nmun posin,
- 79 ka nan chaan nyin nmunsikpen a yi
vuodiekemba mana di benne lumun ma
anan vuodiekemba di gbigine kun;
ka nan bi chaan ti nagisi ma an ti dia
sugidvagin sieku.”
- 80 Ka kvan chaan baa wa die di biruma anan
Nmun sabin, ta die ken ga haagin ma a ga bie mi
dee a ga tugi sanja dieke die υ vvarina υ gban
Izara vuosi me.

2

*Yisa maarin wia
(Mat. 1.18-25)*

¹ Saŋka mi die naalɓa jakuɓuŋ ɔgusitusi die dɩ yi nuɓaŋ dɩ ba buɓɩ vuodiekemba mana dɩ benne Romani tuŋbaŋ mana mana ma ma.

² Die buɓɩku die dɩ bunne a yi wo, die Kirinusi die yine naaŋ Siria tuŋbaŋ ma.

³ Die wɩa vuonɓ mana die dɩ yinŋi a ga u tuŋ dɩ ba buɓɩ wa.

⁴ Naa chuɓaŋ ma Josefu die nyuŋ wa Nazeriti Galili tuŋbaŋ ma a ga Betilehemi, Judia ma ma jigidieke die ba muɩna naaŋ Davidi. Josefu die ga wa mi dama die u yiwo naaŋ Davidi haaguŋ.

⁵ Die u ga wa mi aŋaŋ Meri vuodieke die u balla u faaru wa, dɩ ba buɓɩ ba, saŋka mi Meri die yaa wa nyuuti,

⁶ die ba yene bie Betilehemi tuŋ ma wa, u maaruŋ saŋŋa dɩ tuŋɩ.

⁷ Die u muɩɩ u hoŋɓɩta bua dembiŋ, die u nagi garuŋ a vili wo a nagi wa duɓaŋ doŋɩɩ nyindiike kpali ma dama chaamba juonehe mana die suuliye muŋ.

Yiyaguruɓa aŋaŋ malakasisi wɩa

⁸ Die yiyaguruŋ batanɓ die benne tɩka mi chaaku a daansa ba yiise haguŋ ma yuku mi.

⁹ Ta die ti Yomɔtienɓ Nabidie Ŋmuŋ malaka wɔnyɩ die dɩ a keŋ a suɓuŋ ba jigin, ta ti Yomɔtienɓ Nabidie Ŋmuŋ chuulikperŋkpuŋ die dɩ chaanɓ a gilinɓ be. Die ŋmaamuŋ die dɩ faasu a yigi be,

¹⁰ ama ta malakaka die dɩ balɩ a yi ba dɩ, “Ni da vaa ŋmaamuŋ yalla ni! N yalli wa wɔvɩtuŋ a keŋ dɩ n yi ni, wudieke dɩ baanɓ nan yi vuonɓ mana suŋɩfaluŋ pam.

11 Yuku gie ba muru wa ni Gbɔgbatitaantu vuodieke di yine Nɔmɔn vuovɔarikɔn Masia wa, naan Davidi tɔn ma.

12 Naa balla ka dagɔ ni di ka seɔ yiwo wusie: ni nan ye ba nagɔna garɔn a vili bɔanyaalɔn a dɔaɔ dɔɔtɔ nyindiike kpali ma.”

13 Womi die malakasi pam die di nyɔn arɔzanna ma a keɔn a gɔti wɔnɔn wa ma ma, ba chɔa yɔla a bɔra Nɔmɔn di

14 “Ni kɔti Nabidie Nɔmɔn vuodieke di benne arɔzanna ma saan nɔmɔnsikpeɔn, ta sɔgɔdɔbagɔn bemme ɔ vuovɔarika ma tɔnɔgbanka gie me.”

15 Die malakasisi die di vaa yiyagɔrɔba ta yinɔni a ga arɔzanna ma, yiyagɔrɔba die di balɔ a yɔ tamba di, “Ni vaa ti ga Betilehemi ma ma a ye wudieke di yine mi, ta Nabidie Nɔmɔn di balɔ a yɔ ti wa.”

16 Die wɔta die ba yi lagɔ lagɔ a ga a ye Meri aɔaɔn Josefɔ; ta bɔanyaalika die di dɔa dɔɔtɔ nyindiike kpali ma.

17 Die ba yene wo wo, die ba balɔ ba wudieke malakaka die di balla yaa gamma bɔa wa wɔta.

18 Vuodieke mana die di wɔnna yiyagɔrɔba die di balla die wo, die di faasɔ yi be mamachi,

19 ama Meri die di tɔnɔtɔ wɔaha gie mana ta faasɔ a yile ɔ sɔn ma.

20 Ka kɔaɔn chaɔn die yiyagɔrɔba die di yinɔni a ga ba yiise jigin. Die ba ganana die ba chɔa yɔla a bɔra Nɔmɔn aɔaɔn wudieke ba wɔnna ta ye; die di seɔ yiwo wudieke malakaka die di bala a yɔ ba wa.

Die ba yına Yisa saan dene

²¹ Ba murına bwa wa ɔ daraa anu daraan, die ba gobi ɔ kɔli ta yi wa saan Yisa, saan dieke malakaka die di yına ta ba ye yigi ɔ nyuutiti.

Die ba nagına Yisa a yi Nmun dene

²² Die sanjka di tugɔ di Josefu anan Meri yi Mosisi muraha die di dagına die wo, di ba yi kaaba a wɔnsɔ ba gban Nmun jigin. Die wɔa die ba nagɔ bwa wa a ga Jerusalemi di ba nagɔ wa a yi ti Yɔmɔtien Nabidie Nmun,

²³ sɔba ba maagına die ti Yɔmɔtien Nabidie Nmun muraha ma di, “Hɔgɔlɔ nan Bɔadembin nɔn mana yiwo ti Yɔmɔtien Nabidie Nmun sɔti.”

²⁴ Ta ba kaabi sɔba ti Yɔmɔtien Nabidie Nmun muraha di dagına die di, “Ba nagɔ nmarɔbɔsɔ ale yi kaabɔn.”

²⁵ Sanjka mi daa wɔnyɔ die benne Jerusalemi ma ma ɔ saan die di yi Simiani. Die ɔ yiwo vuovɔnɔnɔn a chɔga Nmun ta Nmun Halikasɔka di bie ɔ ma, die ɔ chɔsa sanɔa dieke Nmun di balla ɔ gbatɔ Izara vuosi a taan mɔn.

²⁶ Die Nmun Halikasɔka die di bala wa di ɔ kaan kpi sie ɔ ken ye Nmun vuovɔrɔkɔrɔ Masia wa.

²⁷ Womi Nmun Halikasɔka die di vaa Simiani die di ga juu Nmun jɔamɔn juokpenkɔrɔkɔ sɔn. Die Yisa chɔɔn anan ɔ nun die di yalla wa a ken juu Nmun jɔamɔn juokpenkɔrɔkɔ sɔkɔ di ba yi a yi wa wudieke Nmun muraha die di dagına wa,

²⁸ Simiani die di tuo bwa wa ɔ nuusi me ta die a pagɔ Nmun di,

²⁹ “N Yɔmɔtien, ka daan fɔ nɔari

vaa manuj fɔ tɔntɔntɔ kpi ta wa kuli anan
 sɔgɔdɔvagan, sɔba die fɔ bala mun die wo;
 30 dama n gban gban n nine ye Gbɔgbatɔtaantu
 wa, vuodieke fɔ tunna wa,
 31 vuodieke fɔ vɔarɔna a zien a yi buurin
 mana wa.
 32 U nan yi chaanuj ta dagɔ vuodiekemba dɔ kana
 ka yi Juu vuosi fɔ sien,
 ta nan bi yi vuosi yɔma fɔ vuosisi Izara tielin
 julɔma.”

33 Simiani balɔkɔ yaa gamma bua wa wɔa, die
 dɔ yi bua wa chɔɔn anan ɔ nun mamachi.

34 Simiani die dɔ jɔsɔ Nmun dɔ Nmun yi
 alibarika a yi ba ta balɔ yi bua wa nun Meri dɔ,
 “Nmun vɔarɔna bua wa gie dɔ ɔ ken an Izara
 vuosi pam nan yɔrɔ; ta ba pam dɔan ken ye
 gbattaanuj. Wɔnuj ɔ baa ɔ yiwo dagɔtɔ a nyuj
 Nmun jigɔn an vuosi pam nan balɔ a chɔsɔ ka,

35 amɔ vuosi pam sɔnanyile nan nyuj yɛn me
 ama wuj nan yi ta chɔsɔ fɔ gban gban fɔ sɔn
 pam.”

36 Die Nmun naazɔa jakɔn wɔnyɔ die benne
 mi ta yi hɔgɔ, ɔ saan die yine Anna vuodieke
 dɔ yine Faneli bua ta bi yi Aseri buurin vuon,
 die ɔ yiwo hɔgɔjakɔn ta die a yallɔ chɔrɔ bɔna
 ayɔpɔyɔ nyɔna,

37 ta ɔ chɔrɔ wa die dɔ kpi ta va wa kpihɔgɔ
 ta ɔ beri bɔna banɔsɔ-nu anan anɔsa sanɔka mi:
 ama die sanɔna mana ɔ nɔan bie wo Nmun jɔamuj
 juokpenkpiɔkɔ sɔn a jɔama Nmun a bɔba nɔan ta
 jɔsɔ Nmun.

38 Sanɔka mi gban gban die ɔ ken haari ba ta
 birɔ Nmun, ta balɔ bua wa wɔa a yi vuodiekemba

mana die dɪ chɪsɪnana saŋŋa dieke Njɪmɪ dɪ bala ɔ gbatɪ Jerusalemi vuosi a taan wa.

Die ba yinŋine a ga Nazeriti dene

³⁹ Die Josefu anan Meri die dɪ yine wudiekemba Njɪmɪ mɪraha dɪ dagɪna wa a kpatɪ wa die ba yinŋi kuli ba tin Nazeriti, Galili me.

⁴⁰ Ta bua wa die dɪ birɪn anan haginɪn ta yaa yɪan pam, ta Njɪmɪ sɪn die dɪ fiati anan wa.

Yisa die dɪ yine wudieke saŋŋa dieke ɔ yine buabin

⁴¹ Bin nin mana Yisa choon anan ɔ nun nan ga wa Jerusalemi a ga dii gasɪtanɔkɔ duɔgaka.

⁴² Yisa die dɪ tugɪna bɪna ban anan ale die ba ga dɪ ba dii duɔgaka sɪba ba nanana a won gara die wo.

⁴³ Duɔgaka kvan chan die Yisa choon anan ɔ nun die dɪ yinŋine a kule die ɔ wɪari Jerusalemi ma ama die ba ka sɪba;

⁴⁴ Die ba yile dɪ ɔ gutɪ wa daadamba ma, die wɪa die ba chɪn damɔɔmɪn ta wa piili a yaala wa ba vuosi anan ba zɔalin jige;

⁴⁵ ama die ba ka ye wo, die wɪa die ba yinŋi ga Jerusalemi a yaala wa mi.

⁴⁶ Ka daraa ataa daraan die ba ye wo Njɪmɪ jɪamɪn juokpenkɔkɔ sɪn, ɔ kati anan Juu vuosi dɪdagɪrɪba a wɔmma wudieke ba balala ta pɪasa ba wɔpɪasika.

⁴⁷ Die dɪ yiwo vuodiekemba mana die dɪ wɔnnana wa mamachi anan ɔ yɪan anan ɔ yinŋi balɪkɔ.

48 Die ɔ chɔɔŋ aŋaŋ ɔ nuŋ die dɪ ye wo mi, die dɪ yi be mamachi pam; ɔ nuŋ die dɪ balɪ wa dɪ, “N bɔa, bɪa fɔ yi tɪ naa? Manɪŋ aŋaŋ fɔ chɔa sɔgɪtɪ paali chɔɔsɪ mɪŋ tɪ dɪ dɪa a yaala fɔ!”

49 Die ɔ yɪŋŋi a balɪ dɪ, “Bɪa yine nɪ tɪŋ dɪ dɪa a yaala mɪŋ? Nɪ ka sɪba a baarɪ dɪ mɔ dɪ n bemme n Chɔa tigin me?”

50 Ama die ba ka sɪba ɔ balɪkɔ chɪaŋ.

51 Die Yisa die dɪ yɪŋŋi a ga Nazeriti aŋaŋ ba a saaga yɪa ba. U nuŋ die dɪ tɪnsa wɪaha gie mana ɔ sɔŋ ma.

52 Yisa die dɪ bɪrɪma a gɔta aŋaŋ yɪaŋ ta Nɪmɪŋ aŋaŋ vuota sɔgɪtɪ dɪ fɪala ɔ ma.

3

Jɔɔn vuodieke die dɪ sɪnana vuosi Nɪmɪŋ nyaabɔ die dɪ wɔnsɪnana sɪŋ dene

(Mat. 3.1-12; Maki 1.1-8; Jɔɔn 1.19-28)

1 Saŋŋa dieke Naalɪba jakɔɔŋ Taberisi die dɪ dine naarɪ bɪna baŋ aŋaŋ anɔ wa, ta Pontiwoosi Paliti gbaŋ die yiwo Judia nɪŋŋandɪsɪrɔ, ta Herodi gbaŋ die dɪ yi Galili naajakɔɔŋ, ta ɔ nɪmbɔa Filipi die yine Ituria aŋaŋ Tirakonitisi naajakɔɔŋ, ta Lasaniasi die dɪ yi Abilene naajakɔɔŋ,

2 ta Anasi aŋaŋ Kayafasi die yine Nɪmɪŋ kɪkaabɪtɪba nyɪnkɔra. Saŋka gie Nɪmɪŋ die dɪ nagɪ ɔ wɪa a yɪ Jɔɔn, Zakaria bɔa wa; die ɔ bie wo haagɪ ma.

3 Die wɪa Jɔɔn die dɪ dɪ Jɔɔdani mɔgɪkpɪrɪ lɔga mana a mɔɔla a yɪa vuosi dɪ ba chɪgɪ nyɪŋ

ba tontumbiati ma an v su ba Nmuj nyaabu an Nmuj nagi ba tontumbiati a chaa ba.

⁴ Siba di maagina die Nmuj naazua Azaya gbanƙu ma di,

“Vuon benne haaguj ma a keese a muɓla:

‘Ni wonsi ti Yomutien kenin sieti
ta vaa a tugisi a yi wa.

⁵ Gbaga mana nan suuli,
ta tana anan kunkoge mana jati.

Siegonte mana nan tugisi
ta siebaloti mana nan muɓi vuna.

⁶ Ta tujgbanƙa gie vuosi mana nan ye Nmuj di
baa nan gbatu ba a taan dene.’ ”

⁷ Daadan pam die di ken Jon jigin di v su ba Nmuj nyaan, die v balu a yi ba di, “Ninun nyinvuukehe gie! Muna kpaana ni di ni chigi nyun Nmuj sunyuri dieke di bala ka ken ni ma wa?

⁸ Ni yime wudiekemba di baan daga di ni sen chigi nyun ni tontumbiati ma. Ta ni da yilime ni sugiti ma di Abarahami yiwo ti chonƙuɓuɓu. N bala ni, Nmuj nan biagi a vaa tanaha gie birun Abarahami haagisi.

⁹ Laka won yi siri a gbari di ka chia tuisi; tu dieke di kana ka nyun nyunnyaƙa vuna ba nan chia ka a taan a nagi yi bolin me.”

¹⁰ Die daadamba die di piastu wa di, “Bia ti wa mu ti yi?”

¹¹ Jon die di yinji a balu ba, “Vuodieke mana di yalla nyinyeeke ale mu di v nagi kaanu a yi vuodieke di wone, ta vuodieke dan mana di yalla nyindiike mu v yi die gban gban.”

12 Mi lampotuosirinɔ batanɔ dɔ kenɔ dɔ ɔ su ba Nɔmɔn nyaabu ta die a piastɔ wa dɔ, “Dɔdagiro, lala ti ba ti yi?”

13 U yinɔnɔ a balɔ ba dɔ, “Nɔ da kenɔ tuo a tɔan nɔ mɔna nɔ tuo die.”

14 Ta sojasi batanɔ dɔanɔ die dɔ piastɔ wa dɔ, “Ta tɔnɔn nɔn, bia ti mɔ ti yi?”

Die ɔ yinɔnɔ a balɔ ba dɔ, “Nɔ da mugisi vuosi a tuo ba ligire yaa a chibi nɔmɔnɔchɔbɔsɔ a yɔ vuosi, ama nɔ vaa nɔ nine suuli nɔ tune.”

15 Ta vuosi die dɔ piili a yile ba sɔgɔti ma ta yaa tama Jɔɔn ma, dɔ ɔ nan kenɔ a yɔ Nɔmɔn Vuovɔarɔkɔrɔ Masia wa.

16 Die wɔa Jɔɔn die balɔ a yɔ ba mana dɔ, “Manɔn n sɔwa nɔ anɔanɔ nyaanɔ ama vuodieke dɔ tɔanna mɔnɔ kienɔ, n ka tɔgɔ vuodieke dɔ baanɔ forisi ɔ nɔra guune gbanɔ. Wɔnɔnɔ ɔ nan nagɔ Nɔmɔn Halɔkasɔka anɔanɔ bolɔnɔ a su nɔ sɔgɔti.

17 U yallɔ wa ɔ kpalɔchaarɔkɔnɔ ɔ nuunɔ me dɔ ɔ chaarɔ zaaha ta nagɔ zaabiehe a yɔ ɔ bumbunɔ me ta nagɔ zaakpeetiti a yɔ boli dieke dɔ kana ka kpise me.”

18 Jɔɔn die dɔ mɔɔlɔna wɔvɔvɔnaha gie a yɔa vuosisi, die ɔ balɔ wɔa yiri yiri a kpaanɔ ba dɔ ba tarɔgɔ ba berɔnɔ.

19 Ama die ɔ galɔnɔ naanɔ Herodi nɔnɔ dama die ɔ gbatɔ wa ɔ gbanɔ gbanɔ ɔ nɔmbɔa hɔgɔ Herodiasi a faarɔ ta bɔ yi wɔbɔatɔ pam.

20 A kɔbanɔ chaanɔ die ɔ bɔ yi wɔbɔanɔ a gɔtɔ a ma, ta ligi Jɔɔn dansarɔka sɔnɔ.

*Jɔɔn die dɔ sɔna Yisa Nɔmɔn nyaanɔ dene
(Mat. 3.13-17; Maki 1.9-11)*

21 Saŋŋa dieke Joŋŋ die dɪ sɪnana vuosi Nɪmɪŋ nyaabu, die Yisa dɪ keŋ ɔ jigin dɪ ɔ sɪ ɔ gbaŋ. Mi Yisa die dɪ juusa Nɪmɪŋ, ŋmɪŋsikpeŋ die dɪ yuori,

22 ta Nɪmɪŋ Halikasika die dɪ keŋ sɔsɔ ɔ sikpeŋ aŋaŋ nyɛŋgbaniŋ sɪba ŋmarɪŋ. Ta lɔlɔŋ dɪ nyɛŋ ŋmɪŋsikpeŋ a baari dɪ, “Fɔnɪŋ fɔ yine n Buachoti; fɔnɪŋ n nine dɪ suuli.”

Yisa chɔŋŋkɔsɔlɪŋ wɪa
(Mat. 1.1-17)

23 Yisa die yiwo bɪna baŋɪsɪ-taa ta die a piili ɔ tɔsɔma.

Vuosi die yile sɪba ɔ yiwo Josefu bua; ta Josefu chɔŋŋ die yine Heli,

24 ta Heli chɔŋŋ die yine Matati, ta Matati chɔŋŋ die yine Liiva, ta Liiva chɔŋŋ die yine Meliki, ta Meliki chɔŋŋ die yine Janayi, ta Janayi chɔŋŋ die yine Josefu,

25 ta Josefu chɔŋŋ die yine Matatiasi, ta Matatiasi chɔŋŋ die yine Amosi, ta Amosi chɔŋŋ die yine Nahumi, ta Nahumi chɔŋŋ die yine Esili, ta Esili chɔŋŋ die yine Nagayi,

26 ta Nagayi chɔŋŋ die yine Maati, ta Maati chɔŋŋ die yine Matatiasi, ta Matatiasi chɔŋŋ die yine Semeni, ta Semeni chɔŋŋ die yine Joseki, ta Joseki chɔŋŋ die yine Joda,

27 ta Joda chɔŋŋ die yine Johanani, ta Johanani chɔŋŋ die yine Resa, ta Resa chɔŋŋ die yine Zerubabeli, ta Zerubabeli chɔŋŋ die yine Sialitili, ta Sialitili chɔŋŋ die yine Neri,

28 ta Neri chɔŋŋ die yine Meliki, ta Meliki chɔŋŋ die yine Addi, Addi chɔŋŋ die yine Kosami,

- ta Kosami choon die yine Elimadami, ta Elimadami choon die yine Eri,
- 29 ta Eri choon die yine Josua, ta Josua choon die yine Eliaza, ta Eliaza choon die yine Jorimi, ta Jorimi choon die yine Matati, ta Matati choon die yine Liiva,
- 30 ta Liiva choon die yine Simiani, ta Simiani choon die yine Juda, ta Juda choon die yine Josefu, ta Josefu choon die yine Jonami, ta Jonami choon die yine Elayakimi,
- 31 ta Elayakimi choon die yine Melia, ta Melia choon die yine Mena, ta Mena choon die yine Matata, ta Matata choon die yine Nafani, ta Nafani choon die yine Davidi,
- 32 ta Davidi choon die yine Jese, ta Jese choon die yine Obedi, ta Obedi choon die yine Boazi, ta Boazi choon die yine Salimoni, ta Salimoni choon die yine Nasoni,
- 33 ta Nasoni choon die yine Aminadabi, ta Aminadabi choon die yine Adimini, ta Adimini choon die yine Arini, ta Arini choon die yine Hezironi, ta Hezironi choon die yine Perezi, ta Perezi choon die yine Juda,
- 34 ta Juda choon die yine Jakobu, ta Jakobu choon die yine Aziki, ta Aziki choon die yine Abarahami, ta Abarahami choon die yine Tera, ta Tera choon die yine Nahori,
- 35 ta Nahori choon die yine Serugi, ta Serugi choon die yine Rewo, ta Rewo choon die yine Pelegi, ta Pelegi choon die yine Eberi, ta Eberi choon die yine Sela,

- 36 ta Sela choon die yine Kayinani, ta Kayinani choon die yine Afakisadi, ta Afakisadi choon die yine Siami, ta Siami choon die yine Nowa, ta Nowa choon die yine Lameki,
- 37 ta Lameki choon die yine Metusila, ta Metusila choon die yine Enoki, ta Enoki choon die yine Jaredi, ta Jaredi choon die yine Mahalaleeli, ta Mahalaleeli choon die yine Keenani,
- 38 ta Keenani choon die yine Enosi, ta Enosi choon die yine Sefi, ta Sefi choon die yine Adami, ta Adami choon die yine Nabidie Nmuj.

4

Sitaani die di magisina Yisa dene (Mat. 4.1-11; Maki 1.12, 13)

¹ Womi Yisa die di nyuj Joodani mugikpuru chaan, ta suuli aanj Nmuj Halikasika, Halikasika die di vaa v ga haaguj ma,

² mi die Sitaani die di magisi wa a ga tugui daraa banisi-nusa. Sanja mi mana die v ka dii jaan mana, die wia ka kvan chaan kon die di yallu wa.

³ Sitaani die di balu wa di, "Du yi fu sen yi Nmuj bua fu vaa tantu gie buruj nyindiike."

⁴ Yisa di yinji a balu wa di, "Di maagiya Nmuj gbanju sun 'Da nyindiike nyuna ma wia vuota di beri.' "

⁵ Mi Sitaani di bu nagi wa a jwalu nmujsikpen a dagu wa dunu ka gie mana lagu lagu,

⁶ ta balı wa dı, “N nan nagı yikoke gie añañ nyinti gie mana a yı fı, die ba nagı yı mıñ mıñ ta n nan bıağı nagıha a yı vuodieke mana n yaalala.

⁷ N nan nagı yikoke gie añañ nyinti gie mana a yı fı dı yı fı sũñ gbirigi a jañ mıñ.”

⁸ Yisa dı yinñi a balı wa dı, “Dı maagıya Nımun gbañku sũñ dı, ‘Vuota jaama tı Yomutien Nabidie Nımun nyuna ma ta bı dia v nyuna ma!’ ”

⁹ Die Sitaani dı bı nagı wa a ga Jerusalemi a nagı wa a jbalı zien Nımun jamun juokpenkpuku sikpen me, ta balı wa dı, “Fı sen yı Nımun Bua yugı a chigisi tıngban,

¹⁰ dama dı maagıya Nımun gbañku sũñ dı, ‘Nımun nan vaa v malakasisi mıññi daansuma fı.’

¹¹ Dı bı maagı dı, ‘Ba nan tuoli a tuo fı ba nuusi me amũ fı naabun da ken a gbun tan an fı ye danña.’ ”

¹² Ta Yisa die dı yinñi a balı wa dı, “Dı maagıya Nımun gbañku sũñ dı, ‘Vuon da ken magıstı tı Yomutien Nabidie Nımun.’ ”

¹³ Die Sitaani die dı magıstına wa a ju wa die v va wa ta ga, sie sanña dieke v baan nan ye sien bıbra.

Yisa die dı piiline v tvuma Galili tıngban ma dene

(Mat. 4.12-17; Maki 1.14, 15)

¹⁴ Ka kvañ chaan Yisa die dı yinñi ga Galili, ta die a suuli añañ Nımun Halıkasıka hagırun. Die ba muvı v wıa tıngbanka luga mana.

¹⁵ Die v dagı ba Nımun wıa ba Nımun jamun juone me; ta vuon mana dı bırı wa.

*Nazeriti vuosi die dı zetine Yisa dene
(Mat. 13.53-58; Maki 6.1-6)*

16 A kvaŋ chaŋ Yisa die dı ga Nazeriti, jigidieke die ba wubine wo v ga bırıŋ vuota. Ta die davvsvıkrı daarı die v ga juu Nımuŋ jıamuŋ juoŋ me sıba v wone yie die wo. Die v hağı a zie dı v karıŋ Nımuŋ gbaŋku,

17 ta die ba nağı Nımuŋ gbaŋ dieke Nımuŋ naazva Azaya die dı maagına a keŋ yı wa. Die v yuori ke a ye jigidieke ba maagına dı,

18 “Nabidie Nımuŋ Haalıŋ bie n ma,
dama v vvarı muŋ muŋ dı n muvli
wvuvunaha a yı zovvıntielıŋ.

U tvŋ muŋ muŋ dı ga balı yovısvı dı n nan vvarı
ba a nyıŋ yovı,

ta bı balı yısvı dı ba nan ye,

ta bı vvarı vuodiekemba dı benne mugısvıŋ me a
taŋ yovı,

19 ta bı muvli dı saŋŋa tvğıya muŋ
dı Nabidie Nımuŋ gbatı v vuosi a taŋ.”

20 Yisa die dı karınna a kpatı wa die v pılı
gbaŋku a yıŋŋı a nağı ka a yı Nımuŋ jıamuŋ
tvntvntv, ta svvŋ kalı. Ta vuodiekemba mana
die dı benne Nımuŋ jıamuŋ juoku me wo die dı
jıma wa.

21 Womi Yisa die dı piili a bala ba dı, “Wudieke
n karınna Nımuŋ gbaŋku svku, keŋ yı wusie jinne,
sıba nı wvnnana die wo.”

22 Die ba mana svğıtı die dı fıalı aŋaŋ wa ta ba
bıra wa, die dı yı be mamachi aŋaŋ wudiekemba
v bala wa. Die ba pıasa taŋ dı, “Daa v yine Josefu
bua wa?”

²³ Womi Yisa die dɔ balɔ a yɔ ba dɔ, “N ka chɔlɔya dɔ nɔ nan balɔ mɔn nandagɔrɔ gie dɔ, ‘Gbɔgbaantɔ gbaan fɔ gban.’ Nɔ nan bɔ balɔ a yɔ mɔn dɔ n yɔ mamachi tɔnkɔrɔma n gban gban n tɔn ma sɔba nɔ wɔnnana dɔ n yiye Kapenɔmi ma wa.

²⁴ Wusie man bala nɔ dɔ, vuosi ka tuose Nɔmɔn naazɔa ɔ gban gban ɔ tɔn ma.

²⁵ Wusie, kpihɔgɔba pam die benne Izara tɔngban ma, sanɔa dieke Elaja die dɔ benne wo, sanɔa mi die nɔn dɔ ka nɔya bɔna ataa anan chɔtɔ ayɔaba, ta kɔnkɔrɔn dɔ ken nan tɔngbanɔka mana ma,

²⁶ ama Nɔmɔn die ka tɔn Elaja ba wɔnyɔ mana jigɔn; die ɔ tɔn wa wa kpihɔgɔ dieke dɔ benne Zarefati Sadoni tɔn ma wa jigɔn.

²⁷ Sanɔa dieke Nɔmɔn naazɔa Elasa die dɔ benne wo gama pam die benne Izara tɔn ma, ama ba wɔnyɔ mana die ka ye gbaamɔn sie Naamani vuodieke dɔ yine Siria dembin, wɔnɔn ɔ nyɔna ma die yene gbaamɔn.”

²⁸ Die vuodiekemba mana die dɔ benne Nɔmɔn juamɔn juoku me wo ta wɔn Yisa balɔkɔ gie, die dɔ ju sɔnyɔrɔn pam anan wa.

²⁹ Die ba hagɔ a yagɔ wa a nyɔn tɔka a yaa wa ga kunkogi dieke ba mɔna ba tɔka a zie wo sikpen a yaala ba kpanɔn wa a taan gɔɔlɔkɔ sɔn,

³⁰ ama die ɔ nyɔn ba sɔnsɔn a chɔn ga.

*Dembin dieke jɔmban die dɔ yalla wɔa
(Maki 1.21-28)*

³¹ Ka kɔan chaan ta Yisa die dɔ ga Kapenɔmi dieke dɔ benne Galili tɔngban ma wa,

davvɔstikiri daari die v juu Nɔmɔn jɔamɔn juoku me a piili daga vuosi Nɔmɔn wɔa.

³² U dagikɔ die dɔ yi be mamachi pam dama die v bala aɲaɲ yiko.

³³ Ta daa wɔnyɔ jumbɔnɔn die dɔ yalla ta v bie Nɔmɔn jɔamɔn juoku me die dɔ faasi keesi ɲmɔnsikpen dɔ,

³⁴ “Fɔnɔn Yisa, vuodieke dɔ nyɔnna Nazeriti, bia fɔ yaala tɔ jigin? Keɲ dɔ fɔ chɔvɔsɔ tɔ mɔn? N sɔba vuodieke dɔ yine fɔ, yiwo Nɔmɔn tɔntɔnkasɔ vuon.”

³⁵ Ta Yisa die dɔ natɔ jumbɔakɔ dɔ, “Tari watɔ ta keɲ nyɔn daa wa ma.” Die jumbɔakɔ dɔ nagɔ daa wa taan tɔngban ba mana nɔnɲa ta keɲ nyɔn v ma, aɲaɲ ka nagɔna wa a taan tɔngban mana die ka ka yɔ wa danɲa.

³⁶ Die dɔ yi vuotamba mana mamachi die ba pɔasa tamba dɔ, “Bia balɔn wɔnna? Ta v yaa yiko aɲaɲ hagɔrɔn a yɔa jumbɔatɔ nɔa, ta a nyɔna vuosi ma.”

³⁷ Die wɔa die ba mɔvɔlɔ Yisa saan tɔka ma mana.

Yisa die dɔ gbaanna vuosi pam dene

(Mat. 8.14-17; Maki 1.29-34)

³⁸ Sanɲa mi Yisa die dɔ nyɔn Nɔmɔn jɔamɔn juoku me a ga Simoni tigin. Die Simoni hanɔn hɔgɔ die dɔ dɔa a yɔagɔ, v nyɔngbanɔn die dɔ faasi tɔvɔlɔ, die ba jɔvɔsɔ Yisa dɔ v sunɲi wo.

³⁹ Ta Yisa die dɔ ga a ga zie jigidieke v dɔvana wa, ta yɔ yɔagɔvɔsɔ nɔan, die yɔagɔvɔsɔ dɔ va wa; ta hɔgɔ wa dɔ hagɔ bɔnyɔ a yi ba chaantɔ.

⁴⁰ Die ɲmɔn die dɔ june a kpatɔ, vuodiekemba mana die dɔ yalla yɔagɔtielin ba tige me ba yɔagɔ

yɔagɩtɩ yiri yiri die dɩ chii be a keŋ Yisa jigin. Die v nagɩ v nuusi a diisi diisi ba mana ma die ba mana dɩ ye gbaamɩŋ.

⁴¹ Ta v bi yi ta jɩmbiatɩ dɩ nyɩŋ vuosi pam ma, die a nyɩnana wa die a taan keesiŋ ŋmɩŋsikpen dɩ, “Fɔnɩŋ fɔ yine Nɩmɩŋ Bɔa wa.”

Ama die v ka bi saagi dɩ a balɩ wɩŋ, dama a sɩba baari v yiwo Nɩmɩŋ Vuovɔarikɩŋ Masia wa.

Yisa die dɩ mɔvɩna wɔvɩnaha Nɩmɩŋ jɩamɩŋ juone me dene

(Maki 1.35-39)

⁴² Die tun die dɩ vɔnna die Yisa die dɩ nyɩŋ tɩka ma a ga haagɩŋ ma; die vuosisi die dɩdɩ dɩa a yaala wa, die ba kenne a ye wo wo, die ba ka bi yaala v ga ta va ba.

⁴³ Ama die v balɩ ba dɩ, “Sie n ga tɩgɩhanɩŋ ba a ga balɩ Nɩmɩŋ wɔvɩna yaa gamma v naari kenin wɩa mi gban, dama die wɩa Nɩmɩŋ dɩ tɩŋ mɩŋ.”

⁴⁴ Naa chɩan ma die v dɩdɩ dɩa Judia tɩgɩsɩ ta juo Nɩmɩŋ jɩamɩŋ juone me a daga vuosi wɩaha.

5

Yisa die dɩ wana v bɔmbɔŋan kvanandɩsɩrɩba dene

(Mat. 4.18-22; Maki 1.16-20)

¹ Daan kaanɩ Yisa die dɩ ga a zie Genezariti gbagɩkrɩkɩ kvanɔan a bala Nɩmɩŋ wɩa ta daadan pam dɩ taan gilin wo a wɔmma wɩaha.

² Die v ye haarɩsɩ ale die dɩ zene gbagɩrɩ kvanɔan, zaasɩyigiribe die vanaha ta die a ga sugire ba nɩtɩ.

³ Yisa die dɪ juu haarɪsɪ kaanɪ, die dɪ yine Simoni jaan ta balɪ wa dɪ ɔ kpaŋŋɪ ka a ga nyaabu sɔŋ bɪta. Yisa die dɪ wa a kalɪ haarɪku sɔŋ a daga kpɪkpaaku Njɪmɪŋ wɪa.

⁴ Die ɔ dagɪna kpatɪ wa, die ɔ balɪ Simoni dɪ, “Kpaŋŋɪ haarɪku ka ga jigidieke dɪ goline ta nɪ vigi nɪ nɪtɪtɪ nyaabu sɔŋ a yigi zaasɪŋ.”

⁵ Simoni die dɪ yɪŋŋɪ balɪ wa dɪ, “Jakɔɔŋ, tɪ tɔŋ wa yuku mana ama tɪ ka yigi jaan. Tɔ, fɔ bala naa wa wɪa, n nan vigi nɪtɪtɪ.”

⁶ Die Simoni aŋaŋ ɔ chanchaalɪba die dɪ vigi ba nɪtɪ a yigi zaasɪŋ pam, ta ba nɪtɪ die dɪ yaala a kpaɪa kpaɪa.

⁷ Naa chɪaŋ ma, die ba wa ba chanchaalɪba die dɪ benne haarɪ kanɪŋ wa ma wa dɪ ba keŋ a sunŋɪ be. Die ba keŋ vɔarɪ zaasɪbu a suuli ba haarɪsɪ ale wo mana, ta haarɪsɪsɪ dɪ wa dɪnsɪ a yaala a sɔɔŋ nyaabu chɪaŋ.

⁸ Die Simoni Piita die dɪ yine wudieke die dɪ yine wo ɔ gbigiri Yisa nɪŋŋa a baarɪ dɪ, “N Yɔmɔtɪeŋ, n yiwo tɔntɔmbɪatɪtɪeŋ. N ka vɪna dɪ n gbigi fɔ. Va mɪŋ ta ga”,

⁹ dama die ba yigine zaasɪŋ pam wa die yine Simoni Piita aŋaŋ ɔ zvalɪba mana mamachi

¹⁰ aŋaŋ ɔ chanchaalɪba, Jemisi aŋaŋ Joɔn vuodiekemba dɪ yine Zebedi ballɪ.

Ta Yisa dɪ balɪ a yɪ Simoni dɪ, “Da vaa ŋmaamɪŋ yalla fɔ, a nyɪŋ jinne yaa gamma nan ga a sɔgɪma vuosi a kiere n jigɪŋ.”

¹¹ Die wɪa die ba kpaŋŋɪ ba haarɪsɪsɪ a jvalɪ gaan a va jaan mana ta dɪ Yisa kɔaŋ.

*Yisa die dɩ gbaanna gamɩŋ dene
(Mat. 8.1-4; Maki 1.40-45)*

12 Saŋŋa kaanɩ Yisa die bie tɩŋ kaanɩ ma ta daa wɔnyɩ dɩ bie mɩŋ a yallɩ gamɩŋ. Die ɔ yene Yisa wa die ɔ nagɩ ɔ gban a taan tɩŋgban ɔ nuŋŋa a jɔɔsɩ wa dɩ, “N Yɔmɔtɩen, dɩ yi fɔ dɔŋŋɔ fɔ gbaan mɩŋ.”

13 Yisa die dɩ tɩntɩ ɔ nuun a gbɩ daa wa ta balɩ dɩ, “N saagɩya, fɔ gamɩŋ kpatɩya mɩŋ.” Lele womi daa wa ganɩ dɩ kpatɩ bunyɩ.

14 Die wɩa Yisa die dɩ kpaan wa dɩ, “Da ken balɩ vuon wɩurɩ gie, ama ga a ga nagɩ fɔ gban a dagɩ Nɩmɩŋ kɩkaabitɩ wa ta kaabi kaabi dieke Mosisi die dɩ dagɩna wa yaa gamma gamɩŋ gbaanɩŋ wɩa, an vuon mana sɩmma sɩba dɩ lele fɔ ganɩku kpatɩya mɩŋ.”

15 Ama die ba faasɩ mɔsɩlɩ Yisa saan jigin mana, ta kɩkpaan die dɩ ken ɔ jigin dɩ ba wɔŋ wudieke ɔ balala, ta ye gbaamɩŋ a nyɩŋ ba yɔagɩtɩ ma.

16 Ama die ɔ ŋaan ga wa haagɩŋ ma a ga jɔɔsa Nɩmɩŋ.

*Yisa die dɩ vana nyɩŋgban kpiikin tien dɩ ye
gbaanɩŋ dene
(Mat. 9.1-8; Maki 2.1-12)*

17 Saŋŋa kaanɩ die Yisa dɩ daga vuosi Nɩmɩŋ wɩa, ta Farasisi anan mɩraha dɩdagɩrɩba die dɩ kalɩ mi, die ba nyɩŋ wa Galili tɩgɩsɩ mana anan Judia tɩgɩsɩ mana anan Jerusalemi a ken Yisa jigin. Die Nabidie Nɩmɩŋ hagɩrɩŋ die dɩ bie ɔ ma dɩ ɔ gbaan yɔagɩtielin.

18 Die dembisi batan die di chii daa wonyi nyunghan die di kpine kalinna ma a mia di ba nagi wa juu tigiri me a nagi wa dvan Yisa nuna.

19 Ama die vuosi die di dala wa die ba ka biagi nagi wa juu, die wia die ba chii wo a juali mampili sikpen* a chia a yuori vorun a nagi wa anan kalinka a soun dvan vuosi sunsun Yisa nuna

20 Yisa die di yene ba yine wo yada dene wo, u balu yi daa wa di, "N zua n nagi fu taali a chaa fu."

21 Ta muraha didagurba anan Farasisi vuosisi die di piili a yile ba sugiti ma di, "Muna yine daa wa gie a bala siba u yiwo Nmun? Vuobia baan nan nagi vun taali a chaa wa, ntaala Nmun nyuna?"

22 Die Yisa di munu ba sunanyile ta piastu ba di, "Bia nu yile waha gie nu sugiti ma?"

23 Genhe jabia yine molu, fu baan balu di, 'N nagi fu taali a chaa' yaa 'Hagi a chun'?

24 N nan wa a dagi an nu summa a baaru manun vuota Bua yaa yiko dunu mama a nan biagi a nagi vuosi tumbiatu a chaa ba." Die wia die u balu a yi nyunghan kpiikiri tien wo "N bala fu, hagi a nagi fu kalinna a ga tigin."

25 Lele womi daa wa die di hagi ba mana nuna a nagi u kalinna a kuli ta bura Nmun.

26 Die di yi vun mana mamachi pam ta nmaamun die di yigi be, die ba pagu Nmun a bala di, "Tu ye mamachi wia jinne."

* 5:19 5.19 Ba nan kuse ba juone sikpen me.

Yisa die dı wana daa wɔnyı v saan dı yine Liiva dene

(Mat. 9.9-13; Maki 2.13-17)

²⁷ A kvaŋ chaan ta Yisa die dı nyuŋ a ye lampotuosiru ba wasınana Liiva ta v kalı jigidieke ba tuosinene lampoke juon me. Yisa dı balı a yı wa dı, “Dıa mıŋ!”

²⁸ Die Liiva die dı hagı a vaa jaan mana ta dı v kvaŋ.

²⁹ Liiva die dı paalı a yı chaantı v tigin me a yı Yisa; ta die lampotuosirin pam anan vuosi batan die dı lagıstı die anan ba.

³⁰ Die Farasisi batan anan ba mıraha dıdagırı batan die dı yine Farasisi die dı keŋ pıasa Yisa kvaŋandısrıba dı, “Bıa nı die ta nyuo anan lampotuosirin anan tıntombıatı tielin?”

³¹ Yisa die dı yinŋi a balı ba dı,

³² “Manıŋ n ka keŋ dı n balı vuodiekemba dı yine vuovına dı ba vaa ba tumbıatı ama n keŋ dı n balı tıntombıatı tielin dı ba vaa ba tumbıatı.”

Siehaala anan siekva dı kana ka lagıstı tan dene

(Mat. 9.14-17; Maki 2.18-22)

³³ Die vuosi batan die dı balı Yisa dı, “Joon kvaŋandısrıba ŋaan boba nvaŋ ta jıssa Nımuŋ sanŋa mana, ta Farasisi mba kvaŋandısrıba dı yie die gbaŋ gbaŋ ama fı kvaŋandısrıba ŋaan die mıŋ ta nyuo sanŋa mana.”

³⁴ Yisa die dı yinŋi a balı ba dı, “Nı tıŋ yaala chaan diekemba dı gana hıgıv faaruŋ ma boba nvaŋ, banıŋ anan hıgıv wa tierıŋ dı lagıstına a beri wo? Die kaan bıagtı a yı.

35 Ama sanja nan ken ba nan nagɔ hoɔw wa tien a nyɔn ba jigin, sanja mi ba nan wa bobɔ nwan.”

36 Yisa die dɔ bi taan ba nandagiri gie dɔ, “Vuon kaan saagi a churi garhaalin ta nagɔ ka garchootɔn a baali a ligi garikɔɔn vɔɔn, dama v yi die v nan chɔɔsi garhaalikɔ ta garhaalikɔ anan garikɔɔri kaan dɔ mu tan.

37 Yaa ni yeye ta vuon nagɔ daahaalin asu gbanɔn koliti diekamba dɔ yine nyɔnkɔra ma? Dama v yi die daabu nan kɔn a churi kolititi an daabu anan kolititi mana taan yori.

38 Ama sie v nagɔ daahaalin asu gbanɔn koliti diekamba dɔ yine nyɔnhaala ma.

39 Du yi ta vuon dɔ nyuu daakɔɔn, v ken ye daahaalin v ka bi yaala, v njan baari dɔ ‘Daakɔɔri nansina.’ ”

6

Davvɔsikiri daari wa (Mat. 12.1-8; Maki 2.23-28)

1 Davvɔsikiri daan kaan die Yisa anan v kwanandusiriba die dɔ chɔn tanna zaa kwan ma, ta v kwanandusiriba die dɔ gobe zaapakiti a yaga nɔba.

2 Ta Farasisi batan die dɔ piasi ba dɔ, “Bia ni yie wudieke ti miraha dɔ dagina dɔ ti da yi davvɔsikiri daan?”

3 Yisa die a piasi ba dɔ, “Ni ye ka karɔn Nmɔn gbanɔn sɔn Davidi die dɔ yine die wo? Kɔn die yalla wɔnɔn anan v kwanandusiriba,

4 die v ga Nmɔn jamɔn juoku sɔn a ga nagɔ paanɔ dieke ba nagina a yi Nmɔn a nɔbɔ ta

bi nagı yı v kvaŋandısrıba ba ƚobı. Ama tı mıraha die ka yı sien dı vuon ƚobıha sie Nımuŋ kıkabıtı nyına ma.”

⁵ Yısa die dı bı balı ba dı, “Manıŋ vuota Bıa yıne davıbsıkırı daarı tien.”

*Nuukpiikin tien gbaamın wıa
(Mat. 12.9-14; Maki 3.1-6)*

⁶ Davıbsıkırı daan kaanı bıbra Yısa die dı ga juu Nımuŋ jıamın juoku a daga Nımuŋ wıa, ta daa wınyı die dı bie mi v nuudiigin die dı kpi.

⁷ Ta die Nımuŋ mıraha dıdagırıba aŋaŋ Farasisi batan die dı bie mi a yaala sieti dı ba galın Yısa, die wıa die ba daansa wa dı ba ye dı v nan gbaan wa davıbsıkırı daarı.

⁸ Ama Yısa die mıŋı ba sıŋanyilehe ta balı yı daa dieke nuuke dı kpine wo dı, “Hagı a zie vuon mana nıŋa.” Die wıa die v hagı a zie mi.

⁹ Die Yısa dı balı a yı ba dı, “Nı vaa n pıası nı, bıa tı mıraha dı baa tı yıme davıbsıkırı daraan? Dı tı sıŋı vuosi yaa tı chıbsı ba? Tı gbatıma vuon mıst taamma yaa tı kısbı ba?”

¹⁰ Die wıa v daansı ba mana a tıan, ta die balı yı nuukpiikiri tien dı, “Tıntı fı nuuke.” Die v tıntı v nuuke die ka bı hagırı bıbra.

¹¹ Ama Nımuŋ mıraha dıdagırıba aŋaŋ Farasisi die dı ju sınyurıŋ, a piılı a bala yıa tan ba baan yı Yısa dene.

Yısa die dı vvarına v kvaŋandısrıŋ ban aŋaŋ bale wo dene

¹² Saŋka mi Yısa die dı ga jıbalı kunkogın dı v jıbsı Nımuŋ, a die jıbsı Nımuŋ kanın yuku mi mana.

13 Die tunj di vonna die v wa v kvananvuosi a ken lagisu v jigij a vbari vuosi ban-ale, a wa ba tontontu.*

14 Die v vbari wa Simoni (vuodieke v wasinana Piita) anan Simoni numbuabin Andurusi anan Jemisi anan Jon anan Filipi anan Batolomiwo,

15 anan Matiwo anan Tomasi anan Alifusi buademin Jemisi anan Simoni vuodieke die di yaala banu Juu vuosi yallima ba gban wa,

16 anan Judasi vuodieke die di yine Jemisi bua wa anan Judasi Asikaroti vuodieke die di posine Yisa chiaka.

Yisa die di daginana ta gbaama vuosi dene

(Mat. 4.23-25)

17 Yisa die di ken sasu kunkogiri me anan ba, die a ga zie tngban dieke di muna tan; ta die v kvananvuosi pam die di bie mi; vuosi pam die di nyu Judia chaan mana anan Jerusalemi anan Taya anan Sadoni mana tigu die di gbigine mugkpuri,

18 die ba kenye mu di ba won v wabalika ta bi yaala v gbaan ba. Vuodiekemba die jumbati die di yalla ba gban die kenye mu, die v gbaan ba.

19 Die vuosi mana die di ma di ba gb wa, dama hagu die nyina v ma a gbaama ba mana.

Svgifalin anan svichvsvu wia

(Mat. 5.1-12)

20 Sanka mi die Yisa die di daansi v kvanandusriba ta baari di,

* **6:13 6.13** Ba wasa v kvanandusriba ban anan bale wo gie tontontba.

“N̄n̄n̄n̄ z̄ōl̄nt̄iel̄n̄ s̄ḡf̄tal̄n̄ ȳiwo n̄ s̄ut̄i,
dama N̄m̄n̄ naari ȳiwo n̄ s̄ut̄i!

21 N̄n̄n̄n̄ vuodiekemba k̄ōn̄ d̄i yalla lele,
s̄ḡf̄tal̄n̄ ȳiwo n̄ s̄ut̄i,
dama n̄ nan kēn̄ chaḡi.

N̄n̄n̄n̄ vuodiekemba d̄i kunnana lele, s̄ḡf̄tal̄n̄
ȳiwo n̄ s̄ut̄i,
dama n̄ nan daansi a laa.

22 “Vuosi d̄i kēn̄ haa n̄ ta zeti n̄ ta z̄ia n̄ ta
ch̄usa n̄ saara, dama n̄ d̄ina man̄n̄ vuota B̄oa
w̄ia, s̄ḡf̄tal̄n̄ ȳiwo n̄ s̄ut̄i.

23 N̄i yall̄ma s̄ḡf̄tal̄n̄ ta seme dama n̄
nȳbar̄i nan daansi dala N̄m̄n̄ naari ma; die gban̄
gb̄an̄ die ba ch̄val̄ba die d̄i yi N̄m̄n̄ naaz̄val̄ba.

24 “N̄n̄n̄n̄ nyint̄itel̄n̄, w̄ōb̄an̄ bie n̄ ma,
dama n̄ w̄ōn̄ ye n̄ choti jaan̄ m̄n̄.

25 “N̄n̄n̄n̄ vuodiekemba d̄i chaḡina lele, w̄ōb̄an̄
bie n̄ ma,
dama k̄ōn̄ nan daansi yigi n̄.

“N̄n̄n̄n̄ vuodiekemba d̄i lanana lele, w̄ōb̄an̄ bie
n̄ ma,
dama n̄ nan daansi ye s̄ḡt̄ch̄us̄ūn̄ ān̄an̄
k̄pan̄.

26 “N̄n̄n̄n̄ vuodiekemba vuosi mana d̄i
bir̄nana, w̄ōb̄an̄ bie n̄ ma; dama die gban̄
gb̄an̄ ba ch̄ōōn̄k̄s̄ul̄ba die d̄i bir̄i n̄m̄n̄ch̄ib̄is̄i
naaz̄val̄ba.

*N̄i yall̄ma choti ān̄an̄ n̄ dataasi
(Mat. 5.38-48; 7.12a)*

27 “Ama n̄ bala n̄n̄n̄n̄ vuodiekemba d̄i
w̄onnana n̄ bal̄k̄v̄ gie, n̄ chome n̄ dataasi ta
yime w̄ōv̄una a ȳima vuodiekemba d̄i hana n̄.

28 Ta vuodiekemba dɪ kanana kaatɪ a yɪa nɪ, nɪ balɪ ba dɪ ‘Nɪmɪŋ sunɲi be’, ta jɔsɔsɪma Nɪmɪŋ a yɪma vuodiekemba dɪ yinene nɪ bɪaŋ

29 Dɪɪ yɪ vuonɲ dɪ keŋ falɪ fɔ kaamɪŋ fɔ yɪŋɲi kaanɪ wa gbanɪ a yɪ wa aŋ ɔ falɪ. Dɪɪ yɪ vuonɲ dɪ keŋ a nagɪ fɔ jayeekikpenkɔɔŋ fɔ vaa ɔ nagɪ fɔ jayeekibɪŋ a gutɪ.

30 Vuodieke nɪŋ mana dɪ keŋ jɔsɔsɪ fɔ jaanɪ fɔ yɪ wa, ta vuonɲ dɪ keŋ gbatɪ fɔ jaanɪ da keŋ dɪa a ga tuo.

31 Wudieke fɔ yaala vuosi yɪ a yɪ fɔ, fɔ yɪ die a yɪ fɔ chanchaalɪŋ.

32 “Dɪɪ yɪ fɔ cho vuodiekemba dɪ chone fɔ nyɪna ma, bɪa Nɪmɪŋ dɪ baa ɔ nagɪ gutɪ fɔ? Tɔntɔmbɪatɪ tielinɲ gbanɲ cho wo vuodiekemba dɪ chone be.

33 Ta dɪɪ yɪ fɔ yie vɪɪnɲ a yɪa vuodiekemba dɪ yinene vɪɪnɲ a yɪa fɔ bɪa Nɪmɪŋ dɪ baa ɔ nagɪ a gutɪ fɔ? Tɔntɔmbɪatɪ tielinɲ gbanɲ yie die.

34 Dɪɪ yɪ fɔ paŋɲa vuodiekemba fɔ sɪbɪna dɪ ba nan yɪŋɲi tunɲ fɔ, bɪa Nɪmɪŋ dɪ baa ɔ nagɪ a gutɪ fɔ? Tɔntɔmbɪatɪ tielinɲ gbanɲ paŋɲa die a yɪa ba chanchaalɪŋ ta yɪŋɲi tuose ba nyinti.

35 “Die wɪa nɪ chome nɪ dataasɪ ta yime vɪɪnɲ a yɪma ba. Ta dɪɪ yɪ nɪ paŋɲi vuonɲ jaanɲ ka ga yɔasɪ, da vaa nɪ sɔgɪtɪ chɔsɔsɪ a wɪa, dama nɪ nyɔbarɪ nan daansɪ dala, ta nɪ nan bɪ yɪ Nabidie Nɪmɪŋ ballɪ. Dama wɔnɲ ɔ yie wɔvɪna a yɪa vuodiekemba nine dɪ kana ka suule wudieke ɔ yinene a yɪa ba aŋaŋ vuobɪatɪ mana.

36 Nɪ chɪgɪma zɔɔlɪŋ sɪba nɪ Chɔɔŋ Nɪmɪŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma dɪ chɪgɪnana zɔɔlɪŋ dene wo.

*Chanchaalij sariya diile wia
(Mat. 7.1-5)*

37 “Da keŋ a dii vuonj sariya amɔ Nɔmɔŋ da keŋ dii fɔ sariya, da keŋ balɩ a chɔɔsɩ vuonj amɔ Nɔmɔŋ da keŋ balɩ a chɔɔsɩ fɔ. Nagɩ fɔ chanchaalij taali a chaa ba amɔ Nɔmɔŋ dɩaŋ nagɩ fɔ taali a chaa fɔ.

38 Yɩma vuosi amɔ Nɔmɔŋ dɩaŋ nagɩ yɩ fɔ. Dɩ nan dɩ sɩ sɩba Nɔmɔŋ dɩ baan nan nagɩ ɔ kuruba a mɔgɩsɩ zaa, ta ka keŋ suuli aŋaŋ ka kɔanɔan mana aŋ ɔ jɩ jɩ ta dɔŋ dɔŋ ta a keŋ suuli a jaasa aŋ ɔ nagɩ a yɩ fɔ, fɔ baan nan biagɩ a pɔgɩ dene. Fɔ nagɩna fɔ kuruba a mɔgɩsa nyinti a yɩa vuosi die, Nɔmɔŋ gban nan mɔgɩsɩ die a yɩ fɔ.”

39 Ka kɔan chaaŋ Yisa die dɩ taan ba nandagɩ gie dɩ, “Yɩ nan biagɩ a datɩ ɔ chanchaanj? Ba mana kaan nan golinj me?”

40 Bɔbɔgɔrɔ dɩaŋ ka tɩaŋ ɔ dɩdagɩrɔ; ama bɔbɔgɔrɔ dɩaŋ dɩ keŋ mɩŋŋɩ a bɔgɩrɩ a kpatɩ ɔ nan dɩ sɩ sɩba ɔ dɩdagɩrɩ wa.

41 “Bɩa fɔ daansa a yese mɩnchɩɔɔŋ dieke dɩ benne fɔ chanchaanj nimbinj me ta ka ye dakɔɔlɩ dieke dɩ benne fɔ gban gban fɔ nimbinj me?”

42 Lala fɔ baa fɔ yɩ a balɩ yɩ fɔ chanchaanj dɩ, ‘N zɔa, vaa n vɔarɩ ŋmɩnchɩɔɔŋ dieke dɩ benne fɔ nimbinj me’, ta ka ye dakɔɔlɩ dieke dɩ benne fɔ gban gban fɔ nimbinj me? Fɔnɩŋ gɩgaantɩ wa gie, wolinj nagɩ dakɔɔlɩ dieke dɩ benne fɔ gban gban fɔ nimbinj me amɔ fɔ mɩŋŋɩ ye a vɔarɩ ŋmɩnchɩɔɔŋ dieke dɩ benne fɔ chanchaaka nimbinj me wo.”

*Tuŋ aŋaŋ ka nyiŋnyika wia
(Mat. 7.16-20; 12.33-35)*

43 “Tuŋvunŋ ka wala nyiŋnyikibiati, ta tu dieke di yɔaguna ka wala nyiŋnyika vuna.

44 Tuŋ nyiŋnyika ma ba sɔba ka. Ba ka yese kinkamŋ haŋgɔɔsi jigŋŋ a tɔɔra, yaa taama jia jigŋŋ a tɔɔra.

45 Vuovunŋ yie tɔnvuna dama v sɔŋ vuna muŋ; ta vuobian diŋŋ di yie tumbiati dama v sɔŋ suuli wo aŋaŋ wɔbiati. Jadieke di benne vuon sɔŋ ma kanŋ v bala.

*Mimuriŋ bale wia
(Mat. 7.24-27)*

46 “Bia ni wasa muŋ ni Yɔmɔtien ta ka yie wudieke n yaalala?

47 Vuodieke mana di kienene n jigŋŋ ta wɔmma n wɔbalikaha ta diha, n nan dagi ni v sina die.

48 Wɔnŋŋ v su sɔba daa wɔnyi die di mina v tigiŋ, ta die woliŋ a tuu tɔŋgan a sɔŋŋ a ga tugi tanŋ ta dɔan nyabilŋ tanŋ sikpenŋ. Ka kɔan chaan nuŋ di kenŋ nu pam ta mɔgŋŋ di kpaa ta nyaabu di kenŋ nigi tigiri, ama die tigiri ka nanya dama die v muŋŋŋ mu ka muŋ.

49 Ama vuodieke mana di wɔnnana n wiaha gie ta ka diha su sɔba daa wɔnyi die di mina v tigiŋ a zien tambuŋŋ me ta ka dɔan nyabilŋ ka chianŋ wa, ta die nuŋ di nu mɔgŋŋ di kpaa, ta nyaanŋ di kenŋ nigi tigiri, die ka nan bɔnyi. Bia chɔsɔbiŋ wɔnna!”

7

*Yisa die di gbaanna Romi tin sojasi jakuon
tontontu dene
(Mat. 8.5-13)*

¹ Die Yisa die di daguna vuosisi a kpatu wa die u nyu a ga Kapenomi tin ma.

² Mi Romanisi sojasi jakuon wonyi die di bie mi a yallu u tontontu u chone pam, die yuagin di yigi wo u gbigi ku.

³ Die jakuru di wu Yisa wa, a tin Juu vuosi nyukura batan di ba ga a wa wa di u ken a gbaan u tontontu wa.

⁴ Die ba ken Yisa jigin a jusu wa anan nyimuna a baari di, "Daa wa gie mu di fu sunji wo,

⁵ dama u cho ti tungbanka gie vuosi, ta mu Nmun jamun juon a yi ti."

⁶ Die wa Yisa die di di ba ku a ga. Die u gana a gbige tigiri, jakuru die di tin u zualu di ba ken balu wa di, "N Yomutien daa mugisi fu gban a kiere, dama n ka mu di fu ken juu n tigin me.

⁷ Die wa man ka ken fu jigin n gban gban wa. Ama ko yi nuan an n tontontu wa ye alaafia.

⁸ Dama manun n gban n yaa wa n nyukura, ta yallu sojasi ba du n ku. N nan balu a yi gen wo, gamma an u ga, ta balu a yi gen wo kiere an u ken; ta bi vaa n yomu yi wudieke n yaalala."

⁹ Yisa die di wonna naa die di paalu a yi wo mamachi, die u yinji a balu yi kpikpaaku die di dina u kuaka di, "N bala ni, n ye ka ye vuon di yine mun yada siba naa Izara vuosi sun gban."

¹⁰ Die sojasi jakuuri zvaliba die di yinji a ga u tigiri me a ye u tontuntu wa di yene alaafia.

Yisa die di vana kpihogu buadembin di hagi kuŋ me dene

¹¹ Die tunj di vubna Yisa die di ga tunj kaanu ba wasinana Neeni, ta u kvanandusuriba anan krikpaaku die di u kvan.

¹² Die u dene a ga tugi tika nvan, die u ye krikpaan di nyuna tika sun a chii kuŋ di ba ga guu. Vuodieke die di kpine wo die yiwo kpihogu wonyi buabalumun, die u yiwo dembin. Kpihogu wa gban die bie krikpaaku sun.

¹³ Die Yisa die di yene kpihogu wa zoolun die di yigi wo u bal a yi wa di, “Da kumma!”

¹⁴ Ta die di a ga a gbi tika, ta vuodiekemba die di chine wo wo di zie. Yisa die di bal di, “Dalvakun hagi!”

¹⁵ Die kumbu miivoli die di yinji ken, ta u hagi kal a piili bala wa. Yisa die di yinji a nagi wa yi u nun.

¹⁶ Die nmaamun die di yigi vuodiekemba mana die di benne mi, ba mana die di biri Nmun, a baaru di, “Nmun naazvakpenkrun ken nyun tu jigin mun”; ta bala tan di, “Nmun ken sun a sunji u vuosi mun.”

¹⁷ Yisa waha gie die di musu ga Judia tun mana anan tigi diekemba mana di gbigine mi.

Joon dieke di sinana vuosi Nmun nyaabu wa (Mat. 11.2-19)

¹⁸ Ka kvan chaan Joon dieke di sinana vuosi Nmun nyaabu kvanandusuriba die di ga a bal

wa wɔaha gie mana. Die ɔ wa vuosi bale ɔ kwanandɔsirɔba sɔŋ,

¹⁹ a tɔŋ ba ti Yɔmɔtien Yisa jigiri dɔ ba ga pɔasi wa dɔ, “Fɔnɔŋ fɔ yine vuodieke dɔ balla ɔ ken wo yaa ti ye chɔsɔma vuogaan bɔbra?”

²⁰ Die ba kenne tɔŋ Yisa jigiri, die ba balɔ wa dɔ, “Jɔɔn dieke dɔ sɔnana vuosi Nɔmɔŋ nyaabu tɔnna ti dɔ ti ken pɔasi fɔ dɔ, ‘Fɔnɔŋ fɔ yine vuodieke ɔ bala dɔ ɔ nan ken wo yaa ti ye chɔsɔma vuogaan.’ ”

²¹ Kanɔŋ sanƙa mi gban gban Yisa die dɔ gbaan vuosi pam, yɔagɔtielin anan vuodiekemba yɔagɔti die dɔ faasɔna a hagɔri, ta vɔari jumbɔati vuosi pam ma, ta die vaa yɔsi pam nine dɔ yuori.

²² Die ɔ yinɔi a balɔ Jɔɔn tɔntɔntɔba dɔ, “Nɔ yinɔi a ga balɔ Jɔɔn wudieke nɔ wɔnnana ta yese wudiekemba; dɔ nɔ ye ta yɔsi nine dɔ yuorine, gbarɔgɔsi dɔ chɔŋ, ta vuodiekemba die dɔ yɔagɔna gamɔŋ ye wo gbaamɔŋ, tɔkpaara tien dɔ wɔmma, ta kunti dɔ haga kuŋ me, ta zɔɔlɔntielin dɔ wɔmma Nɔmɔŋ wɔbalɔki vɔnaha.

²³ Ta sɔgɔfiɔlɔŋ bie vuodieke dɔ kana ka chɔli mɔŋ ma.”

²⁴ Jɔɔn tɔntɔntɔba die dɔ yinɔine a ga a kpatɔ wa, Yisa die dɔ piili a pɔasa kpɔkpaaku yaa gamma Jɔɔn wɔa dɔ, “Die nɔ gana Jɔɔn jigiri hagɔri ma wa, bia die nɔ yile dɔ nɔ nan ye? Die nɔ yile dɔ nɔ nan ye hɔɔti bɔlɔgɔsɔŋ dɔ nɔɔnana?

²⁵ Yaa bia die nɔ nyɔŋ ga nɔ ye? Dembin dɔ yeegine nyinyeeki vɔna? Vuodiekemba dɔ yeeginene nyinyeeki vɔna ta bie ba dɔŋɔɔ bie wo naaleesi me.

26 Nı balı mıñ, vuobia die nı nyuñ ga nı ye wo? Nı tuñ yile dı nı nan ye Nımıñ naazva yaa? Wusie mañ bala nı, Joon nuñ tıañ naazva.

27 Dama Joon die yine vuodieke Nımıñ die dı bala v gbañku suñ dı, 'Manıñ n nan tuñ n tontuntu añ v wolin dia fu nuñña a wonsı fu kenin sieku a dvan fu.' "

28 Yisa die dı bı balı ba a gvtı dı, "Manıñ n bala nı, ba ye ka mıurı vuon dı tianna Joon, ama vuodieke dı wıarına kvañ Nımıñ naarı ma tıañ wa."

29 (Ta Vuon mana añañ lampotuosiribe die dı saagtı dı Nabidie Nımıñ vına, dama die ba wuñ Joon mubıñ, ta vaa v su ba Nımıñ nyaabu.

30 Ama Farasisi añañ vuodiekemba die dı dagunana Nımıñ mıraha die dı zeti Nımıñ dı sanna die a yı ba, dama die ba ka saagtı dı Joon su ba Nımıñ nyaabu.)

31 Ta Yisa die dı bı balı ba dı, "Nınuñ leleke gie vuosi, bıa mañ nan nagı a magısu nı? Vuon bıa yine nı?

32 Nı nıası wa ballıbısu dı kalla nyubuñ jigin a nata wasa tamba, 'Tı wıa wıuñ a yıa nı ama nı ka sie, ta chıa hanye a yıa nı ama nı ka kuma.'

33 Nınuñ leleke gie vuosi nıası wa ballıbısu gie dama Joon die dı kenne ta ka die nyindiike gbañ gbañ ta ka nyuo daañ ta nı baarı dı v yiwo yıñyaañ;

34 ta manıñ vuota Bba dı keñ die ta nyuo, nı baarı 'Ye, v yiwo wutulitien añañ daanyuru; ta bı yı lampotuosirin añañ tontumbıatı tielin zva.'

35 Ama vuodiekemba dı tuone Nımıñ yıañ daga dı dı yiwo wusie."

Yisa die dɔ gana Simoni vuodieke dɔ yine Farasisi vuoke tigiŋ dene

³⁶ Die Farasisi wɔnyɪ die dɔ wa Yisa dɔ ɔ ken aŋ ba dii nyindiike ɔ tigiŋ me. Die Yisa die dɔ ga daa wa tigiri me, ba mana dɔ lagɪŋ kalɪ a die.

³⁷ Die hɔgɔ wɔnyɪ die benne tɪka ma a dɔaga dembisi die dɔ wɔŋ dɔ Yisa bie daa wa tigiri me a die nyindiike, die wɪa ɔ yaa kɔlɪba aŋaŋ tulaari dieke ligire dɔ faasɪna tua,

³⁸ a die a ken a gbigiri Yisa nagɪsɪ chɪaŋ, a kɔma ɔ nintaantɪ dɔ nanna Yisa naatala ma. Die Yisa naatala die dɔ sunsɪ ta die hɔgɔ wa die dɔ nagɪ ɔ sikpen zoosi a chɪtɪ ha ta die a mɔgɪsɪ ɔ naatala ta sɪtɪ tulaaribu a yi he.

³⁹ Die Farasisi dieke die dɔ wana Yisa wa die dɔ yine naa ɔ yile ɔ sun ma dɔ, “Dɔ yi daa wa gie dɔ sen yi Nɔmɪŋ naazɔa wusie, ɔ tɪŋ nan dɔ sɪba hɔgɔ wa gie dɔ yine vuodieke. ɔ tɪŋ nan dɔ sɪba a baarɪ dɔ ɔ yiwo tɔntɔmbɪatɪ tien.”

⁴⁰ Die wɪa Yisa die dɔ balɪ Farasisi wa dɔ, “Simoni n yaa wɪŋ n baa n balɪ fɔ.”

Ta Simoni die dɔ yinŋi baarɪ, “Dɔdagɪrɔ balɪ mɪŋ?”

⁴¹ Yisa die dɔ balɪ wa dɔ, “Die dembisi bale die yalla vuodieke dɔ paŋŋɪnana ligire hamɪŋ. Wɔnyɪ die dii wo ligire bie* kɔbɪsɪ-nɔ hamɪŋ, ta wɔnyɪ dɪaŋ die dɔ dii ligire bie baŋɪsɪ-nɔ hamɪŋ.

⁴² Die ba wɔnyɪ mana die ka bɪagɪ tun wo, die wɪa die ɔ nagɪ chaa ba mana dɔ ba gamma. Lele, ba jabɪa balla ɔ chome wo pam?”

* **7:41 7.41** Ligiri bin die yiwo damɔɔmɪŋ tune.

43 Simoni die dɪ yinɲi balɪ wa dɪ, “N yi tama vuodieke hannɪ die dɪ faasɪna a dala wa.”

Yisa die dɪ balɪ wa dɪ, “Fɔnɔɲ balɪ wa wusie.”

44 Die ɔ yinɲi a daansɪ hɔɣɔ wa ta balɪ yɪ Simoni dɪ, “Ye hɔɣɔ wa gie? N kenne juu fɔ tigiri gie me, ka yɪ mɔɲ nyaan dɪ n nɪtɪ n naatala ama hɔɣɔ wa gie nɪtɪ wa n naatala anan ɔ nintaantɪ ta chɪtɪha anan ɔ sikpen zoosi.

45 Ama fɔnɔɲ nɔɲ ka mɔɣɪsɪ mɔɲ, ama wɔnɔɲ nɔɲ ɔ ka vaa n naatala mɔɣɪsɔɲ n kenne a juu giena wa.

46 Ta ka bɪ nagɪ kpaan a duuri n sikpen, ama wɔnɔɲ nɔɲ ɔ siti wo tulaari a yi n naatala ma.

47 N bala nɪ, n nagɪ wa ɔ tɔmbɪatɪ pam wa mana a chaa wa; die wɪa ɔ cho mɔɲ pam wa, ama vuodieke n nagɪna a chaa wa bɪta, wɔnɔɲ ɔ gban chome mɔɲ bɪta.”

48 Die wɪa Yisa die dɪ balɪ a yɪ hɔɣɔ wa dɪ, “N nagɪ fɔ taalɪ a chaa fɔ.”

49 Ta vuodiekemba die dɪ kala a gɔtɪ ba die wo die dɪ yile ba sɔɣɪtɪ ma dɪ, “Mɪnɪa wɔnna a bɪagɪ naga vuosi taalɪ a chaa ba?”

50 Ta Yisa die dɪ balɪ a yɪ hɔɣɔ wa dɪ, “Fɔ yada gbatɪna fɔ a taan, gamma anan sɔɣɪɔvagin.”

8

Hɔɣɔ diekemba die dɪ dɪna Yisa wɪa

¹ Naa kɔan chaan Yisa die dɪdɪ dɪa tɪɣɪkɪɪma anan tɪɲkpaɲɲɪsɪ a bala Nɲmɔɲ wɔwɪnaha yaa gamma Nɲmɔɲ naari wɪa. Ʋ kɔanandɪsɪrɪba ban anan bale die dɪ wa mɔɲ a ga,

² añañ hóguba batan die v vvarına jumbiatı ta gbaañ batan yvagtı; die ba yiwo, Meri Magidaliini vuodieke die v vvarına jumbiatı bayɔpɔy v ma:

³ batan die yiwo Chuza hógv wa, Johana (Chuza die yiwo Herodi tigiri tɔntɔntıba jakvɔv) añañ Susana añañ hógv ba pam. Die hóguba gie die naga ba gbañ gbañ ba nyinti a sunje Yisa añañ v kvañandısrıba.

*Bvɔvritv wa nandagırı
(Mat. 13.1-9; Maki 4.1-9)*

⁴ Die daadaan pam die dı nyına tıgıstı tıgıstı pam a kien Yisa jigin, ta kpıkpaakv die dı ken lagıstı a taañ a gilin Yisa, die v taañ ba nandagırı gie dı:

⁵ “Daa wɔnyı die nyına ga v kvañ dı v ga burı nyıñbura. Die v burınana wa a tañ die dı nan sien me die ba tıbıha tıanna ta nembisi die dı ken nagıha dii.

⁶ Atañ dıañ die dı nan tañ sikpen jigidieke tantı die kana ka dala, die a nyune wo die a jigi dama tıngbanka die ka sɔnstı.

⁷ Atañ dıañ die dı nan hanğɔɔstı dagırıstı ma die a mana die dı lagıstı nyun, hanğɔɔstı die dı nyagı ha.

⁸ Ta atañ dıañ die dı nan tıngban vıvıv ma, ta die a nyun a burıv ta nyıv bie kɔbıga kɔbıga.”

Yisa die dı wa balı ba a kpatı dı, “Vuodieke dı yalla tıba ta nan wɔv v wɔmma!”

*Wudieke wıa v taana nandaga ha
(Mat. 13.1-9; Maki 4.1-9)*

⁹ Ka kwanj chaan v kwanandusuriba die di riasu wa nandagiri chianj.

¹⁰ U yinji a balu ba di, "Ninonj nun Nmun vaa nu siba v naari woloburukuru mun, ama banun ba nun v taana ba nandaga, di ba daansi ama ba da ken ye, ta won ama ta kaan di siba a chiasu."

Buburitu nandagiri chianj
(*Mat. 13.18-23; Maki 4.13-20*)

¹¹ "Nandagiri chianj wonna: Nyinburaha yine Nmun wobalika ha.

¹² Nyinburi dieke di nanna sieku me wo riasu wa vuodiekemba di naana won Nmun waha, ama Sitaani ken a nagi wa ha a nyun ba sugutu ma, amu ba da ken tuo dii ta ye gbatitaanun.

¹³ Nyindiekemba di nanna tanu sikpen riasu wa vuodiekemba di naana won waha anan sugufalan, ama a ka suna ba sugutu ma, ba naan yiwo yada bita, ama sanja dieke magusun di ken ken ba naan nagha taan mun.

¹⁴ Nyinburi dieke di nanna hanjwasi dagirusu jigiri riasu wa vuodiekemba di naana won waha ama tinjbanjka wumugisike anan nyinti yaalun ken juu a nyagi ha, amu a da ken burun a nyun bie.

¹⁵ Ama nyindiekemba di nanna tinjban vuku ma wa riasu wa vuodiekemba di naana won waha ta tuohe anan sugurunun ta munu pugulu ha ken ken ta bu yaa hanu, ta nyun bie vunun.

Popoli nandagiri
(*Maki 4.21-25*)

¹⁶ "Vusi ka chogusa popoli ta naga kpali a bubu ke yaa a naga ka a ziele gado chianj. Ama ba

ɲaɲɲ naɲɲ ka muɲ a saɲɲ popoli daaɲ ma amu vuosisi dɪ keɲ juu ba ye ka chaanɲku.

17 Wudieke mana dɪ lɔbɪrɪna nan daansi a keɲ nyɲɲ yeɲ ta wudieke mana dɪaɲ dɪ ligine nan keɲ yuori ta nyɲɲ chaanɲɲ ma.

18 “Die wɪa nɪ sɪmma nɪ wɔnnana Nɲmuɲ wɪa die, dama vuodieke mana dɪ wɔnnana ta muɲɲɲ pɔgɪli ka ba nan yɪ wa pam a gutɪ, ama vuodieke dɪ wɔnnana ta ka muɲɲɲ pɔgɪli ha, ba nan tuo bɪta gbaɲ ɔ yilinene dɪ ɔ yalla wa a nyɲɲ ɔ jigɪɲ.”

*Yisa nuɲ aɲaɲ ɔ numballɪ wɪa
(Mat. 12.46-50; Maki 3.31-35)*

19 Womi Yisa nuɲ aɲaɲ ɔ numballɪ die dɪ keɲ, ama die ba ka bɪaɲɲ a gbɪɲ wo dama vuosi die dala muɲ.

20 Vuonɲ wɔnyɲ die dɪ balɪ a yɪ Yisa dɪ, “Fɔ naa aɲaɲ fɔ numballɪ zie yeɲ me ta yaala ba ye fɔ.”

21 Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba mana dɪ, “Manɲɲ n naa aɲaɲ n numballɪ yine vuodiekemba dɪ wɔnnana Nɲmuɲ wɪaha ta dɪ ha.”

*Bɔlɔɲɪsɲɲ aɲaɲ nyaan die dɪ tuone Yisa nɔaɲ dene
(Mat. 8.23-27; Maki 4.35-41)*

22 Daanɲ kaanɲ Yisa aɲaɲ kɔaɲandɪsɪrɪba die dɪ juu haarɲɲ sɔɲ, die ɔ balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪ vaa tɪ jɔbalɲ ga gbagɪrɪ mi wo gaari.” Die wɪa die ba piili sienɲ.

23 Die ba benne haarɲku sɔɲ a gara Yisa die dɪ gɔɔra. Ta bɔlɔɲɪskpenɲkpuɲ die dɪ keɲ bɔnyɲ a nɲga gbagɪrɪ ma, die haarɲku dɪ yaala ka suuli aɲaɲ nyaanɲ, die ba bie wɔbɪaɲ ma.

24 Ta die ɔ kwanandusiriba di kenj a sugiri wa a baari di, “Jakuson, jakuson ti bie kunj me.”

Yisa die di hagi a nati bulogisibɔ anan nyaan ponjikiri a mana die di fiati somm.

25 Womi die ɔ balɔ yi ɔ kwanandusiriba di, “Ni ka yi miɔ yada?”

Ta nmaamiɔ die di yigi be, ka bi yi be mamachi ba piasa tan di, “Mania wonna? Ta nata bulogisiriɔ anan nyaan ta a tuose ɔ nwan.”

Yisa die di vvarina jumbiati daa wonyi ma dene

(Mat. 8.28-34; Maki 5.1-20)

26 Ta die ba kenj tugɔ Gerasa tiɔ ma a zie ta vaa Galili tiɔ ba kwan.

27 Die Yisa die di kenne nyiɔ haariku ma wa, ta Gerasa daa wonyi die jumbiati di yalla wa di kenj tuoli wo. Die ɔ beri wo die a yvasɔ ta ka yeegi garɔɔ yaa dva tiginj me ama die ɔ bie wo jigidieke ba guunene vuosi haagiɔ ma.

28 Saɔɔa dieke ɔ yene Yisa wa die ɔ faasi keesi a nan ɔ niɔɔa a faasi nata anan lolokpuiɔ di, “Yisa, Nabidie Niɔɔa dieke di benne arizanna ma Bua, bia fu yaala n jiginj? N jɔusa fu da kenj a datɔ n tiɔɔa.”

29 Die ɔ balɔ wa naa dama Yisa die yi wa jumbiati nwan di a nyiɔ ɔ ma. Die saɔɔa pam die a nwan mugise wo miɔ anan ba nana a bobɔ wa anan choruma ɔ nagisi anan nuusi mana yori, jumbiatiɔ nwan vaa ɔ kpaa ha miɔ ta nagɔ wa juu haagiɔ ma.

30 Yisa die di piasi daa wa di, “Fu saan?”

Die ɔ baari, “N saan yine ‘Dala’ ” ka chian yine jumbiatɩ pam die bie ɔ ma.

³¹ Womi jumbiatɩ die dɩ jɔɔsa wa anan nɩŋmɩna dɩ ɔ da vaa a ga juu vɔrigoli me.

³² Die perukusi pam die benne kunkogin lɔgɩn a die; ta jumbiatɩ die dɩ jɔɔsɩ Yisa dɩ ɔ vaa a ga juu perukusisi, die ɔ yɩ he sien.

³³ Die wɩa jumbiatɩ die dɩ nyɩn daa wa ma a ga juu perukusisi mana, die a mana die dɩ chɩgɩ daagɩ kunkogiri lɔgɩn a sɔɔn ga nan mɔgɩkpɩrɩ ma nyaabu die dɩ dii he.

³⁴ Die vuodiekemba die dɩ daansɩnana perukusisi die dɩ yene wudieke dɩ yine wo die ba chɩgɩ ga tɩka sɔn anan kvatɩ ma a mɔɔlɩ wɩarɩ.

³⁵ Die vuosi die dɩ nyɩn a ga dɩ ba ye wudieke dɩ yine wo. Die ba ken Yisa jigin a ye daa wa ɔ vɔarɩna jumbiatɩ ɔ ma wa ɔ jigin ɔ yeegi jayeekin ta ɔ sikpen dɩ mɩŋŋɩ a tɔma, ŋmaamɩn die dɩ yigi ba mana.

³⁶ Vuodiekemba mana die dɩ yene Yisa dɩ gbaanna daa wa die wo die ba balɩ vuosisi.

³⁷ Die wɩa vuodiekemba mana die dɩ benne Gerasa tɩn ma die dɩ ken Yisa jigin a jɔɔsɩ wa dɩ ɔ nyɩn ba tɩka ma, dama ŋmaamɩn die faasɩna a yigi be mɩn.

Die wɩa Yisa die dɩ juu haarɩkɔ dɩ ɔ ga;

³⁸ mi daa dieke die ɔ gbaanna wa die dɩ jɔɔsɩ wa dɩ ɔ vaa ɔ dia ɔ kvan, ama Yisa die dɩ balɩ wa dɩ,

³⁹ “Yinŋi kuli fɔ tigin a ga mɔɔlɩ tɔnkpɩn dieke Ŋmɩn dɩ yine a yɩ fɔ.”

Die wɩa daa wa die dɩ ga tɩka sɔn mana a balla Yisa die dɩ yine wudieke mana a yɩ wa.

Jaarusi havuubij yvagij anaj hogv dieke di gbina Yisa jayeekij wia

(Mat. 9.18-26; Maki 5.21-43)

⁴⁰ Die Yisa di wana a yinji a ga gbaguri mi wo chaaku, kpikpaan die di tuoli wo anaj sugifialij a yi wo anja dama die ba mana die chusa wa mi.

⁴¹ Womi daa wonyi ba wasinana Jaarusi di ken tugi, die u yiwo Nmij jiamij juoku jaku. Die u ken gbirigi Yisa nija a jusi wa di u ken wonij u tigin,

⁴² dama die u buabalumij die di yine havuubij ta yi bina ban anaj ale die yvagina a gbigi kun.

Die Yisa die di ganana wa, kpikpaan die di gilij wo jigij mana.

Hogv wonyi die gbina Yisa garij a ye gbaamij wia

⁴³ Kpikpaaku sija hogv wonyi die benne u nyinibanij di nyina zij dene bina ban anaj ale, die u nagij u yalla jadieke mana mana a yi gbigbantij, ama die ba wonyi mana ka biagi a gbaan wa.

⁴⁴ Die u daagi kpikpaaku sija a ken Yisa kuan a gbi u jayeekiri kuanban, lele womi die u zumbu di gobi bonyi.

⁴⁵ Mi die Yisa di piasi di, "Muna gbina mi?"

Die ba mana die di chiisi, ta Piita die di baari di, "Jakun, kpikpaaku gilij fu mi ta di dia chva fu."

⁴⁶ Ama ta Yisa die di baari di, "Vun gbi mi mi dama n siba di hagiij nyij n ma."

⁴⁷ Die hogv wa die di miijina di u kaan biagi a lobu wa, die wia die u ken a cheele ta gbigiri

Yisa nuŋŋa. Mi die ɔ balɩ Yisa vuonɩ mana nine me wudieke wɩa ɔ gbɩna wa wa ta ye gbaamɩŋ die bunyɩ.

⁴⁸ Yisa dɩ balɩ a yɩ wa dɩ, “N lɩa, fɔ yada gbaanna fɔ. Gamma aŋaŋ sɔgɩɔvagaŋ.”

Yisa die dɩ vana havɔɔbiŋ dɩ haɣɩ kuŋ me dene

⁴⁹ Die Yisa dɩ yene ko bala wɩaha gie, vuonɩ wɔnyɩ die dɩ nyɩŋ jakɔɔrɩ tigiŋ a keŋ a balɩ wa dɩ, “Fɔ lɩa wa kpiye; da mugisi Dɩdagɩɔv wa bɩbra.”

⁵⁰ Ama Yisa die dɩ wɔŋ ta balɩ yɩ Jaarusi dɩ, “Da vaa ŋmaamɩŋ yalla fɔ; fɔnɩŋ ko yɩ yada ta havɔɔbɩke nan ye alaafia.”

⁵¹ Yisa die dɩ keŋ a juu tigiri me, die ɔ ka yɩ vuonɩ dɩ dɩ ɔ kɔaŋ sie Piita, aŋaŋ Joɔŋ aŋaŋ Jemisi aŋaŋ havɔɔbɩke chɔɔŋ aŋaŋ ɔ nuŋ nyɩna ma.

⁵² Vuonɩ mana mi die dɩ kɔma ta die zɔɔlɩŋ bɔa wa wɩa. Yisa die dɩ balɩ ba dɩ, “Nɩ da kɔmma, bɔa wa ka kpiye ɔ ko gɔɔra mɩŋ.”

⁵³ Die vuosisi die dɩ laa wa dama die ba sɩba a baarɩ dɩ bɔa wa kpiye mɩŋ.

⁵⁴ Ama Yisa die dɩ yigi ɔ nuuŋ me ta baarɩ dɩ, “N, bɔa haɣɩ!”

⁵⁵⁻⁵⁶ Die ɔ yiŋŋi keŋ ɔ mɩsɩ ma ta haɣɩ zie bunyɩ. Die dɩ yɩ bɔa wa chɔɔŋ aŋaŋ ɔ nuŋ wo mamachi, Yisa die dɩ balɩ ba dɩ ba yɩ bɔa wa jaan aŋ ɔ dii. Ama Yisa die dɩ kpaanɩ ba dɩ ba da keŋ balɩ vuonɩ wudieke dɩ yine wo.

9

Yisa die dɩ tunna ɔ kɔaŋandɩsɩrɩba ban aŋaŋ bale wo dene

(Mat. 10.5-15; Maki 6.7-13)

¹ Ka kvaan̄ chaan̄ Yisa die dɪ wa ɔ kvaan̄andɔsurɪba ban̄ anan̄ bale wo a lagɪsɪ ɔ jigɪn̄ ta yɪ ba hagɪrɪn̄ anan̄ yiko dɪ ba vɔarɪma jumbiatɪ ta gbaama yɔagɪtɪ vuosi me.

² Ta die tɔn̄ ba dɪ ba ga mɔsɪ N̄mɪn̄ naaru wɪaha ta gbaan̄ yɔagɪtielin̄.

³ Ta die balɪ ba dɪ, “Nɪ da nagɪ jaan̄ mana a ga nɪ sieku; nɪ da nagɪ daan̄gban̄n̄ yaa bɔlɔgɪn̄ yaa nyindiike yaa ligire anan̄ jayeekin̄ a gɔtɪ nɪ wone yeegi jadieke wo me.

⁴ Nɪ ken̄ a juu tigidieke mana nɪ bemme mi a ga tɔgɪ san̄a dieke nɪ bala nɪ nyɪn̄ tɪka ma.

⁵ Jigidieke mana ba kana ka tuo nɪ anan̄ sɔgɪfɪalɪn̄, san̄a dieke nɪ ken̄ nyɪnna tɪka ma nɪ pɪsɪ nɪ nagɪsɪ tankɔlɪn̄ a taan̄ mi an̄ ka dagɪ sɪba ba yi chɔsɪ mɪn̄.”

⁶ Die wɪa ɔ kvaan̄andɔsurɪba die dɪ nyɪn̄ a dɪ dɪa tɪn̄kpaŋn̄ɪsɪ mana a mɔsɪla N̄mɪn̄ wɔvɪnaha ta gbaama vuosi jige mana.

Herodi anan̄ Yisa wɪa

(Mat. 14.1-12; Maki 6.14-29)

⁷ Die Herodi vuodieke die dɪ yine Galili tɪn̄gban̄ka mana naajakɔsɔn̄ die dɪ wɔn̄ wudiekemba mana die dɪ yinene, die a paalɪ mugisi wo dama vuosi batan̄ die baaru dɪ Joɔn̄ vuodieke die dɪ sɪnana vuosi N̄mɪn̄ nyaabu hagɪna kun̄ me,

⁸ batan̄ dɪan̄ dɪ baaru dɪ Elaja yɪn̄n̄ine a ken̄, ta batan̄ dɪan̄ dɪ baaru dɪ N̄mɪn̄ naazɔalɪn̄ die dɪ benne kɔrɪn̄ ma wa wɔnyɪ yɪn̄n̄ine ken̄ ɔ mɪsɪ ma.

⁹ Ta Herodi die dɪ baarɪ dɪ, “Die n yi ba gobi wo Jɔɔn sikpenj ama mɪnɪa yine daa wa gie manj wɔmma ɔ wɪa dɪ ɔ yie wɪaha gie?” Die ɔ mɪa dɪ ɔ ye Yisa.

Yisa die dɪ yɪna dembisi tuse anɔ nyindiike dene

(Mat. 14.13-21; Maki 6.30-44; Jɔɔn 6.1-14)

¹⁰ Die Yisa tɔntɔntɔba die dɪ yɪnɔjɪ a kenj a balɪ wa wudiekemba mana die ba yine. Die ɔ nagɪ ba, ba ga tɪj kaanɪ ba wasɪnana Befisada ba nyɪna ma.

¹¹ Ama kpɪkpaaku die dɪ wɔɔj ta tɔɔ ɔ poli. Die ɔ yene be ba kienene die ɔ tuo be anjɔn sɔgɪfɪalɪj, ta dagɪ ba Nɔmɪj wɪa yaa gamma ɔ naarɪ ma ta gbaanj vuodiekemba die dɪ yaalala gbaanɪj.

¹² Saɔɔa dieke nɔmɪnɪ die dɪ fɪalɪnana wa, ɔ tɔntɔntɔba banj anjɔn bale wo die dɪ kenj ɔ jigɪj a baarɪ dɪ, “Vaa vuosisi ga tɪgɪsɪ anjɔn tɪj kpaɔnɔjɪsɪ diekemba dɪ gbɪne amɔ ba nan yallɪ nyindiike anjɔn jigɪdɔagɪsɪkɪj, dama gɪena yiwo haagɪyɛj.”

¹³ Ama Yisa die dɪ yɪnɔjɪ a balɪ ba dɪ, “Nɪnɔjɪ nɪ gbanj gbanj nɪ yɪ ba jaan anj ba dii.” Die ba yɪnɔjɪ balɪ wa dɪ, “Tɪ yaa wa paanɔ golime anɔ anjɔn zaasɪbɪsɪ ale nyɪna ma. Fɔnɔjɪ yaala tɪ ga da wa nyindiike a yɪ kpɪkpaaku gie mana?”

¹⁴ (Die dembisi dieke die dɪ benne mi die yiwo sɪba tuse anɔ.) Yisa die dɪ balɪ ɔ kwanjandɪsɪrɪba dɪ, “Nɪ vaa vuosisi puo puo a kala banɪsɪ-nɔ nɔ.”

¹⁵ Die ɔ kwanjandɪsɪrɪba die dɪ yi die ta vaa ba sɔɔj kalɪ.

16 Ta ɔ nagɔ paanɔsi golime anɔ wa aɲaɲ zaasɔɔsi ale wo, a daansi ŋmɔnsikpen ta pagɔ Nɔmɔ ta yi he gbieri gbieri a nagɔ ha yi ɔ kwanɔandɔsɔrɔba ba nagɔ tia tia vuosisi.

17 Die ba mana dɔ dii a chagɔ ta tɔalɔ tɔalɔ, ɔ kwanɔandɔsɔrɔba die dɔ vaari nyɔɲ tɔalɔkaha a suuli kparɔsi baɲ ale.

Piita die dɔ bala wɔkpɔma yaa gamma Yisa ma dene

(Mat. 16.13-19; Maki 8.27-29)

18 Saɲɲa kaanɔ Yisa die dɔ jɔɔsa Nɔmɔ ɔ nyɔna ma, ta ɔ kwanɔandɔsɔrɔba die dɔ keɲ ɔ jigin, die ɔ pɔasi ba dɔ, “Mɔna kpɔkpaaku dɔ baa n yiye?”

19 Die ba yinɲi balɔ wa dɔ, “Bataɲ baari fɔ yiwo Jɔɔn vuodieke die dɔ sɔnana vuosi Nɔmɔ nyaabu, bataɲ dɔaɲ dɔ baari dɔ fɔ yiwo Elaja, ta bataɲ dɔaɲ dɔ baari, Nɔmɔ naazɔalɔba wɔnyɔ die dɔ benne kɔrɔɲ ma wa yinɲine a keɲ ɔ mɔsi ma.”

20 Die ɔ pɔasi ba dɔ, “Ta nɔnɔɲ nɔɲ mɔna nɔ baari n yiye?”

Piita dɔ yinɲi balɔ wa dɔ, “Fɔnɔɲ fɔ yine Nɔmɔ vuovɔarɔkɔɲ, Masia wa.”

Yisa die dɔ bala ɔ wahala diile aɲaɲ ɔ kuɲ wɔa dene

(Mat. 16.20-28; Maki 8.30-9.1)

21 Mi Yisa die dɔ kpaan ba aɲaɲ nɔɲɲmɔna dɔ ba da keɲ balɔ vuon wɔari gie,

22 ta die bɔ a baari dɔ, “Sie manɔɲ vuotaɲ Bɔa wa dii wahala pam, ta tɔka nyɔnkɔra aɲaɲ Nɔmɔ kɔkaabɔɔba nyɔnkɔra aɲaɲ Nɔmɔ tigiri mi mɔra dɔdagɔrɔba dɔ keɲ zeti mɔɲ, a bɔ kɔs mɔɲ ama daraa ataa daraan n nan hagɔ kuɲ me.”

23 Die ɔ balɩ yi ba mana mana dɩ, “Vuodieke mana dɩ a kenɩ yaala ɔ dɩa n kwanɩ sie ɔ daanɩ ɔ gbanɩ gbanɩ ɔ wɩa, ta viigi ɔ dagarikiri daanɩ mana a dɩa miɩ.

24 Ama vuodieke niɩ mana dɩ yaala ɔ gbatɩ ɔ gbanɩ gbanɩ ɔ miɩ nan waari ka, ama vuodieke niɩ mana dɩ waariɩa ɔ miɩ n wɩa nan ye ke.

25 Bɩa vuonɩ dɩ baa ɔ ye ɔ a kenɩ a ye dɩniɩa mana nyinti ama ta waari ɔ gbanɩ gbanɩ ɔ miɩ?

26 Vuodieke dɩ a kenɩ chɩga viivi a ka balɩ manɩɩ ananɩ n dagiku gie vuosi jiginɩ, die niɩ manɩɩ vuotanɩ Bɩa manɩ kenɩ kenɩ ananɩ n haguriɩ ananɩ n Chɩa Nmiɩ haguriɩ ananɩ ɔ malakasisi haguriɩ n nan daanɩ chɩɩ dɩ tienɩ gbanɩ viivi dɩ n yaa wa a gutɩ n vuosi ma.

27 Wusie manɩ bala ni, vuosi batanɩ bie giena ba kaanɩ kpi ntaala ba kenɩ ye Nmiɩ naari keninɩ.”

*Yisa nyinɩgbaniɩ tarigiɩ wɩa
(Mat. 17.1-8; Maki 9.2-8)*

28 Die ɔ balla wɩaha gie a kpatɩ wa, a kwanɩ chaanɩ die dɩ yi daraa anɩ, die ɔ nagɩ Piita ananɩ Joon ananɩ Jemisi a gutɩ ɔ ma a ga juɩɩ tanɩ sikpenɩ dɩ ba juɩɩ Nmiɩ.

29 Die ɔ juɩɩnana Nmiɩni ɔ nine chaanɩ die dɩ tarigiɩ ta ɔ nyinɩyeeke die dɩ faasi yianti ta nyigisa.

30 Womi die dembisi bale die dɩ nyinɩ mi, Nmiɩ naazɩɩɩ Mosisi ananɩ Elaja

31 ta die bala ananɩ Yisa yaa gamma ɔ kunɩ wɩa ananɩ ɔ bala ɔ kpi die Jerusalemi ma, ta yi Nmiɩ choti.

³² Ama Piita aɲaɲ ɔ chanchaalɔba die faasu guura muɲ, ama die ba haɣina wa die ba ye chaankpenkpɔɲ dɪ giline Yisa, ta ba bi ye dembisi bale dɪ zene aɲaɲ wa.

³³ Die dembisisi dɪ nyɔnnana Yisa jigiri, Piita die dɪ balɪ a yɪ wa dɪ, “Jakɔɔɲ, dɪ vɔna muɲ tɪ benne giena. Tɪ nan wɔnsɪ viisi ataa, aɲ kaanɪ yi fɔ jaan, aɲ kaanɪ dɪaɲ yi Mosisi jaan, kaanɪ Elaja dɪaɲ jaan.” Die Piita paalɪ ka sɪba wudieke ɔ balala.

³⁴ Die ɔ yene ko bala wɪaha, nuɲmaanɲ die dɪ keɲ a ligi be, ta ɲmaamuɲ die dɪ yigi be ba benne ka sɔkɔ.

³⁵ Die lɔlɔɲ die dɪ nyɔɲ nuɲmaaku sɔɲ a baaru dɪ, “N Bɔadembɪɲ wɔnna, wɔnɔɲ maɲ vɔarɪ, nɪ wɔmma wa.”

³⁶ Die lɔlɔkɔ dɪ balɪna a kpatɪ wa, die ba ye Yisa dɪ zene ɔ nyɔna ma. Die ɔ kvaɲandɔsɪrɪba die dɪ tarɪ yaa gamma ba yene wudieke wo, ta ka balɪ vuonɲ saɲka mi wudieke ba yene wo.

Yisa die dɪ vɔarɪna jɔmbɪaɲ dalɔabikibɪɲ ma dene

(Mat. 17.14-18; Maki 9.14-27)

³⁷ Die ka tɔnvɔɔsa Yisa aɲaɲ ɔ kvaɲandɔsɪrɪba die dɪ keɲ sɔɔɲ tanɪ ma, kpɪkpaanɲ die dɪ tuoli wo.

³⁸ Mi daa wɔnyɪ die dɪ bie kpɪkpaaku ma ta faasu wa Yisa dɪ, “Dɪdagɪrɔ! N jɔɔsa fɔ, keɲ daansɪ n dalɔabike gie; dama ɔ yiwo n bɔa balɪmuɲ.

³⁹ Jɔmbɪaɲ yalla wa, ka keɲ haɣɪ ka ɲaɲaɲ yi ɔ faasu keese ta nagɪ wa a taanɲ tɪɲɣbanɲ sɪba

kpenkpennantɔ ta fɔnfɔgɪtɪ dɪ nyɪna ɔ nɔaŋ ma, ka mugisi wa mɪŋ ta ka vasa wa a yɔasa.

⁴⁰ Maŋ jɔɔsɪ fɔ kɔaŋandɔsɪrɪba dɪ ba vɔarɪ ka ama ba ka biagɪ.”

⁴¹ Yisa dɪ yɪŋŋi a balɪ ba dɪ, “Nɪnɪŋ lele vuosi gie dɪ wone yada ta bɪ yi vuodiekemba dɪ kana ka dia Nɪmɪnɪ, nɪ yaala n bemme nɪ jigɪŋ a ga tɔgɪ saŋŋa bia? Nɪ yaala n yaa wa suguru aŋaŋ nɪ a ga tɔgɪ saŋŋa bia?” Ta die balɪ a yi daa wa dɪ, “Yaa bɔa wa a keŋ giena.”

⁴² Die bɔa wa dɪ kienene wo jumɔiakɔ dɪ nagɪ wa a taan tɪŋgbaŋ ta die ɔ cheele. Yisa die dɪ natɪ jumɔiakɔ, ta gbaan bɔa wa ta yɪŋŋi nagɪ wa yi ɔ chɔɔŋ.

⁴³ Die dɪ yi vuosisi mana mamachi yaa gamma Nɪmɪŋ dɪ dagɪna hagɪrɪŋ dene.

Yisa die dɪ bɪna balɪ ɔ kuŋ wɪa dene

(Mat. 17.22, 23; Maki 9.30-32)

Die ɔ yinene wudieke wo dɪ ko yie vuosisi mamachi, saŋka mi die ɔ balɪ yi ɔ kɔaŋandɔsɪrɪba dɪ,

⁴⁴ “Nɪ yuori nɪ tɪba a wɔŋ vɔurɪŋ wudieke n bala n balɪ nɪ naa; ba nan daansɪ nagɪ manɪŋ vuota Bɔa a nagɪ yi vuota nuusi me.”

⁴⁵ Ama ta die ba ka sɪba ka wɔrɪ chɪaŋ, dama Nɪmɪŋ die ligi ba yɪaŋ dɪ ba da sɪmma ka chɪaŋ; ta die ŋmaamɪŋ dɪ bɪ yalla ba dɪ ba pɪasɪ wa ka chɪaŋ.

Mɪnɪa yine vuokpɪŋ wɪa

(Mat. 18.1-5; Maki 9.33-37)

⁴⁶ Ka kɔaŋ chaan die ɔ kɔaŋandɔsɪrɪba dɪ nɪga nɪnhagɪrɪŋ yaa gamma ba jabɪa yine vuokpɪŋ.

⁴⁷ Ta Yisa die dı mıññı ba sɔñanyile, die wıa die ɔ nagı buabin a vaa ɔ ken zie ɔ jigin,

⁴⁸ ta balı ba dı, “Vuodieke mana dı a ken a mıññı a tuo bua wa gie n saan ma, ɔ mıññı tuo mıñ mıñ; ta fu mıññı tuo mıñ, mıññı tuo wo vuodieke dı tunna mıñ wa. Ama vuodieke dı nagına ɔ gban a bıriñ buabin nı mana sɔñ wɔnıñ ɔ yine vuokpıñ a tıan nı mana.”

Vuodieke dı kana ka wagi nı, ɔ gvtı wa nı ma (Maki 9.38-40)

⁴⁹ Joon die dı balı a yı Yisa dı, “Jakɔñ, die tı ye wo vuon dı yaginana jumbıatı vuon ma fu saan ma, die tı balı wa dı ɔ vaa dama die ɔ ka yi tı wɔnyı.”

⁵⁰ Yisa die dı balı yı ba dı, “Nı da kagama wa, dama vuodieke mana dı kana a waga nı, ɔ gvtı wa nı ma.”

Samaria tıñkpaññı vuosi die dı zetine Yisa dene

⁵¹ Die sanja dı gbigine dı Yisa yinñı a jwalı arızanna wa, die ɔ dii sikimin a nyıñ a gara Jerusalemı.

⁵² Die ɔ wolin a tıñ tıntıntıñ dı ba ga Samaria vuosi tıñkpaññı kaanı ma a yi jaan mana siri a zien wo,

⁵³ ama tıka vuosi die ka saagtı ɔ kenku dama die ba sıba dı ɔ gara Jerusalemı.

⁵⁴ Ta ɔ kwanandısrıba Jemisi anañ Joon die dı yene naa wa die ba pıası wa dı, “Tı Yomutien, fu yaala tı yi bolıñ nyıñ ñmıñsikpen a ken dii be?”

⁵⁵ Ama ta Yisa die dı yinñı a daansı ba ta galıñ ba,

56 ta die ba ga tɩŋkpaŋŋi gaan bɩbra.

*Vuodiekemba dɩ yaala ba dɩ Yisa kwan wɩa
(Mat. 8.19-22)*

57 Die ba ganana wa daa wɔnyɩ die dɩ balɩ a yɩ Yisa dɩ, “N nan dɩ dɩ fɔ a ga jigidieke mana fɔ ganana.”

58 Yisa die dɩ yɩŋŋi a balɩ wa dɩ, “Gbaanchura yaa wɔrɩɩ a juo, nembisi dɩaŋ dɩ yaa tɔɔsɩ a juo ama manɩŋ vuota Bɩa wo jigidɔagɩstɩŋ.”

59 Die ɔ bɩ balɩ yɩ daa wɔnyɩ dɩaŋ dɩ, “Dɩa mɩŋ.” Ama daa wa die dɩ baarɩ dɩ, “N Yɔmɔtien, vaa n wolɩŋ, a ga a ga guu n chɩa.”

60 Ta Yisa die dɩ yɩŋŋi balɩ wa dɩ, “Vaa kunti* guu ba gban gban ba kunti. Fɔnɩŋ gamma a ga mɔsɩ yɩ vuosi Nɩmɩŋ naarɩ wɩa.”

61 Ta wɔnyɩ dɩaŋ dɩ baarɩ dɩ, “N Yɔmɔtien, n nan dɩdɩ fɔ ama vaa n wolɩŋ ga tɩŋŋi a taan n denŋ.”

62 Die Yisa dɩ yɩŋŋi a balɩ wa dɩ, “Vuon kaan bɩagɩ a pɔgɩɩ naakɔɔŋ a kɩa ta yɩŋŋi daansa ɔ kɔaŋ. Dɩ yɩ vuon dɩ daansa die, ɔ ka mɔ aŋaŋ Nɩmɩŋ naarɩ tɔɔma tɔmɩŋ.”

10

*Yisa die dɩ tɔnna ɔ dɩdɩsɩrɩŋ banɩsɩ-yɔpɔyɩ
aŋaŋ bale wɩa*

¹ Naa kwan chaan die Yisa die dɩ vɔarɩ dembisi banɩsɩ-yɔpɔyɩ aŋaŋ bale ta tɩŋ ba ba balele dɩ ba wolɩŋ ga tɩgɩdieke aŋaŋ jigidieke ɔ gban gban ɔ yinene siri dɩ ɔ ga.

* **9:60 9.60** Kunti yiwo vuodiekemba dɩ kana ka dɩ Yisa kwan.

² Die ɔ balɪ a yɪ ba dɪ, “Zaaha biye mɪn ta dala ama zaagobiribe ka dala. Die wɪa nɪ jʊsɪ zaaha tien aŋ ɔ gutɪ tɔntɔntɪn aŋ ba keŋ gobihe.

³ Nɪ gamma! N tɔma nɪ, nɪ nan dɪ sɪ sɪba yiibisi dɪ benne gbaanchɔra sɔŋ.

⁴ Ama nɪ da keŋ a nagɪ ligire yaa bʊlɔgɪn yaa nɪra, ta nɪ da bɪ chʊsɪma sanŋa a waasɪma vuosi sien me.

⁵ Ama tigidieke nɪn mana nɪ keŋ a juu nɪ wolɪn a baarɪ, ‘Sʊgɪɔagɪn bemme tigiɪ gie vuosi me.’

⁶ Dɪ yɪ ta tigiŋ tien wo dɪ yaala sʊgɪɔagɪn, ɔ nan mɪnɪ tuo nɪ. Ama ɔ ka yɪ die nɪ sʊgɪɔagɪkɔ nan yɪnɪ keŋ nɪ jigiŋ.

⁷ Dɪ yɪ nɪ keŋ juu tigiɪ me, nɪ bemme mi ta dime ta nyume jadieɪe mana ba nagɪna yɪ nɪ. Dama tɔntɔntɔ mana mɔ ɔ tuo ɔ tune. Nɪ da tarɪgɪma nɪ tigiɪberisikiŋ.

⁸ Dɪ yɪ nɪ ga juu tɪn diekɪmba mana ba mɪnɪn tuo nɪ, nɪ dii jadieɪe mana ba keŋ nagɪ yɪ nɪ,

⁹ ta gbaan yɔagɪtieliŋ mana dɪ benne mi, ta balɪ yɪ ba dɪ, ‘Nɪmɪn naarɪ keŋ a gbigi nɪ mɪn.’

¹⁰ Ama dɪ yɪ nɪ keŋ juu tɪn dieɪe ba ka mɪnɪn tuo nɪ, nɪ nyɪn a ga ba siekpɪma ma a balɪ dɪ,

¹¹ ‘Tɪ nagɪsɪ dɪ yigine tankɔlɪ dieɪe nɪ tɪka gie me tɪ pɪsiha a taan ta taana nɪ. Ama nɪ sɪmma wɪrɪ gie, dɪ Nɪmɪn naarɪ wɔŋ keŋ a gbigi nɪ mɪn.’

¹² N bala nɪ dɪ sarɪya diile daan, tɪka mi vuosi tɪbɪdatɪn nan tɪan Sodomi tɪn vuosi tɪbɪdatɪn.”

*Tɪn diekɪmba yada dɪ kana ka dala wɪa
(Mat. 11.20-24)*

¹³ “Wɔbɪan bie nɪnɪn Korazini vuosi ma; wɔbɪan bie nɪnɪn Befisada vuosi mama; dama

mamachi wudieke n yine nɩ tɩgɩsɩ ma wa, man tɩŋ a yi die Taya aŋaŋ Sidoni ma ma, vuodiekemba dɩ benne mi wo tɩŋ nan vaa ba tumbiatɩ a yɔasɩ ta nagɩ vaatɩ aŋaŋ tanyeelin a bɔsɩ ba gbaŋ aŋ die dagɩ sɩba ba chɩgɩ nyɩŋ ba tumbiatɩ ma ma mɩŋ.

¹⁴ Daa dieke Nɩmɩŋ dɩ baan nan dii vuosi sarɩya, nɩ tɩbɩdatɩŋ nan faasɩ dala pam a tɩaŋ Taya aŋaŋ Sidoni vuosi sarɩya.

¹⁵ Ta nɩnɩŋ Kapenɔmi vuosi, Nɩmɩŋ nan kɔtɩ nɩ ŋmɩŋsikpen? Aayɩ, ɔ nan vigi nɩ a taan kunti jigiberisikin.”

¹⁶ Saŋka mi die ɔ balɩ ɔ kvaŋandɩsɩrɩba dɩ, “Vuodieke mana dɩ wɔnnana nɩ balɩkɔ, ɔ wɔŋ wa manɩŋ; ama vuodieke dɩ ken zeti nɩ, zeti wo manɩŋ; ta vuodieke dɩaŋ dɩ zetine manɩŋ zeti wo Nɩmɩŋ vuodieke dɩ tɔnna mɩŋ.”

Dɩdɩsɩrɩŋ banɩsɩ-yɔpɔyɩ aŋaŋ bale wo dɩ yɩŋɩne a ken Yisa jigɩŋ dene

¹⁷ Die dembisi banɩsɩ-yɔpɔyɩ aŋaŋ bale wo die dɩ yɩŋɩ ken Yisa jigɩŋ aŋaŋ sɔgɩfɩalɩŋ ta balɩ wa dɩ, “Tɩ Yɔmɔtɩeŋ, fɔ saan hagɩrɩŋ ma jumbiatɩ saagɩ wa tɩ nɔa.”

¹⁸ Ta ɔ yɩŋɩ balɩ ba dɩ, “N ye wo Sitaani dɩ nyɩna ŋmɩŋsikpen a ken nan sɩba nɩnyɩgɩsɩŋ.

¹⁹ Nɩ wɔmma, n yi nɩ wa yiko dɩ nɩ chɔmma nyɩnvuuke aŋaŋ chiakɔrɩtɩ ma ta bɩ nyanŋɩ nɩ dataan Sitaani hagɩrɩŋ mana; ta wɔŋ kaan yi nɩ.

²⁰ Nɩ da yallɩma sɔgɩfɩalɩŋ dɩ jumbiatɩ saagɩ nɩ nɔa nyɩna ma, ama nɩ yallɩma sɔgɩfɩalɩŋ dama ba maagɩ nɩ saara arɩzanna ma.”

Yisa die dı yalla sɔgɔfialıj dene
(*Mat. 11.25-27; 13.16, 17*)

²¹ Kanıj sanjka mi Nımuıj Halıkasıka die dı yı Yisa sɔgɔfialıj ɔ baarı dı, “N Chɔa Nımuıj, vuodieke dı yine ɛmuınsikpen aıanj tıngbanjka gie tien, n bıra fı, dama fınuıj lɔburı wıaha gie yıantielıj aıanj sısıburıj jıgıj ama ta yuori he a yı ballıbıstı; dama die fı tuma fı tuma a yie fı nansıj.”

²² Ta Yisa die dı bı baarı dı, “N Chɔa Nımuıj nagı wa jaanj mana a yı muıj; vuonj ka sıba manıj Nımuıj Bıa wa sie n Chɔonj wa Nımuıj, vuonj dıanj ka sıba n Chɔonj wa Nımuıj sie manıj Nımuıj Bıa wa aıanj vuodiekemba n yaala n nagı wa a dagı.”

²³ Womi Yisa die yınjı a tuoli ɔ kvanjandısrıba ta balı yı ba nyuna ma dı, “Nı yaa sikpen nansıj dama nı nine ye wudieke nı yesinene wo!

²⁴ N bala nı dı Nımuıj naazɔalıj pam aıanj naalıj pam die yaala ba ye wudieke nı yesinene wo, ama die ba ka ye ke, ta die bı yaala ba wınj wudieke nı wınnana wa, ama die ba ka wınj ka.”

Samaria vuovıunıj nandagırı wıa

²⁵ Die daanj kaanı mıraha dıdagırıba wınyı dı kenj dı ɔ magıstı Yisa ta pıastı wa dı, “Dıdagırı, lala manj baa n yı a ye mıivoli dieke dı wone kpatıj?”

²⁶ Yisa die dı yınjı a pıastı wa dı, “Lala dı maagı Nımuıj gbınkı ma? Lala fı sıba a chıanj?”

²⁷ Daa wa dı yınjı a baarı dı, “Yaalıma fı Yımıtien Nabıdie Nımuıj aıanj fı sınj mana aıanj fı haalıj mana aıanj fı hagırıj mana aıanj fı

suɔanyile mana, ta bi chome fu chanchaan sɔba fu gban.”

28 Yisa die di yinɔi balɔ wa di, “Mɔnɔ balɔ mɔn, yime naa ta nan ye miivoli dieke di wone kpatɔn.”

29 Ama die mɔraha dɔdagɔrɔ wa di bi yaala ɔ dagɔ di ɔ yaa wusie, die wia die ɔ bi pɔasɔ Yisa di, “Mɔna yine n chanchaan?”

30 Yisa die di yinɔi a balɔ wa di, “Daa wɔnyɔ die nyɔnna Jerusalemi a sɔɔn gara Jeriko; die gbɔgbatɔrɔn die di yigi wo a wuuri ɔ nyinti ta nɔgɔ wa ɔ ga gbɔgi kun ba va wa taan ta chɔn.

31 Ka kɔan chaan die Nɔmɔn jɔamɔn nɔnɔandɔrɔrɔ wɔnyɔ die di sɔɔn gara sieku me ta ken ye daa wa di dɔana sieku me, die ɔ gɔa daagɔ sieku lɔgɔn a chɔn ga.

32 Die gban gban Liiva vuon die di sɔɔn gara mi a ye daa wa di dɔana ɔ gɔa daagɔ sieku lɔgɔn a chɔn ga.

33 Ama ta Samaria vuon die di chɔn sieku me a ken ye wo, zɔɔlɔn die di yigi wo.

34 Die ɔ ga ɔ jigin a siti tɔn a yi ɔ kujagaha ta bɔbɔha anan garɔchɔɔtɔ. Ta die a nagɔ wa a kalɔn ɔ gban gban ɔ bɔnɔn ma a yaa wa a ga chaanɔn juone me a daansɔ wa.

35 Die tɔn di vɔnna die ɔ nagɔ ligire a yɔ vuodieke die di jɔnana jigiri ta balɔ wa di, ‘Daansɔma wa, ta man ken yinɔi kien n nan tɔn fu ligire dieke fu nagɔna a gɔtɔ daansɔ wa.’ ”

36 Yisa die di balla naa a kpatɔ wa, ɔ pɔasɔ wa di, “Dembisi bataa wa gie ba jabɔa fu yile di

υ dagi siba vuodieke gbɔgbaturiba dɔ gbatina υ nyintiti yiwo υ chanchaɔ?”

³⁷ Die υ baari dɔ, “Vuodieke dɔ chɔgɔna wa zɔɔlɛbɔ.”

Ta Yisa die dɔ yinɔi a balɔ wa dɔ, “Die nɔɔ gamma a ga yi die gbaɔ gbaɔ.”

Yisa die dɔ kaagɔna Maata aɔaɔ Meri dene

³⁸ Ka kvaɔ chaɔ Yisa aɔaɔ υ kvaɔandɔsɔrɔba die dɔ gara ba sien a ga tɔgɔ tɔɔkpaɔɔi kaanɔ, ta die hɔgɔ wɔnyɔ ba wasɔnana Maata die tuo Yisa aɔaɔ sɔgɔfɔlɔɔ υ tigin me.

³⁹ Die υ yallɔ wa υ taa ba wasa wa Meri; die Meri die dɔ sɔɔɔ kalɔ Yisa nɔɔa a wɔmma wudieke υ balala wa.

⁴⁰ Ama Maata die dɔ mɔa aɔaɔ chaantɔ, ta die a keɔ balɔ Yisa dɔ “N Yɔmɔtien, n mɔa mɔa aɔaɔ chaantɔ n nyɔna ma, ta ntaa wa dɔ ka sɔɔɔ mɔa, fɔ бага wo ka ma? Balɔ wa dɔ υ keɔ sɔɔɔ mɔa!”

⁴¹ Ama tɔ Yɔmɔtien Yisa die dɔ yinɔi a balɔ wa dɔ, “Maata n siba a baari mɔa mɔa aɔaɔ nyinti pam, a mugise fɔ ta chɔɔsa fɔ sɔɔɔ,

⁴² ama wɔbalɔmɔa nyɔna mɔna fɔ yaalɔ; Meri nɔɔ vɔari wa wudieke dɔ vɔna, ta vuɔɔ kaɔaɔ tuo ke a nyɔa υ jigin.”

11

Yisa die dɔ dagɔna υ kvaɔandɔsɔrɔba Nɔmɔa jɔɔsɔ dene

(Mat. 6.9-13; 7.7-11)

¹ Daɔaɔ kaanɔ Yisa die dɔ ga jigin kaanɔ a jɔɔsa Nɔmɔa, die υ kpatɔna wa υ kvaɔandɔsɔrɔba wɔnyɔ die dɔ balɔ wa dɔ, “Tɔ Yɔmɔtien dagɔ tɔ

ti bala ti jɔɔsɩma Nɩmɩŋ dene sɩba Joon die dɩ dagɩna ɔ kwanandɩsɩriba die wo.”

² Yisa die dɩ balɩ a yɩ ba dɩ, “Naa mɔna dɩ nɩ jɔɔsɩma Nɩmɩŋ;

Tɩ Chɔa Nɩmɩŋ:

Vaa aŋ ba yɩ fɔ saan kasɩka jɩlɩma;

Vaa aŋ fɔ naari kenɩ.

³ Yɩ ti daan mana nyindiike dieke ti yaalala.

⁴ Nagɩ ti tumbɩati a chaa ti,

sɩba ti nagɩna vuodiekemba dɩ tonna ti tumbɩati a chaa ba wa.

Da kenɩ vaa ti juu magɩsɩ dieke dɩ hagɩrɩna ma.”

⁵ Sanɩka mi Yisa die dɩ balɩ ba dɩ, “Dɩ yɩ ta nɩ wɔnyɩ yallɩ zɔa ta ga ɔ jigɩŋ tanseese, a baari dɩ, ‘N zɔa, paŋŋɩ mɩŋ paanɔ golime ataa,

⁶ dama chaanɔ wɔnyɩ kenne n jigɩŋ manɩ wo jadiikinɩ n baanɩ nagɩ a yɩ wa.’

⁷ Ta dɩ yɩ fɔ zɔa wa dɩ bie juoku sɔŋ ta yɩŋŋɩ balɩ fɔ dɩ, ‘Da mugisime mɩŋ! N wɔŋ kparɩ sanɔari mɩŋ ta manɩŋ aŋaŋ n ballɩ wɔŋ gɔɔra mɩŋ; N kaanɩ biagɩ a hagɩ a yɩ fɔ jaanɩ.’

⁸ N bala nɩ dɩ yɩ daa wa dɩ ka hagɩya a yɩ fɔ jaanɩ nɩ yine zɔalɩŋ wɩa, ama dɩ yɩ fɔ ka chɩga viivi ta jɔɔsa wa ɔ nan hagɩ a yɩ fɔ jadieke mana fɔ yaalala fɔ mugisinene wo wɩa.

⁹ “Die wɩa n bala nɩ, nɩ jɔɔsɩma Nɩmɩŋ, ta ɔ nan nagɩ a yɩ nɩ; nɩ daansɩma ta nɩ nan ye; nɩ kpaasɩma gbɩabɩkɔ ta ɔ nan yuori a yɩ nɩ.

¹⁰ Dama vuodieke mana dɩ jɔɔsɩnana Nɩmɩŋ tuose mɩŋ; ta vuodieke dɩaŋ mana dɩ yaalɩnana yese mɩŋ; vuodieke dɩaŋ dɩ kpaasɩnana gbɩabɩkɔ ka yuore a yɩa wa mɩŋ.

11 Nɪnɪŋ chɔalɪŋ nɪ jabɪa bɔa dɪ nan jɔɔsɪ wa zaasɪŋ aŋ ɔ nagɪ javɔɔkɪŋ a yɪ wa?

12 Yaa mɪnɪa bɔa dɪ nan jɔɔsɪ wa gɪlɪ aŋ ɔ nagɪ chɪakɔrɔŋ a yɪ wa?

13 Ta dɪ yɪ nɪnɪŋ vuɔbɪatɪ gie dɪ sɪba nɪ nagɪ nyɪnɪnɪna a yɪ nɪ ballɪ, die nɪŋ nɪ Chɔɔŋ Nɪmɪŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma wa nan faasɪ nagɪ ɔ Halɪkasɪka a yɪ vuodiekemba dɪ jɔɔsɪnana a yaala ka wa.”

*Yisa aŋaŋ jɪmbɪatɪ naaŋ wa Beelizebuli wɪa
(Mat. 12.22-30; Maki 3.20-27)*

14 Die daa wɔnɪ die benne ta jɪmbɪaŋ die dɪ yallɪ wa ta ɔ ka bɪagɪ bala wɪa, ta Yisa die dɪ vɔarɪ ka, daa wa dɪ wa piili a bala wɪa. Die dɪ yɪ kpɪkpaaku mamachi pam,

15 ama batanŋ die dɪ baarɪ dɪ, “Jɪmbɪatɪ naaŋ wa Beelizebuli* yɪna wa hagɪrɪbɔ ɔ bɪagɪ a vɔara jɪmbɪatɪ dene.”

16 Batanŋ dɪaŋ die dɪ yaala ba magɪsɪ wa, die wɪa die ba balɪ wa dɪ ɔ yɪ mamachi wɪaŋ a dagɪ sɪba Nɪmɪŋ sɪba ɔ wɪa.

17 Ama Yisa die dɪ mɪŋŋɪ ba sɔŋanyile ta balɪ yɪ ba dɪ, “Naaŋ dieke dɪ puone a yɪŋŋɪ waga ka gbanŋ kaanŋ yɔasɪ, ta tigi dieke vuosi dɪaŋ dɪ puone a yɪŋŋɪ waga ka gbanŋ nan nan.

18 Die dɪ baa ka yɪ dɪ yɪ Sitaani dɪ puo ta yɪŋŋɪ waga ka gbanŋ gbanŋ, ka naarɪ ka baa ka zie. Nɪ baarɪ dɪ jɪmbɪatɪ naaŋ wa Beelizebuli yɪna mɪŋ hagɪrɪŋ maŋ yie naa;

19 dɪ yɪ naa maŋ vɔara jɪmbɪatɪtɪ, ta nɪnɪŋ nɪŋ, mɪnɪa yɪnana nɪ kɔaŋandɪsɪrɪba hagɪrɪŋ

* **11:15 11.15** Sitaani saanŋ bɪna yɪ Beelizebuli.

ba vuara ha? Ni gban gban ni kvanandusuriba nan dagi di ni wo wusie.

²⁰ Ama manɔ, Nɔmɔ haguruɔ manɔ nagɔ vuara jumbiatɔ vuosi ma, die daguna sɔba Nɔmɔ naaru wɔɔ ken ni jigɔ mɔ.

²¹ “Du yi daahaguruɔ di yi siri a gbaru ɔ tigin aɔanɔ dembisi nɔan nyinti, ɔ nyinti mana nan mɔnɔ beri.

²² Ama du yi vuodieke di haguruɔna a tɔan wa di ken tuoli wo ɔ tigin me, ɔ nan nyanɔnɔ wa ta gbatɔ ɔ dembisi nɔan nyintiti ta bi chii ɔ nyintiti.

²³ “Vuodieke dɔan di kana ka zie n kvan waga mɔ mɔ; ta vuodieke dɔan di kana ka sunɔ mɔ a lagɔsa vuosi n jigɔ jata ba mɔ.

*Du yi jumbian di yinɔi ken juu vuon ma wɔ
(Mat. 12.43-45)*

²⁴ “Du yi ta jumbian di ken nyɔn vuota ma, ka nɔan dɔa wa jigikɔɔkɔn a yaala jigɔ di ka voosi, ka ka yeye; ɔ nɔan balɔ a yɔ wa ka gban gban di, ‘N nan yinɔi a ga n tigidieke n vana wa.’

²⁵ Die wɔa ka nɔan yinɔi ga wa mi a ye ta ka sunɔ mana saariya a wɔnsɔ vɔvɔnɔ.

²⁶ Ka nɔan wa nyɔn mɔnɔ a ga a chii jumbiatɔ diekemba di tɔanna ka gban gban ayɔɔɔɔ an a ga bemme mi. Naa chiama daa wa berɔn nan faasɔ chɔɔsɔ pam a tɔan die ɔ sina die wo.”

Wusie svɔfɔlɔn wɔ

²⁷ Yisa die di bala wɔaha gie a kpatɔ wa, ta hɔɔ wɔnyɔ die di bie kpɔkpaaku sunɔ a faasɔ balɔ wa di, “Svɔfɔlɔn bie hɔɔ dieke di murɔna fu ta fu nyɔɔsɔ ɔ busɔn ma.”

28 Ta Yisa die dɪ yinɲi balɪ wa dɪ, “Vuodiekemba dɪ wɔnnana Nɲmɲ wɪaha ta dɪha wa, banɲ sɔgɪfɪalɲ dɪ bie ba ma.”

Die ba pɪasɪna a yaala mamachi wɪa dene
(Mat. 12.38-42)

29 Die kpɪkpaaku dɪ gilɪne Yisa wa die ɔ bɪ balɪ ba dɪ, “Lele wo gie vuosi yiwo vuobiati ta yaala ba ye mamachi wɪɲ; ama n kaan wɔɲ yi mamachi wɪɲ a yɪ ba; sie Nɲmɲ naazɔa Jona dagɲ chanchaan nyɪna ma man nan dagɪ ba.

30 Wudieke dɪ yine Jona die dagɪna Nineva vuosi dɪ Nɲmɲ tɔnna wa, die gban gban bala ka yi manɲ vuota Bɔa ta dagɪ nɔnɲ leleke gie vuosi dɪ Nɲmɲ tɔnna mɲ.

31 Sarɪya diile daraan Sɪaba hɔgɔ naan wa nan hagɪ a zie a galɲ nɪ dama die ɔ paali nyɲ wa tɪgɪ saasaa a ga dɪ ɔ wɔɲ naan Solomoni yɪan wɔbalɪkaha, ama n bala nɪ vuodieke dɪ tianna naan Solomoni benne giena.

32 Sarɪya diile daraan Nineva vuosi nan hagɪ zie a galɲ nɪ, dama Jona dɪ mɔɔlɪna Nɲmɲ wɪa a yɪ ba wa die ba va wa ba tumbiati; n bala nɪ, vuodieke dɪ tianna Jona benne gie.”

Nyɲɲɲbanɲ popoli wɪa
(Mat. 5.15; 6.22, 23)

33 “Vuon ka chɔgɪsa popoli ta nagɪ ka a lɔbɪra yaa a nagɪ kpali a bubike ama ɔ nɲaan nagɪ ka a sagɪ wa jadieke dɪ jɔalɪna ma, amɔ vuosi dɪ ken juu ba nan ye ka chaanɲ.

34 Fɔ nine yine fɔ nyɲɲɲbanɲ popoli. Die wɪa fɔ nine dɪ ken vɪna, fɔ nyɲɲɲbanɲ mana nan

suuli aṅaṅ chaanṅ; ama fu nine dɪ keṅ a ka vuuna, fu nyuṅbanṅ mana nan dɪ bie lɪmṅ ma.

³⁵ Nɪ wa sɪmma dɪ chaan dieke dɪ benne nɪ ma wa da keṅ bɪrṅ lɪmṅ.

³⁶ Die wɪa dɪ yi fu nyuṅbanṅ mana dɪ suuli aṅaṅ chaanṅ, ta jigɪṅ dɪ ka bie lɪmṅ ma, ka mana nan mɪṅṅi chaan farrɪtata a nɪasɪ popoli dɪ ṅaana a chaan yi fu die wo.”

Yisa die dɪ galɪnna Farasisi aṅaṅ mɪraha dɪdagɪrɪba dene

(Mat. 23.1-36; Maki 12.38-40)

³⁷ Die Yisa die dɪ balla wɪaha gie a kpatɪ wa, ta Farasisi vuon wɔnyɪ die dɪ wa wa dɪ ɔ keṅ aṅ wɔnṅ aṅaṅ wa dii nyindiike, die wɪa die ɔ ga a ga a kalɪ dɪ ɔ dii nyindiike he.

³⁸ Die dɪ yi Farasisi vuoke mamachi, Yisa die dɪ kana ka nɪtɪ ɔ nuusi ta yaala ɔ dii nyindiike he.

³⁹ Ta tɪ Yɔmɔtien Yisa dɪ balɪ wa dɪ, “Nɪnṅ Farasisi vuosi nɪ ṅaan daaraa nɪ nyachibisi aṅaṅ nɪ tɪmbala kvasɪ, ama ta nɪ sɔgɪtɪ dɪ suuli aṅaṅ halɪ aṅaṅ sɔgɪtɔṅ.

⁴⁰ Nɪnṅ gaantɪba gie! Daa ṅmṅ dieke die dɪ naanna a kvasɪ naanna a sɔgɪtɪtɪ gbṅ?

⁴¹ Yɪma zɔɔlɪntielɪṅ jadieke dɪ benne nɪ nyachibisi me aṅaṅ nɪ tɪmbala ma aṅ jaan mana yɪantɪ a yɪ nɪ.

⁴² “Nɪnṅ Farasisi mba, wɔbɪaṅ bie nɪ ma. Nɪ naga nanjɔṅ aṅaṅ bɪṅṅ aṅaṅ neeri aṅaṅ nyinti a taṅ baṅ sɔṅ a nagɪ kaanɪ a yɪa ṅmṅ, ama ta va jadieke dɪ yine nɪṅṅmɪna ɔ mɪraha ma; sɪba wusie sarɪya diile ta ka cho ṅmṅ. Genhe die

muna ni yime, a guti ni yinana Nɔmɔn nyinti ban sɔn kaani wa.

⁴³ “Nɔnɔn Farasisi, wɔbɔan bie ni ma, dama ni yaala vuokpɔma jigikasika Nɔmɔn jɔamɔn juone me, ta bi yaala ba wasɔma ni aɔan jɔlɔma nyɔgti ma.”

⁴⁴ Wɔbɔan bie ni ma, dama ni sɔ sɔba kunti vɔriti di lobɔrina vuosi di ka yesehɛ ta chɔn a ma.”

⁴⁵ Die wɔa mɔraha didagɔrɔba wɔnyɔ di balɔ yɔ wa di, “Didagɔrɔ, fɔ bala naa nɔn zɔa wa ti gban.”

⁴⁶ Yisa die di yinɔi a balɔ di, “Nɔnɔn mɔraha didagɔrɔba wɔbɔan bie ni gban ni ma dama ni chie vuosi chiidɔnsa di faasɔna a dɔnsɔ aɔan ba baan chii ama ni gban gban ni ka sɔnɔi be di ba chii.”

⁴⁷ Wɔbɔan bie ni ma, dama ni ka tuose Nɔmɔn naazɔalɔba wɔbalɔkaha ama ta mɔa ta wɔnsa ba kunti vɔriti a vɔna, banɔn die ba yine naazɔalɔn diekemba ni chɔɔnɔkɔsɔlɔba die di kɔna wa ta ni gban ni ka tuose Nɔmɔn naazɔalɔba wɔbalɔkaha.

⁴⁸ Ni yine wudieke wo, die dagɔna vuosi di ni sɛn saagɔ wudieke ni chɔɔnɔkɔsɔlɔba di yine wo, dama die ba kɔs wa Nɔmɔn naazɔalɔba ta ni dɔan di mɔa ba vɔriti.

⁴⁹ Naa chɔan ma, die yɔantien Nɔmɔn die di baari di, ‘N nan tɔn naazɔalɔn aɔan tɔntɔntɔnɔn ba jigin, ta ba nan kɔs batan ta mugisi batan dɔan.’

⁵⁰ Die wɔa n nan datɔ leleke gie vuosi tɔba aɔan ba kɔna naazɔalɔba a nyɔn dɔnɔa piiliku,

⁵¹ a nyɔn die ba kɔna Abeli a ga tɔgtɔ Zakaria, vuodieke die ba kɔna Nɔmɔn kaabɔn koriku aɔan Nɔmɔn jɔamɔn juokpenkɔrɔkɔ sɔnsɔkɔ. N bala

nı wusie, leleke gie vuosi nan ye tıbıdatıy yaa gamma vuosi gie mana kumbu wıa.

⁵² “Nınyy mıraha dıdagırıba, wıbıay bie nı ma, dama nı ligi wo Nınyy wıa dı vuosi da ken summa a chıası, ama nı gban nı zeti wo a sıby, ta kaga vuodiekemba dı mınana dı ba summa ha.”

⁵³ Die Yisa dı bala ı nyıy mi wo ta mıraha dıdagırıba anay Farasisi dı ju sınyıyay anay wa, die ba piili a pıasa wa wıpıasıka pam yaa gamma ı balıku ma,

⁵⁴ a mıa yaala dı ı balı a chııstı ay ba yigi wo.

12

Gıgaantıy wıa (Mat. 10.26, 27)

¹ Womi die vuosi tuse tuse die dı lagıy ta die a tıba tamba nagıstı ma, die Yisa die dı wolıy a piili a bala a yıa ı kvanandıısrıba dı, “Nı summa Farasisi vuosi beriku dama ba yiwo gıgaantıy.

² Jadieke mana dı lıbrına lele nan daansı nyıy yaalıy ma, ta wııbrıkyıy mana dıay nan nyıy yaalıy ma.

³ Die wudieke mana nı bala lınyıy ma ba nan daansı wıy ka yaalıy ma; ta wudieke dıay nı pıstına a balı juıy me nan daansı a mııstı yaalıy ma.

Mına tı mıv tı chıgıma nımaamıy? (Mat. 10.28-31)

⁴ “N zıvalıy, n bala nı, nı da chıgıma vuosi nımaamıy, dama ba nan bıagı kıst nı

nyɔŋbanɔŋ ama ka kvaŋ chaan̄ ba kaan̄ biagɔ a yi nɔ wɔŋ.

⁵ N kpaama nɔ yaa gamma vuodieke nɔ mɔna nɔ chigɔ: Nɔ chiguma Nabidie N̄mɔŋ, vuodieke dɔ baan̄ biagɔ kɔɔ nɔ ta bɔ yaa yiko a baan̄ nan biagɔ a nagɔ nɔ a taan̄ boli dieke dɔ wone kpisiku me wo. Wusie man̄ bala nɔ dɔ nɔ chiguma wɔnɔŋ.

⁶ “Ba ka daa nembisi anɔ wa kɔbɔsɔ-le? Ama ta N̄mɔŋ ka daamma a kaan̄ mana wɔa.

⁷ Nɔnɔŋ nɔŋ N̄mɔŋ sɔba nɔ sikpen̄ zoosi nɔan̄ mɔŋ. Die wɔa nɔ da chiguma ŋmaamɔŋ; dama nɔ yaa nyɔari a tɔan̄ nembisisi pam.

Vɔari fɔ gban̄ yaalɔŋ ma dɔ yiwo Yisa kvaŋandɔsɔɔ

(Mat. 10.32, 33; 12.32; 10.19, 20)

⁸ “N bala nɔ; vuodieke mana dɔ a ken̄ a vɔari ɔ gban̄ vuosi me dɔ ɔ yiwo n vuon̄, die gban̄ gban̄ manɔŋ vuota Bɔa dɔ nan vɔari wa yaalɔŋ ma N̄mɔŋ malakasisi nɔŋŋa.

⁹ Ama vuodieke dɔ baari ɔ ka yi n vuon̄ vuosi jigɔŋ, die gban̄ gban̄ manɔŋ vuota Bɔa dɔ nan balɔ dɔ n ka sɔba wa N̄mɔŋ malakasisi nɔŋŋa.

¹⁰ “Ta vuodieke dɔan̄ mana mana dɔ ken̄ balɔ wɔbɔan̄ yaa gamma manɔŋ vuota Bɔa wa N̄mɔŋ nan nagɔ ɔ taalɔ a chaa wa; ama vuodieke nɔŋ mana dɔ ken̄ balɔ wɔbɔan̄ yaa gamma N̄mɔŋ Halikasika ma, N̄mɔŋ kaan̄ wɔŋ nagɔ ɔ taalɔ a chaa wa.

¹¹ “Ama ba ken̄ yaa nɔ ga N̄mɔŋ jɔamɔŋ juone me yaa tɔŋban̄ka nyɔnkɔra yaa nyɔnkɔra jige dɔ ba dii nɔ sarɔya nɔ da vaa dɔ mugisi nɔ an̄an̄ nɔ baan̄ nan balɔ die yaa a gbatɔ nɔ gban̄ a taan̄.

12 Saŋŋa dɪ keŋ tɔgɪ Nɪmɪŋ Halɪkasɪka nan dagɪ nɪ wudieke nɪ baan nan balɪ.”

Nyintitien dieke dɪ yine gaamu wa nandagɪrɪ

13 Mi daa wɔnyɪ die dɪ bie kpɪkpaaku ma ta balɪ yɪ Yisa dɪ, “Dɪdagɪrɔ, balɪ yɪ n mu wa, dɪ ɔ vaa maŋ ŋaŋ wa puo faarɪ dieke tɪ chɔɔŋ dɪ vana a zien tɪ wo.”

14 Die Yisa die dɪ yinŋi a balɪ wa dɪ, “N zɔa, minɪa yɪna miŋ sien dɪ n dii nɪ sariya yaa dɪ n puo nɪ faarɪ a yɪ nɪ bale wo gie?”

15 Die Yisa dɪ bɪ balɪ a yɪ ba mana dɪ, “Nɪ summa nyinti yaalɪŋ wɪa, daa nyinti pam bala ka yɪ vuota miivoli.”

16 Womi die ɔ taan ba nandagɪrɪ gie dɪ, “Nyintitien wɔnyɪ die yalla ɔ kvan, ta ka yɪa wa nyindiike pam;

17 Die ɔ piili a yile ɔ sɔŋ ma dɪ, ‘N baan yiwo lalɪa, dama n wo jigin n baan nan nagɪ n nyindiike mana a yi.’

18 Die ɔ balɪ yɪ ɔ gban dɪ, ‘Naa maŋ nan yi; n nan ŋmabɪ n bombɔntɪtɪ ta mu nyɪŋkpɪma, ta nagɪ n zaaha aŋaŋ n nyinti mana a yi mi’.

19 Ta wa balɪ yɪ n gban gban dɪ, ‘Sikpen nansɪtien, n yaa nyindiike pam n baan nan dii a tɔgɪ bɪna pam. Die wɪa n nan dɪ voose ta die ta nyuo ta yaa sɔgɪfalɪŋ.’

20 Ama Nɪmɪŋ die dɪ balɪ a yɪ wa dɪ, ‘Fɔnɪŋ gaankɔ gie, jinne yuku gie, baa fɔ waarɪ wa fɔ mɪsɪ, aŋ tɪ ye vuodieke dɪ bala ɔ nagɪ fɔ nyinti gie mana fɔ wɔnsɪna a zie wo?’

21 “Tɔ, vuodieke nɔŋ mana dɔ yaalɔnana nyinti a yɔ ɔ gbaŋ, ama ta wo nyinti Nɔmɔŋ jigɔŋ, nan daansɩ sɩ sɩba daa gaan̄kɔ gie.”

Yime Nɔmɔŋ yada
(Mat. 6.25-34)

22 Die Yisa die dɔ balɩ ɔ kwan̄andɩsɩrɩba dɔ, “Die wɩa n bala nɩ dɩ nɩ da vaa nɩ berɩŋ mugisi nɩ yaa gamma jadieke nɩ baan̄ nan dii yaa jadieke nɩ baan̄ nan yeegi,

23 dama mɩsɩ tɩaŋ nyindiike, ta nyɩŋgbaŋka dɩaŋ dɩ tɩaŋ nyɩŋyeeke.

24 Nɩ daansɩma nembisi, a ka bura yaa a gobe; a dɩaŋ a wo nyindiike bɔmbɔntɩ ama Nɔmɔŋ yɩnana ha nyindiike; nɩ ka yaa nybarɩ pam a tɩaŋ nembisi?

25 Nɩ jabɩa baan̄ nan bɩagɩ a nagɩ bɩna a gutɩ ɔ bɩna ma ɔ mɩsɩ wɩa dɩ mugisine wo wɩa?

26 Nɩ kana ka bɩagɩ a yi wubike gie, bɩa nɩ mugisi nɩ gbaŋ aŋaŋ nyintialɩkaha.

27 Nɩ daansɩ tɩwute aŋaŋ a vɩnɩŋ; ama a ka tɩma yaa a yaala nyɩŋyeeke yɩa a gbaŋ. Ama n bala nɩ, naaŋ Solomoni aŋaŋ ɔ nyinti aŋaŋ ɔ nyɩŋyeekeɩvɩna mana, die wo jayeekiŋ ka vɩna a tugɩ tɩwutehe kaanɩ.

28 Dɩ yi naa, Nɔmɔŋ dɩ yɩa huuti a vɩnɩŋ, nyindiekemba dɩ ŋaana beri jinne ama sorɩŋ bolɩŋ diihe wo, ɔ kaan̄ yɩ nɩ nyɩŋyeeke? Nɩnɩŋ vuodiekemba yada dɩ kana a ka dala wa gie!

29 “Na chɩaŋ ma nɩ da vaa dɩ mugisi nɩ aŋaŋ jadieke nɩ baan̄ nan dii yaa nyuu.

³⁰ Vuodieke dɪ kana ka sɪba N̄mɪŋ ŋaana chɪga a yaala nyinti gie mana, ama nɪ Chɔɔŋ N̄mɪŋ sɪba a baarɪ dɪ nɪ yaala ha mɪŋ.

³¹ Die wɪa nɪ vaa nɪ бага bemme N̄mɪŋ naarɪ ma ta ɔ nan nagɪ nyinti gie mana a yɪ nɪ.

Arizanna nyinti wɪa
(Mat. 6.19-21)

³² “Nɪnɪŋ n vuosi dieke dɪ kana ka dala naa, nɪ da vaa ŋmaamɪŋ yalla nɪ, dama nɪ Chɔɔŋ N̄mɪŋ yaa wa sɔgɪfɪalɪŋ aŋaŋ ɔ bala ɔ nagɪ naarɪ dieke a yɪ nɪ wa.

³³ Die wɪa nɪ nagɪ nɪ nyinti mana nɪ yalla a daa a nagɪ ligirehe yɪ zɔɔlɪntielɪŋ, ta nɪ nan ye nyinti dɪ wone kpatɪŋ, nyinti nan dɪ bie arizanna ma, ta kaanɪ vɔarɪ, dama gaarɪŋ kaanɪ gbɪgi mi, ta nyɪnyɔgɪka kaanɪ chɔsɪha.

³⁴ Dama jigidieke fɔ nyinti dɪ benne, mi dɪaŋ fɔ sɔŋ dɪ beri.

Yɔŋɪsɪ dieke dɪ yine siri wɪa

³⁵ “Nɪ yɪ siri a gbara wudiekemba dɪ kienene ta nɪ vaa nɪ popolisi chaanɪ,

³⁶ sɪba yɔŋɪsɪ diekemba dɪ chɪsɪnana ba tienɪ dɪ ɔ nyɪŋ hɔgɔ faarɪtɔ banwɔla ma a kenɪ wo, amɔ ɔ kenɪ kenɪ kpaasɪ sanvɔarɪ ba nan yuorike lagɪ lagɪ a yɪ wa.

³⁷ Sɔgɪfɪalɪŋ bie yɔŋ diekemba ba tienɪ dɪ kenne a haarɪ ba ta ba chɪsa wa. Wusie manɪ bala nɪ, ba tienɪ wo nan vaa ba kala ta yɪ ba nyindiike aŋ ba dii.

³⁸ Dɪ yɪ ba tienɪ dɪ kenɪ kenɪ, tanseese yaa kparaanɪ kpanɪ sanɪŋa ta ye ta ba chɪsa wa, sɔgɪfɪalɪŋ nan dɪ bie ba ma.

39 Nɪ sɪmma genke, dɪ yi tiginj tienj dɪ sɪba saŋja dieke gaarɔ dɪ bala ɔ kenj ɔ tiginj me, ɔ kaanj vaa gaarɔ wa wɪ ɔ tigiri a juu; ɔ nan dɪ gbarɪ.

40 Nɪnɪnj nɪ gbanj nɪ yi siri a gbara, dama manɪnj vuota Bua nan kenj saŋja dieke nɪ kana ka yile dɪ n nan kenj.”

*Yɔmɔ dɪ mɔna ɔ tuo ɔ tienj nɔanj dene
(Mat. 24.45-51)*

41 Womi Piita die dɪ piastɪ wa dɪ, “Tɪ Yɔmɔtienj, tɪnɪnj fɔ taana nandagɪrɪ gie a yia yaa vuonj mana?”

42 Ta tɪ Yɔmɔtienj Yisa die dɪ yinɲi balɪ wa dɪ, “Yɔmɔ bia yine yɪanj tienj ta yie ɔ Yɔmɔtienj dɪ dagɪna dɪ ɔ yi wudieke? Wɔnɪnj ɔ yine vuodieke ɔ Yɔmɔtienj dɪ nan vɔarɪ dɪ ɔ daansɪma ɔ yɔmɔ chanchaalɪba ta yɪma ba nyindiike saŋja dieke dɪ mɔna.

43 Dɪ yi ta ɔ Yɔmɔtienj dɪ kenj tiginj ta ye wo ta ɔ tɔma die wo gbanj gbanj, sugɪfɪalɪnj nan dɪ bie ɔ ma.

44 Wusie manj bala nɪ, ɔ nan nagɪ wa a zienj dɪ ɔ daansɪma ɔ nyinti mana mana,

45 ama ɔ yi yɔmɔbɪanj, ɔ nan dɪ yile ɔ sɔnj ma dɪ ɔ Yɔmɔtienj wo kaanj kenj lagɪ lagɪ, ta piili a nɪga ɔ yɔmɔ chanchaalɪba ta wɔnɪnj ɔ nan dɪ die ta nyu bugi.

46 U Yɔmɔtienj wo nan yinɲi kenj daa dieke anan saŋja dieke ɔ kana ka yile dɪ ɔ nan kenj. U kenj kenj, ɔ nan datɪ ɔ tɪbɪnj pam ta yi wo sɪba ɔ nɔana yie vuodiekemba dɪ zetinene nɔanj die wo.

47 “Yomv dieke di sɔbɔna jadieke v tienj di yaalala v yi, ta ka yi siri di v yi wudieke v tienj wo di yaalala, nan ye tɔbɔdatɔn anan tɔbɔtɔ pam,

48 ama yomv dieke di kana ka sɔba wudieke v tienj wo di yaalala, ta yi wɔn chɔsvɔ, ba nan tɔbɔ wa bɔta ta va wa. Vuodieke ba yɔna pam ba nan pɔasɔ pam a nyɔn wɔnɔn v jiginj; ta vuodieke dɔan ba nagɔna pam pam a yi v nuusi me, ba nan pɔasɔ pam a nyɔn v jiginj.

Puole wɔa
(Mat. 10.34-36)

49 “Manɔn n kenye mɔn di ken taan bolɔn tɔngbanɔka ma, di tɔn nan yi mɔn nansɔn du yi di tɔngbanɔka wɔn die.

50 Nɔmɔn nyaan sɔla dieke n bala n sɔ wa vaa n sɔn di chɔsvɔ mɔn, sie ka ken yi a tɔan.

51 Nɔ yile di n kenye mɔn anan sɔgɔbagan tɔngbanɔka ma? Aayɔ. N bala nɔ, n kenye mɔn anan puole.

52 A nyɔn jinne yaa gamma, vuosi banv nan di bie tiginj me, ta ken puo; ba bataa nan chɔsvɔ bale wo, ta bale wo dɔan chɔsvɔ bataa wa.

53 Chɔvalɔn nan ken chɔsvɔ ba ballɔ dembisi, ta ballɔ dembisi dɔan ken chɔsvɔ ba chɔvalɔn; nɔlɔn dɔan nan ken chɔsvɔ ba hɔgɔlɔaba ta hɔgɔlɔaba dɔan ken chɔsvɔ ba nɔlɔn; nɔlɔn nan ken chɔsvɔ ba lihahɔtɔ, ta lihahɔtɔ dɔan nan ken chɔsvɔ ba nɔlɔn.”

Saɔnɔ sɔbɔn wɔa
(Mat. 16.2, 3)

⁵⁴ Womi Yisa die dɪ balɪ yɪ kpɪkpaaku dɪ, “Nɪ keŋ yese nuŋmaan ŋmɪŋ nanɪŋ chaan nɪ ŋaan baari dɪ, nuŋ baa ka nu muŋ aŋ ka seŋ nu.

⁵⁵ Nɪ a keŋ a ye ta bulogɪsɪŋ nɪga nyɪnna nuudiigin chaan nɪ ŋaan baari dɪ jigiri nan dɪ tuuli aŋ ka keŋ yi.

⁵⁶ Nɪnuŋ gɪgaantɪba gie, nɪ ŋaan biagɪ a daansɪ tɪŋgbanka aŋaŋ ŋmɪŋsikpeŋ wudieke dɪ yinene ta dagɪ a chɪasi, ta bia yine nɪ ka biagɪ sɪba lele sanŋa gie chɪasi?

Wɪa wɔnsɪŋ wɪa

(Mat. 5.25, 26)

⁵⁷ “Bia yine nɪ ka biagɪ a sɪba wudieke dɪ mɔna dɪ nɪ yi a yi?

⁵⁸ Du yi vuon dɪ yaa fɔ gara naaltan, kpaŋŋɪ fɔ gban aŋ nɪ wɔnsɪ wɪrɪ nɪ yene bie sieku me wo, dɪ daa die v nan yaa fɔ ga vuodieke dɪ dinene sarɪyaka jigɪŋ aŋ sarɪya diiru wo nagɪ fɔ a yi dansarika dɪdaansɪrɪba jakɔvɔŋ nuusi me aŋ v nagɪ fɔ yi dansarɪka sɔŋ.

⁵⁹ N bala nɪ, kaan keŋ nyɪŋ mi a ga tɔgɪ sanŋa dieke fɔ baan nan tuŋ ba bala fɔ tuŋ ligire dieke wo mana.”

13

Vuon dɪ ka chɪgɪ nyɪŋ v tɔntɔmbɪatɪ ma v nan kpi

¹ Sanŋa mi vuosi batan die dɪ bie mi a balɪ Yisa yaa gamma Paliti* dɪ kɔna Galili vuosi sanŋa dieke die ba kaabɪna yɪa Ŋmɪŋ.

* **13:1 13.1** Paliti die yiwo Romani vuosi jakɔvɔŋ wɔnyɪ.

² Yisa die dɩ yinɲi a pɩasɩ ba dɩ, “Nɩ yile dɩ Galili vuosisi die ba kɔna wa tɔmbiatɩ die faasɩ dala mɩŋ a tɩaŋ ba chanchaalɩba mi?

³ Aayɩ; ama n bala nɩ, dɩ yi nɩ ka chɩgɩ nyɩŋ nɩ tɔntɔmbiatɩ ma, nɩ nan kpi sɩba ba kpine die wo.

⁴ Siloami jarɩnbɩsa die dɩ nanna a kɔv vuosi baŋ aŋaŋ anɩ wo, nɩ yile dɩ die vuosi tɔmbiatɩ die tɩaŋ ba chanchaalɩba die dɩ benne Jerusalemi ma wa?

⁵ Aayɩ, ama n bala nɩ, dɩ yi nɩ ka chɩgɩ nyɩŋ nɩ tɔntɔmbiatɩ ma nɩ mana gbaŋ nan kpi.”

Tɩ dieke dɩ kana ka nyɩna nyɩŋnyɩŋka nandagɩŋ

⁶ Womi Yisa die dɩ taanɲ ba nandagɩŋ gie dɩ, “Daa wɔnyɩ die sone tɩnyɩŋkɩŋ v kɔaŋ ma, ta die ga a yaala nyɩŋnyɩŋka ka sikpeŋ me dɩ v kpaɩ, ama die v ka yeye.

⁷ Die wɩa die v balɩ a yɩ vuodieke dɩ daansɩnana v kɔakɔ dɩ, ‘Ye, bɩna ataa wɔnna maŋ chɔŋ kienɲ gie a yaala nyɩŋnyɩŋka tɩka sikpeŋ ta ka yeye. Chiaka taanɲ, bɩa wɩa ka nan dɩ zie a chɔsa tɩŋgbaŋka?’

⁸ Ama dɩdaansɩɩv wa die dɩ yinɲi bala wa dɩ, ‘Jakɔvɩŋ, vaa ka bɩmbalɩmɩŋ a gɩtɩ ta n nan tuu a gilinɲe a yi huɔsɩŋ a yi ka chiɩaŋ ma,

⁹ aŋ tɩ ye ka nan nyɩŋ nyɩŋnyɩŋka bɩŋ chaanɲ? Ka ka nyɩŋya n nan chiaka taanɲ.’ ”

Yisa die dɩ gbaanna hɔgv dieke dɩ yine gbarɩŋɩŋ davnɔsɩkɩɩɩ daraanɲ dene

¹⁰ Davnɔsɩkɩɩɩɩ daari Yisa die dɩ bie Nɲmɩŋ jɩamɩŋ juonɲ me a daga;

¹¹ ta hօgօ wօnyօ die dօ bie mi jumbօanօ die dօ bie օ ma a vaa օ burօnօ gbarօgnօ bօna banօ ananօ anu. Die օ guriye mօnօ a ka bօagօ hagօziele.

¹² Yisa die dօ yene wo die օ wa wa a kenօ nyօnօ a balօ a yօ wa dօ, “Hօgօ, fօ yօagօbօ vaa fօ mօnօ.”

¹³ Ta die nagօ օ nuunօ a dօisi օ ma, ta lele womօ, die օ tօntօ ta burօ Nօmօnօ.

¹⁴ Die Nօmօnօ jօamօnօ juoku jakօbօnօ die dօ ju sօnyօurօnօ, dama Yisa die dօ gbaanna hօgօ wa davօbօsօkօrօ daari wօa; die wօa die օ balօ vuosisi dօ, “Daraa ayօbaba benne bakօyօ ma dօ tօ yaa a tօmma, die wօa nօ kiere hanօnօ daraa mi anօ օ gbaanօ nօ, ama da kenօ davօbօsօkօrօ daari dօ օ gbaanօ nօ.”

¹⁵ Ta tօ Yօmօtօienօ Yisa die dօ yօnօnօ a balօ wa dօ, “Nօnօnօ gօgaantօba gie, nօ wօnyօ nօanօ a forisi wo nօ niօge yaa nօ bonsi a yaa ga a yօ ha nyaanօ davօbօsօkօrօ daanօ.

¹⁶ Ta hօgօ wa gie dօ yine Abarahami haagօnօ vuodieke Sitaani dօ burօnօ wa yօmօ bօna banօ ananօ anu, dօ ka mօ dօ nօ gbatօ wa taanօ davօbօsօkօrօ daari?”

¹⁷ Yisa die dօ bala naa wa viivi die dօ yigi օ dataasi mana; ta kpօkpaaku sօgօtօ die dօ fiati ananօ mamachi wudiekemba օ yinene wo.

Nyumburibinօ nandagօrօ

(Mat. 13.31, 32; Maki 4.30-32)

¹⁸ Ka kօanօ chaanօ Yisa die dօ pօasi ba dօ, “Nօmօnօ naari sօ sօba bօa? Bօa manօ baanօ nagօ a magօsօ ka?”

¹⁹ Ka nօasi wa kanօmօnօ binօ, daa wօnyօ dօ nagօna a ga burօ օ kօanօ ma, die ka burօnօ a ga

biruŋ tuŋ nembisi die dɪ yɔga a tuusi ka sikpen me.”

Dabɔti nandagiri

(Mat. 13.33)

²⁰ Ta Yisa die dɪ bɪ pɪasɪ ba dɪ, “Bɪa maŋ baan nagɪ Nɪmɪŋ naari a magɪsɪ?”

²¹ Ka nɪasɪ wa dabɔti hɔgɔ dɪ nagɪna a lagɪŋ paanɔ zɔŋ dieke dɪ dala ma aŋ bɔ mana dɪ yiri wo.”

Sanɔabike wɪa

(Mat. 7.13, 14, 21-23)

²² Saŋŋa dieke Yisa die dɪ benne sien me a gara Jerusalemi wa, die ɔ daagɪ tɪgɪkrɪma aŋaŋ tɪŋkpaŋŋɪsɪ a daga vuosi Nɪmɪŋ wɪa;

²³ die vuon wɔnyɪ die dɪ pɪasɪ wa dɪ, “Jakɔbɔŋ, vuodiekeba dɪ bala ba ye gbatɪtaanƙɔ ba nan yi bɪta yaa ba nan dɪ dala?”

Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba dɪ,

²⁴ “Sie nɪ kpaŋŋɪ nɪ gbaŋ a dɪa sanɔabike a juu mi. N bala nɪ, vuosi pam nan daansɪ mɪa dɪ ba juu ama ba nan waari ka juule.

²⁵ Tigiri tien dɪ keŋ hagɪ a ligi sanɔari, ta nɪ wɪari a zie yene me, ta kpaasa sanɔari a wasa a baari dɪ, ‘Jakɔbɔŋ yuori sanɔari a yɪ tɪ’, ama saŋka mi ɔ nan yinŋi a balɪ nɪ dɪ ‘N ka sɪba jigidieke dɪ nyɪnna.’

²⁶ Saŋka mi nɪ nan yinŋi a balɪ wa dɪ, ‘Tɪnɪŋ aŋaŋ fɔ die dinene ta nyuo, ta fɔ dagɪ tɪ Nɪmɪŋ wɪa tɪ tɪŋ ma.’

²⁷ Ama ɔ nan daansɪ bɪ a baari, ‘N ka sɪba jigidieke nɪ nyɪnna.’ Ta balɪ nɪ, ‘Nɪ gamma ta va manɪŋ, nɪnɪŋ vuobɪatɪ gie mana.’

28 Ta n nan nagɪ nɪ a taan yen me; ta nɪ nan ye Abarahami anan Aziki anan Jakobu anan Nmun naazwalɔba mana, ta ba bie Nmun naari ma, ta nɪ nan dɪ kɔma ta nɔba nɪ nyɪna.

29 Vuosi nan daansɪ nyɪn nɔmɪn pɔsɔkɪn anan nɔmɪn juukɪn anan nuudiigin anan nuugalɔ chaan a ken kalɪ Nmun naari ma a dii nyindiike.

30 N baanaa, vuosi batan dieke dɪ wɪarɪna kɔan lele nan ken bie nɪnɔ, ta vuosi batan dieke dɪ benne nɪnɔ lele nan ken wɪari kɔan.”

Yisa die dɪ yalla choti anan Jerusalemi vuosi dene

(Mat. 23.37-39)

31 Sanɔka mi gban gban Farasisi vuosi batan die dɪ ken Yisa jigin a balɪ a yɪ wa dɪ, “Sie fɔ nyɪn giena a ga jigigaan, dama naan Herodi yaala ɔ kɔɔ fɔ mɪn.”

32 Ta Yisa die dɪ yinɔi a balɪ ba dɪ, “Wɔnɪn Nɔmɪndarɪka gie, nɪ ga balɪ wa dɪ, ‘N nan dɪ vɔara jumbɪatɪ ta gbaama vuosi jinne anan sorin, ta daraa ataa wa daraan n nan kpatɪ n tɔɔma.’

33 Ama a nyɪn jinne anan sorin anan vɔntɔn dɪ mɔ dɪ n bemme sien me, dama dɪ ka mɔ dɪ ba kɔɔ Nmun naazwa jigigaan sie Jerusalemi ma.

34 “Nchɔvanaawee, Jerusalemi vuosi, nɔnɪn vuodiekemba dɪ kɔna Nmun naazwalɔba, ta bɪ taa vuodiekemba ɔ tɔnna nɪ jigin wo tana a kɔɔ wa, bɔnɔmɪa man mɪa a yaala dɪ n lagɪsɪ nɪ bɔnyɪ sɪba kpɪanɪn dɪ nana lagɪsɪ ka ballɪ ka chobiti chɪan ta nɪ ka saaga.

35 Ye, Nmun vaa nɪ jɪamɪn juokpenkpɪkɔ ta ka zie yɔrɪ. N bala nɪ, a nyɪn jinne yaa gamma,

nɩ kaanɩ bɩ ye mɩŋ bɩbra a ga tɔgɩ saŋŋa dieke nɩ baanɩ nan balɩ dɩ, ‘Alibarika bie vuodieke dɩ kennene Nabidie Nɩmɩŋ saanɩ ma.’ ”

14

Yisa die dɩ gbaanna daa wɔnyɩ die dɩ yɔagɩna dene

¹ Davɔɔsikurɩ daanɩ kaanɩ Yisa die dɩ ga Farasisi nyɩŋkɔra wɔnyɩ tiginɩ dɩ ɔ dɩi nyindiike, die vuosisi die dɩ mɩŋŋɩ a daansa wa.

² Mi yɔagɩtienɩ wɔnyɩ dɩ keŋ ɔ jiginɩ, die ɔ nagɩsɩ ananɩ ɔ nuusi mɔrɩna.

³ Die wɩa Yisa die dɩ pɩasɩ Farasisi ananɩ mɩraha dɩdagɩrɩba dɩ, “Tɩ mɩraha saagɩya mɩŋ dɩ tɩ gbaanɩ davɔɔsikurɩ daraanɩ yaa tɩ da gbaanɩ?”

⁴ Ama die ba tarɩ. Yisa die dɩ nagɩ ɔ nuunɩ a gbɩ daa wa ta gbaanɩ wa ta vaa ɔ ga.

⁵ Ta die a balɩ yɩ ba, “Dɩ yɩ nɩ wɔnyɩ dɩ yallɩ bonɩŋ yaa naagɩŋ ka nan bulunɩ me davɔɔsikurɩ daari kaanɩ yɩ lagɩ lagɩ a ga a vɔari ka?”

⁶ Ama die ba ka bɩagɩ a yɩŋŋɩ a balɩ wa wɩŋ.

Sɔvɩ fɩ gbanɩ tɩŋbanɩ wɩa

⁷ Mi Yisa die yene chaamba dɩ vɔarinana vuokpɩma jigikasɩha, ɔ kpaanɩ ba dɩ;

⁸ “Dɩ yɩ ba keŋ a wa fɩ dɩ fɩ keŋ banwɔla ma, da keŋ ga kala vuokpɩma jigikasɩka, dama dɩ nan bɩagɩ yɩ ta ba wa wa vuodieke dɩ tɩanna fɩ

⁹ anɩ vuodieke dɩ wana nɩ wa nan keŋ fɩ jiginɩ a balɩ fɩ dɩ, ‘Hagɩ ta yɩ wa fɩ jigikasɩkurɩ.’ Mi nan dɩi viivi ta ga kalɩ vuosi kɔanɩ.

¹⁰ Ama ba keŋ a wa fɩ, ga kala vuosi kɔanɩ, amɩ vuodieke dɩ wana fɩ dɩ keŋ keŋ ɔ nan balɩ

a yi fu di, 'N zua, ken jwalu kala vuokpuma jigikasikiri ma.' Mi nan ye juluma fu chanchaalba mana jigin.

¹¹ Dama vuodieke mana di kotuna u gban Nmuj nan susu wa tujgan, ama vuodieke di susu u gban tujgan, Nmuj nan kotu wa nmujsikpen."

Vuodiekemba di muna ni wa wa wia

¹² Mi Yisa die di balu a yi vuodieke die di wana wa wa di, "Du yi fu ken yaa duuga, da ken wa fu zualu yaa fu numballu yaa fu maaru yaa fu chanchaaluj ligire tielin, dama fu wa ba ba dan ba nan yinji a wa fu a yinji tun fu wudieke fu yine wo.

¹³ Ama fu ken yaa duuga wa zooluntielin anan gbarigisi anan gbuisi anan yusi,

¹⁴ ta nan ye alibarika, dama ba kaan biagu a yinji tun fu, Nmuj nan tun fu sanja dieke vuovuna di ken hagu kuj me."

Duuga kpenkpuka nandagiri wia (Mat. 22.1-10)

¹⁵ Die vuodiekemba di dinene anan Yisa wonyi di wunnana Yisa balu u balu a yi wa di, "Sugifaluj bie vuodiekemba di bala ba daansi kala Nmuj naari ma a dii nyindiike!"

¹⁶ Yisa die di yinji balu wa di, "Daa wonyi die benne a ken yaala u dii duugakpenkpunj, ta die a posi vuosi pam.

¹⁷ Die duugaka diile sanja die di gbigine wo, die u tun u tuntuntu di u ga balu vuodiekemba ba wone a posi wo di, 'Ni ken, jaan mana yi siri muj!'

18 Ama ba mana die dɪ piili a bala wudieke wɪa ba kana kaanɔ bɪagɪ a keɲ. Die bɔmbɔɲanɔ vuoƙe dɪ baarɪ dɪ, ‘N daa wa tɪɲɲanɔ ta dɪ mɔ dɪ n ga ye ke, die wɪa yɪ mɪɲ sien an n ga.’

19 Ta wɔnyɪ dɪanɔ die dɪ baarɪ dɪ, ‘N daa wa naakvaka banɔ; die wɪa yɪ mɪɲ sien an n yaa ha a ga magɪsɪ ye.’

20 Wɔnyɪ dɪanɔ die dɪ baarɪ dɪ, ‘N faarɪ wa hɔɔɔ daraa gie nɔanɔ die wɪa n kaanɔ bɪagɪ keɲ.’

21 Die tɔntɔntɔ wa die dɪ yɪɲɲi ga a balɪ vɪ tien wo wɪaha gie mana. Die vɪ tien wo dɪ juɪ sɪnyɪurɪɲ ta balɪ yɪ vɪ tɔntɔntɔ wa dɪ, ‘Nyɪɲ lagɪ lagɪ a ga tɪka sieti me a wa zɔɔlɪntielɪɲ ananɔ gbarɪgɪsɪ ananɔ yɪsɪ ananɔ gbɪlɪsɪ a yaa ba viiri keɲ.’

22 Ka kɔanɔ chaanɔ tɔntɔntɔ wa dɪ keɲ baarɪ dɪ, ‘Jakɔɔɲ, fɔ bala dɪ n yɪ wudieke wo, n yiye mɪɲ, ama yɪalɪɲ yene bie juoku sɔɲ.’

23 Die wɪa vɪ tien wo dɪ balɪ wa dɪ, ‘Bɪ nyɪɲ ga tɪka lɔga a daansɪ siekɔɔma ananɔ siebisisi me, a yaalɪ vuosi a keɲ juu amɔ n tigiri nan suuli.

24 Ama vuodiekemba die n wolinne a posi wo wɔnyɪ gbanɔ nɔanɔ kaanɔ lanɔ n dɔvɔgaka nyɪndiike he.’ ”

*Yisa kvanɔ dɪsɪɲ wɪa
(Mat. 10.37, 38)*

25 Saɲɲa kaanɔ, die kɔkɔpaanɔ pam die dɪdɪ Yisa, die vɪ yɪɲɲi a balɪ yɪ ba dɪ.

26 “Vuodieke mana dɪ yaala vɪ bemme n jiginɔ, sie vɪ chome mɪɲ a tɪanɔ vɪ chone vɪ chɔɔɲ ananɔ vɪ nunɔ ananɔ vɪ hɔɔɔ ananɔ vɪ ballɪ ananɔ vɪ nɔmballɪ ananɔ vɪ gbanɔ gbanɔ miivoli die. Dɪ daa die vɪ kaanɔ bɪagɪ a yɪ n kɔanɔandɪsɪrɔ.

27 Ta vuodieke dıan mana dı kana ka viigi v kun dagarıkın a dı n kvan, kaan bıagı a yi n kvanandısır.

28 Dıı yi vuon dı yaala v mıu tigikpın, sie v wolin a kala a sımma ka ligire nvan, a sımma baarı v ligire nan tıgı yaa ka kaan tıgı.

29 Dama v ka yi die, ta piili tigiri ta ken ka bıagı a mıu ka kpatı, ta vuosi dı yese ke ta sıba baarı v ka bıagı mıu ka kpatı, ba nan vvarı wa fala.

30 Ba nan baarı dı, ‘Daa wa gie die piiliye mıu dı v mıu ama v ka bıagı kpatı.’

31 Dıı yi naan dı yaa vuosi tuse ban a nyın gara v wagi v chanchaan dı yalla tuse banısı-le, v nan wolin kalı a daansı v gban ye dı v yaa hagirın a baan nan bıagı a tuoli v chanchaaka.

32 Dıı yi v wo hagirın v nan tın tıntıntın an ba wolin dıa v nınna a nagı vaan a dagı v chanchaaka dı v kaan bıagı a wagi wa.”

33 Yisa die dı balı kpatı ba dı, “Die gban gban nı wonyı mana dı kaan bıagı a yi n kvanandısır sie v nagı nyinti mana a taan.”

Yası wıa

(Mat. 5.13; Maki 9.50)

34 “Yası nansı mıu, ama dıı yi ka nansıbu dı nyın, lalıa ka bı baa ka ye ka nansıbu bıbra?

35 A ka bı vına dı fı nagı ka a taan fı kvan ma yaa fı nagı ka a gıtı hıbsın ma. Sie fı nagı ka a taan. Vuodieke dı yaa tıba v womma.”

15

Yı diekemba dı bana wa nandagırı

(Mat. 18.12-14)

¹ Die sanja kaanu lampotuosirin pam anan tuntumbiati tielin die di ken Yisa jigin di ba won v wobalka ha.

² Ama Farasisi anan muraha didaguriba di piili a vuna wia di, "Daa wa gie tuose tuntumbiati tielin ta die anan ba."

³ Naa chian ma Yisa die di taan ba nandaguri gie di,

⁴ "Dui yi ni wonyi di yaa yiise kobuga ta a kaanu di bia, bia v baa v yi? Sie v vaa yiise banisi-wayi anan awayi wa di dinene jigidieke wo, ta ga a yaali jabalika di bana wa a ga tugi sanja dieke v baan nan ye ke.

⁵ Dui yi v ken ye ke v sun njan fiati mi, ta nagi ka viigi,

⁶ ta chii ke a kuli tigin. Sanja mi v nan wa v zvalin anan v jujuritiba a lagisi a bal yi ba di 'Ni yallima sugifalin, dama n ye wo n yii dieke di bana wa.' "

⁷ Die wia Yisa di bi bala ba di "Tuntumbiati vuobalumin di chigi nyin v tuntumbiati ma, sugifalin nan di beri arizanna ma v wia a tian ka bala ka summa die vuovuna banisi-wayi anan awayi dieke di yilinene di di ka mu di ba chigi nyin ba tumbiati ma.

Ligiribin dieke di bana nandaguri

⁸ "Yaa di yi hogu di yaa ligiribie ban, ta a kaanu di bia, lala v baa v yi? Sie v chogisi popoli ta mihi saari v juoku ta mihi daansi jigin mana a ga tugi sanja dieke v baan nan ye ke.

⁹ U ken a ye ke v njan wa wa v zvalin anan v jujuritiba a lagisi a bal a yi ba di, 'Ni yallima

sugɔftalɩŋ, dama n ye wo n ligiribiŋ dieke dɩ bana wa.'

¹⁰ Die wɩa Yisa die dɩ bɩ balɩ ba, dɩ yi tɔntɔmbiati tieliŋ wɔnyɩ dɩ chɩgɩ nyɩŋ ɔ tɔntɔmbiati ma, Nɩmɩŋ malakasisi nan dɩ yaa sugɔftalɩŋ pam ɔ wɩa."

Bɔa dieke dɩ bana wa nandagɩri

¹¹ Womi Yisa die dɩ bɩ balɩ dɩ, "Daa wɔnyɩ die yalla dembibisi bale,

¹² ta bɔabike chaan die dɩ balɩ a yɩ ɔ chɔɔŋ wa dɩ, 'N chɔa, n yaala fɔ nagɩ n balla n daansɩ dii faari dieke a yɩ mɩŋ.' Saŋka mi ɔ chɔɔŋ wa die dɩ puo faari ka a yɩ ba bale wo.

¹³ Die dɩ ka yɔasɩya bɔabike die dɩ nagɩ ɔ nyinti mana a daa, ta nagɩ ligirehe a dɩa, a ga tɩgɩ saasaa. Mi die ɔ ga dii ligirehe yɔri yɔri a kpatɩ.

¹⁴ Die ɔ dine jaan mana a kpatɩ wa, die kɔŋkpenkpenɩŋ die dɩ nan tɩŋgbaŋka mana ma, die dɩ paalɩ a wɔŋ wa.

¹⁵ Die wɩa die ɔ ga bie daa wɔnyɩ tigiŋ tɩŋgbaŋka ma, daa wa die dɩ yaa wa ga ɔ kɔaŋ ma dɩ ɔ daansɩma ɔ perukusi.

¹⁶ Die ɔ tɩŋ yaala ɔ dii perukusisi nyindiikehe a chagɩ ama vuon die ka yɩ wa jaan.

¹⁷ Ka kɔaŋ chaan die ɔ ken mɩŋŋɩ a yili, 'N chɔa tɔntɔntɩba mana yese nyindiike a die ta tɩala, ta giɩna man baa n kpi aanŋ kɔŋ.

¹⁸ Dɩ sɩna die wo, n nan hagɩ a ga n chɔa jigɩŋ a balɩ wa dɩ, N chɔa, n yi bɩaŋ ta chɔsɩ Nɩmɩŋ aanŋ fɔ jigɩŋ.

¹⁹ N ka bɩ mɔ fɔ wa mɩŋ fɔ bɔa; daansɩma mɩŋ sɩba fɔ tɔntɔntɩba kaanɩ.'

20 Die wɔa die ɔ hagu a ga ɔ choon wa jigin.

“Die ɔ yene bie sieku me a gara wa, ɔ choon wa die dɔ ye wo, zoolɔn die dɔ yigi wo pam, die ɔ chigi ga a gurigi wo.

21 Die bua wa dɔ baari dɔ, ‘N chɔa, n yi bian Nmɔn anan fu jigin. N ka bi mu dɔ fu wa mɔn fu bua.’

22 Ama ɔ choon wa die dɔ wa ɔ tontontɔba a balɔ ba dɔ, ‘Nɔ yi lagu lagu a nagi jayeekivɔka a ken yeegi wo, ta nagi nuupirin a ken yi ɔ nuun me, ta nagi nura a suu wo;

23 ta ga nagi narapolɔ dieke dɔ narɔna a ken kuɔ an ti dii duɔga.

24 Dama die n yile dɔ n bua wa gie kpiye mɔn, ama ta ɔ bie ɔ mɔstɔ ma, ta bi yile dɔ ɔ baya mɔn, ama ɔ yinɔi ken mɔn.’ Die wɔa die ba piili a die duɔgaka anan sugɔfɔalɔn.

25 “Ama sanɔka mi, die ɔ bua jakuɔrɔ die ye bie wo kuaku ma. Die ɔ kienene tigiri a ken gbigi tigiri, die ɔ won yɔlaha anan siele he.

26 Die wɔa die ɔ wa tontontɔba wonyɔ a piastɔ wa wudieke dɔ yinene tigiri me.

27 Die ɔ yinɔi balɔ wa dɔ, ‘Fu nɔmbua wa yinɔi ken mɔn, fu chɔa wa dɔ kuɔ narapolɔ dieke dɔ narɔna, dama ɔ yinɔi ken mɔn anan alaafia.’

28 Die bua jakuɔrɔ die dɔ ju sunyɔrɔn, ta zeti dɔ ɔ kaan juu gbaaku sɔn; die wɔa die ɔ choon dɔ ken nyɔn a juɔstɔ wa dɔ ɔ ken juu,

29 ama die ɔ yinɔi balɔ ɔ choon wa dɔ, ‘Ye, binaha gie mana n tɔma a yɔa fu mɔn sɔba yɔmu, ta saaga fu nvan, ama ka yi mɔn biibin gban dɔ n kuɔ a wa n zɔalɔn an ti dii ta yallɔma sugɔfɔalɔn.

³⁰ Fɔ bɔa wa gie nɔŋ die chɔɔsɔna fɔ nyinti mana hɔgɔba ma wa, dɔ keŋ tigin fɔ kɔɔ narapolɔ narɔkɔŋ a yɔ wa.'

³¹ U chɔɔŋ wa die dɔ yinŋi a balɔ wa dɔ, 'N bɔa, saŋŋa mana fɔ bie wo n jigin, ta jadieke mana n yalla die dɔ yi fɔ sɔtɔ.

³² Ama dɔ mɔ tɔ dime dɔɔga ta yallɔma sɔgɔfɔlɔŋ dama die tɔ yile dɔ fɔ nɔmbɔa wa gie kpiye mɔŋ, ama ta ɔ bie ɔ mɔsɔ ma, ta bɔ yile dɔ ɔ baya mɔŋ, ama lele tɔ ye wo mɔŋ.' "

16

Tɔɔma jakɔɔŋ nandagɔri

¹ Yisa die dɔ balɔ a yɔ ɔ kɔaŋandɔsɔrɔba dɔ, "Ligiretiŋ wɔnyɔ die benne a yallɔ tɔntɔntɔ jakɔɔŋ ɔ daansa ɔ nyinti, die ba keŋ balɔ wa dɔ ɔ die ɔ ligirehe yɔrɔ yɔrɔ.

² Die wɔa die ɔ wa wa a balɔ wa dɔ, 'Bɔa yine maŋ wɔmma fɔ wɔa dene? Kaŋ bɔ yi n tɔɔma jakɔɔŋ, die wɔa biisi n nyinti mana aŋ n ye.'

³ Ta tɔɔma jakɔɔrɔ die dɔ yile dɔ, 'Bɔa maŋ baa n yi? N jakɔɔrɔ baa ɔ vɔarɔ mɔŋ mɔŋ tɔɔma ma. N ka hagɔri a baŋŋ nan kɔa, ta chɔga viivi n baŋŋ nan jɔsɔ.

⁴ N sɔba wudieke n baŋŋ nan yi lele amɔ maŋ keŋ waarɔ tɔɔmaha vuosi nan tuo mɔŋ ba tige me.'

⁵ Die wɔa die ɔ wa vuodiekemba mana die dɔ dine ɔ jakɔɔrɔ hamɔŋ wɔnyɔ wɔnyɔ. Die ɔ pɔasɔ bɔmbɔŋŋaŋ vuoke dɔ, 'N jakɔɔrɔ hamɔŋ aŋmɔa benne fɔ jigin?'

⁶ Die ɔ yinŋi a balɔ wa dɔ, 'Kpaatɔ gbiesi kɔbɔsɔ-nɔ.' Daa wa dɔ balɔ wa dɔ, 'Hamɔŋ gbanɔŋ

wonna tuo kala lagu lagu a yinji maagu kobusi-nusa.'

⁷ Ta bali wonyi dan, 'Anmia fu gban fu dii?' U yinji bali wa di, 'Zaa botusi kobuga.' Ta daa wa di bali, 'Fu hamu gbanu wonna, yinji maagu banisi-nu.'

⁸ Die ligiretien wo die di wonna u tumaha jakuru nyinyiritu wa di yine die wo, die u biri wa, dama u tun wa anan yan." Yisa die di bali ba di, "Vuodiekemba di dina tungbanka gie sieku yaa yan ba sunsu a tan vuodiekemba di dina chaanku sien di yalla die wo.

⁹ Manu, n bala ni, ni nagi tungbanka gie ma ligire a yime wudieke Nmui di yaalala, amu a ken kpati sanja dieke u nan tuo ni arizanna ma.

¹⁰ Vuodieke mana di muhuna toma tunbu vutu, nan biagi muhi tun tunkpui vutu, ta vuodieke dan di nyirunana anan ligiribin, nan di nyira anan ligirikuma.

¹¹ Du yi fu nyira anan tungbanka gie ligire, Nmui nan nagi arizanna ligire a yi fu nuusi me?

¹² Ta du yi fu nyira anan vuon nyinti, muua bala u yi fu fu tan?

¹³ "Yomu kaan biagi a jama naalu bale. U nan haa wonyi ta chome wonyi, yaa u nan yi wonyi juluma ta wonyi u nine kaan di suuli. Vuon kaan biagi a jama Nmui anan ligire."

Yisa wubalika a tan

(Mat. 11.12, 13; 5.31, 32; Maki 10.11, 12)

¹⁴ Die Farasisisi die di wu waha gie mana, ta die a vora Yisa fala, dama die ba yaala ligire wa pam.

15 Die Yisa dɪ balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪnɪn nɪ yine vuodiekemba dɪ yinene nɪ gban sɪba vuovɪna vuosi nɪnɪn, ama Nɪmɪn sɪba nɪ sɔgɪtɪ ma. Dama jadieke vuota dɪ yilinene dɪ ka yaa nyɔarɪ pam wa, Nɪmɪn jigin nɪn ka yiwo jatɔgɔ.

16 “Mosisi mɪraha aɲan Nɪmɪn naazɔalɪba die dɪ maagɪna wudiekemba ba die beri mɪn a ken tɔgɪ Jɔɔn vuodieke dɪ sɪnana vuosi Nɪmɪn nyaabu sanɲa, a nyɪn Jɔɔn kenɪn sanɲa ba mɔsɪla Nɪmɪn wɔvɪna yaa gamma ɔ naarɪ ma, ta vuonɪ mana dɪ mɪa dɪ ba juu mi.

17 Nɪmɪnsikpen aɲan tɪngbanɲa gie nan ken tɪnɲ ga ama Nɪmɪn mɪraha wɔbinɲ gban kaanɲ tɪnɲ ga.

18 “Daa dieke mana dɪ ken zeti ɔ hɔgɔ ta yɪnɲi faarɪ hɔgɔ gaan yiwo hɔgɔkpana tɔuma, ta dembinɲ dieke dɪnɲ dɪ faarɪna hɔgɔ wa yiwo hɔgɔkpana tɔuma.”

Nyintitien aɲan zɔɔlɪntien Lazurusi wɪa

19 Ta Yisa die dɪ bɪ balɪ ba dɪ, “Nyintitien wɔnyɪ die benne a yeegi nyɪnyeeki dieke dɪ yalla ligire pam ta bie ɔ dɔnɲɔ aɲan sɔgɪfɪalɪn daan mana.

20 Ta die daa zɔɔlɪntien wɔnyɪ dɪnɲ die benne ba wasa wa Lazurusi, ta die ɔ yaa kɔjaga pam. Die ba nɲanɲ yaa wa a ken dɔanɲ nyintitien wo sanɔanɲ ma,

21 die ɔ nɲanɲ yaala ɔ dii wo nyintitien wo nyindiiki chɔata dɪ nɲaana nanna tɪngbanɲ; die gbaasɪ gban dɪ ken lansa ɔ kɔjagaha.

22 “A kɔanɲ chaanɲ zɔɔlɪntien wo die dɪ kpi, malakasi die dɪ ken chii wo a ga Abarahami jigin arɪzanna ma. Ta nyintitien wo dɪnɲ dɪ ken kpi, die ba guu wo.

23 Die ɔ ga bie kpiilin jigiiberisikin, die dɔ wɔmma wa pam. Die ɔ daansi a ye Abarahami saasaa, ta Lazurusi kalɔ ɔ jigin.

24 Die wɔa die nyintitien wo die dɔ natɔ a wa dɔ, 'N chɔa Abarahami, chɔgɔ mɔn zɔɔlɔn ta fɔ tɔn Lazurusi nɔn ɔ ga nagɔ nuubin a luo nyaan ma a ken gbi n jilin, dama n paalɔ die wahala bolibu gie me.'

25 Ama Abarahami die dɔ balɔ wa dɔ, 'N bɔa, tɔnsɔ dɔ die fɔ benne fɔ mɔsɔ ma wa, die ye wo nyɔnɔna, ta Lazurusi dɔ ye nyɔnbiatɔ mana, ama lele ɔ bie wo nansɔn ma giena ta fɔ bie wahala ma.

26 Ta wudieke dɔ gɔtɔna yine, gulikpenkpuɔn benne tɔnɔn anan fɔ sunsɔn, die wɔa vuodiekeɔma dɔ benne gie a yaala ba gasɔ a ken fɔ jigiri kaan bɔagɔ, ta vuodieke dɔ benne fɔ jigiri dɔ yaala ba gasɔ a ken tɔ jigin dɔan kaan bɔagɔ.'

27 Die nyintitien wo dɔ balɔ wa dɔ, 'Jakɔnɔn Abarahami, die nɔn n jɔɔsa fɔ, tɔn Lazurusi an ɔ ga n chɔa tigin me,

28 n yaa wa n nɔballɔ banɔ, vaa ɔ ga a ga kpaan ba amɔ ba gban ba da ken ken wahalaka gie jigin.'

29 Die Abarahami dɔ baarɔ dɔ, 'Fɔ nɔballɔ yaa Mosisi anan Nmɔn naazɔalɔba wɔa Nmɔn gbanɔkɔ ma. Ba wɔmma ha.'

30 Ta nyintitien wo dɔ yinɔn balɔ wa dɔ, 'Jakɔnɔn Abarahami, aayɔ, die nyɔna ma ka mɔ; ama dɔ yi vuon dɔ nyɔn kun me a ga ba jigin ba nan chɔgɔ nyɔn ba tɔntɔmbiatɔ ma.'

31 Ama die Abarahami dɔ balɔ wa dɔ, 'Dɔ yi

ba kaan wɔŋ Mosisi aŋaŋ Nɔmɔŋ naazɔalɔba dɔ maagɔna wudieke Nɔmɔŋ gbaŋku ma wa, ba kaan tarɔŋ ba sɔŋanyile dɔ yi ta vuon dɔ haɣi kuŋ me gbaŋ a ga ba jigin.’ ”

17

Biaŋ wɔa

(*Mat. 18.6, 7, 21, 22; Maki 9.42*)

¹ Womi Yisa dɔ balɔ yi ɔ kvaŋandɔsɔrɔba dɔ, “Nɔ da yilime dɔ magɔsɔŋ kaan keŋ; ama wɔbiaŋ bie vuodiekemba dɔ vanana ba chanchaalɔŋ dɔ yie biaŋ.

² Ba tɔŋ nagɔ nuɔŋ a bɔbɔ a yeegi ɔ nyie a nagɔ wa a taan nyaakpɔŋ ma dɔ tɔŋ nan dɔ kpɔa a tɔŋ ɔ baan nan yi ballɔbɔsɔ gie wɔnyɔ yi biaŋ.

³ Die wɔa nɔ yigi nɔ gbaŋ!

“Dɔ yi fɔ nɔmbɔa dɔ yi fɔ biaŋ, kpaan wa; ama dɔ yi ɔ baarɔ dɔ ɔ chɔsɔsɔ fɔ mɔŋ, fɔ nagɔ ɔ taalɔ a chaa wa.

⁴ Dɔ yi ɔ yi fɔ biaŋ bɔyɔbɔyɔ dabalɔmɔŋ, ama ta yinŋi keŋ fɔ jigin bɔyɔbɔyɔ a baarɔ dɔ ɔ chɔsɔsɔya, fɔ nagɔ ɔ taalɔ a chaa wa.”

Yada wɔa

⁵ Saŋŋa kaanɔ die tɔ Yɔmɔtɔien Yisa tɔntɔntɔba dɔ balɔ yi wa dɔ, “Vaa tɔ yadaka gɔtɔ.”

⁶ Die ɔ yinŋi balɔ ba dɔ, “Dɔ yi nɔ yaa yada sɔba kaŋmɔŋ bin, nɔ nan bɔaɣɔ a balɔ yi tɔkpɔka gie dɔ, ‘Vɔɔ a ga nan nyaakpɔbɔ gie me’ aŋ ka seŋ a tuo fɔ nɔaŋ.

Tɔntɔntɔ dɔ mɔna ɔ yi die

⁷ “Dɔ yi ta nɔ wɔnyɔ dɔ yallɔ tɔntɔntɔ ta ɔ kva yaa ta daansa yiise, ta ɔ keŋ nyɔŋ kvaŋ a keŋ

tigin, nan balı wa dı, ‘Ken lagı a ken kala dii nyindiike?’

⁸ Aayi, nan balı wa dı, ‘Vbarı fu kvañ nyinti ta yeegi nyıvıuna a yi n nyindiike a zien mıñ añ n ken dii ta nyuu, ka kvañ chaañ fu gbañ fu dii ta nyuu.’

⁹ Fu yile dı jakubrı nan waası tontontu wa u yine wudieke u bala wa dı u yi wo? Aayi.

¹⁰ Die gbañ dı sıu nı jigin, sañña dieke nı ken tıñ tıñ dieke Nmıñ dı bala dı nı yiwo a kpatı, nı balı dı, ‘Tı yiwo tontontıñ nyıuna. Tıñ tıñ tıñ yiwo wudieke dı muna tı yi nyıuna.’ ”

Yisa die dı gbaanna gama bañ dene

¹¹ Yisa die dı ganana Jerusalemi die u daagu Samaria añañ Galili sunsun añañ sunsun.

¹² Die u gana ga juo tıñkpaññı kaanı; ta gama bañ die dı ken tuoli wo mi. Die ba zie saasaa,

¹³ ta faası natı a baarı dı, “Jakubıñ Yisa, chıgı tı zoolı!”

¹⁴ Yisa die dı ye be ta balı yı ba dı, “Nı gamma Nmıñ kıkabıtı jigin añ ba jıñ nı ye.” Die ba benne sieku me a gara wa die ba ye gbaamıñ.

¹⁵ Ta die ba wonyı die dı yinñi ken Yisa jigin dama die u sıba a baarı dı Yisa gbaanna wa, a ken bıri Nmıñ añañ lolıkpıñ.

¹⁶ A die nagı u gbañ a taañ Yisa nıñña ta waasa wa; ama die daa wa die yiwo Samaria vuon.

¹⁷ Yisa die dı pıası dı, “Daa vuosi bañ die yene gbaamıñ? Ama bawayı wa bie sıa?”

¹⁸ Ba wonyı ka ken dı ba bıri Nmıñ sie chaanu wa gie?”

19 Ta die wa balɩ daa wa dɩ, “Hagɩ a ga, fu yada gbaanna fu.”

Nɩmɩŋ naari kenɩŋ wɩa
(Mat. 24.23-28, 37-41)

20 Mi die Farasisi batanɩ die dɩ piastɩ Yisa sanɩŋa dieke Nɩmɩŋ naari dɩ balla ka kenɩ. Die ɔ yɩŋŋi balɩ ba dɩ, “Ka ka yi sɩba nɩ nan daansɩ a ye Nɩmɩŋ naari dɩ balla ka kenɩ die.

21 Vuonɩ wori a baanɩ baari dɩ, ‘Daansɩ, ka wonna’, yaa ‘Ka benne mi wo’; dama Nɩmɩŋ naari bie nɩ sɔgɩ ma.”

22 Mi die ɔ balɩ yɩ ɔ kwanɩandɩsɩrɩba dɩ, “Sanɩŋa kienɩ nɩ nan dɩ yaala nɩ ye manɩŋ vuota Bɩa kenɩŋ, ama nɩ kaanɩ ye.

23 Ba nan daansɩ balɩ nɩ, ‘Ye, ɔ benne mi wo’ yaa ‘Ye, ɔ bie giena.’ Ama nɩ da kenɩ nyɩŋ a dɩ dɩa yaalɩma mɩŋ;

24 dama manɩŋ vuota Bɩa kenɩŋ nan dɩ sɩ sɩba nɩnyɩgɩsɩŋ dɩ ŋaana nyɩgɩsɩ a chaanɩ ŋmɩŋsikpenɩ mana a nyɩŋ tɩŋ chɩanɩ a ga tɔgɩ tɩŋ sikpenɩ die wo.

25 Ama sie n wolinɩ dii wahala pam ta leleke gie vuosi bɩ zeti mɩŋ.

26 Die dɩ sɩna die Nowa sanɩka, die gbanɩ gbanɩ dɩ baa dɩ sɩmma manɩŋ vuota Bɩa kenɩŋ sanɩŋa.

27 Die Nowa sanɩka, vuosi die die mɩŋ ta nyuo ta faara hɔɔŋ, ta naga ba hɔgɩlanɩ a yɩa chɩllɩŋ, ta die a ga tɔgɩ daa dieke Nowa dɩ juune haarɩkrɩkɩ, ta die nyaakrɩbɩ die dɩ kenɩ kɩbɩ vuonɩ mana die dɩ wone haarɩkrɩkɩ ma wa.

28 Loti sanja gban die su wa die; die vuon mana die di die ta nyuo, ta daa a yalla, ta bura ta mia tige;

29 ama daa dieke Loti die di nyinna Sodomi tika, ta bolin anan maafajiribi die di nyin nmanjikpen a ken kuv ba mana.

30 Naa di baa di summa daa dieke manin vuota Bua di balla n ken wo.

31 “Dinin daari mi daa dieke di benne mampili sikpen* da ken a sush u juoku sikpen di u ga a nagi u nyinti; ta vuodieke dinan di benne u kwan ma da ken yinji a kuli tigin di u ga a nagi u nyinti.

32 Ni tunsu Loti hogu† wa waha.

33 Vuodieke mana di kpanjinana u gban di u gbatu u miivoli nan waari ka, ama vuodieke mana di waarina u miivoli n wa nan daansi ye ke.

34 N bala ni, sanja dieke n baan nan ken wo, vuosi bale nan di dua jadvakubalinan ma, ta n nagi wanyi ta vaa wanyi.

35 Hoo bale nan di numma zaa mia ma, ta n nagi wanyi ta vaa wanyi. ((

36 Sanja mi dembisi bale nan di tuma kwan ma, ta n nan nagi wanyi ta vaa wanyi.))”

37 Ta u kwanandusiriba die di piasu wa di, “Tu Yomutien, sa?”

Ta u yinji balu ba di, “Jigidieke jakpiikin di benne, mi zuuti di lagisa.”

* **17:31 17.31** Ba njan kuse ba juone sikpen me. † **17:32 17.32** Loti hogu wa die di yinji daansi kwan a buru yatan.

18

Kpihogv anan sariya diiru nandagiri

¹ Saŋka mi Yisa die dɪ taan ba nandagiri gie dɪ ɔ dagɪ ba dɪ dɪ mu ba juɔsɪma Ŋmɪŋ saŋŋa mana, ta da keŋ gbaligɪma, die ɔ balɪ ba dɪ,

² “Sariya diiru wɔnyɪ die benne tɪŋ kaanɪ ma, die ɔ ka chɪga Ŋmɪŋ ta ka bɪ yɪa vuota julɪma.

³ Ta kpihogv wɔnyɪ diaŋ die benne tɪka ma, a chuŋ gara daa wa jigɪŋ a juɔsa wa dɪ, ‘Dii n wuri gie a yɪ mɪŋ anan vuodieke dɪ mugisinene mɪŋ.’

⁴ Ama die sariya diiru wo die ka saaga, ta ka kɔan chaan die ɔ yile dɪ, ‘N ka wɔŋ chɪga Ŋmɪŋ yaa a yɪa vuota julɪma,

⁵ ama kpihogv wa gie dɪ faasɪna daama mɪŋ wɪa, n ko baa n dii ɔ sariya ka a yɪ wa mɪŋ, dɪ daa die ɔ nan dɪ kien daan mana ta vaa n gbaligɪ anan wa.’ ”

⁶ Tɪ Yɔmɔtien die baari dɪ, “Nɪ wɔmma wudieke sariya diiru wo dɪ kana ka chɪga Ŋmɪŋ dɪ balla.

⁷ Ta lele, Ŋmɪŋ kaan dii sariya a yɪ ɔ vuovɔarɪka, vuodiekemba dɪ juɔsɪnana wa ŋmɪntɔasɪ anan yuŋ dɪ ɔ sunŋi be wo? U nan dɪ yɔasa dɪ ɔ sunŋi be?

⁸ N bala nɪ, ɔ nan dii sariya a yɪ ba, ta yɪ ke lagɪ lagɪ. Manɪŋ vuota Bɔa dɪ keŋ keŋ saŋŋa dieke, n nan ye vuodieke dɪ yine mɪŋ yada tuŋgbaŋka gie me?”

Farasisi vuon anan lampotuosiru nandagiri wɪa

9 Yisa die dɪ bɪ a taan nandagɪ gie a yɪ vuodiekemba dɪ bala dɪ ba yiwo vuovuna, ama ta ka yɪa ba chanchaalɪ julma.

10 Die ɔ baarɪ dɪ, “Dembisi bale die nyɪna a ga Nɪmɪj jɪamɪj juokpenkpɪkɔ sɔj dɪ ba jɔsɪ Nɪmɪj; wɔnyɪ die yiwo Farasisi vuon, wɔnɪj wa dɪaŋ dɪ yi lampotuosiru.

11 Die Farasisi vuoke dɪ ga zie lɔgɪj a jɔsɪ Nɪmɪj ɔ sɔj ma dɪ, ‘Nɪmɪj, n waasa fɔ, dama n ka yi tɔntɔmbiatɪ tien sɪba n chanchaalɪba. N ka yi halɪ tien, n ka yi nɪmɪjchɪbɪtien yaa dembin dieke dɪ yaala hɔɔŋ. N bɪ waasa fɔ dama n ka sɪ sɪba lampotuosiru wo gie.

12 N nɔaŋ bɔba nɔaŋ daraa ale daraa yɔpɔyɪ mana sɔj, ta yɪa fɔ n nyinti ban mana sɔj kaanɪ.’

13 Ama die lampotuosiru wo die dɪ ga a zie saasaa, ta ka yaala ɔ kotɪ ɔ sikpen nɪmɪjsikpen, ta vigi ɔ sikpen ta baarɪ dɪ, ‘Nabidie Nɪmɪj, chɪgɪ mɪj zɔɔlɪj, dama n yiwo tɔntɔmbiatɪ tien.’ ”

14 Yisa die dɪ bɪ baarɪ dɪ, “N bala nɪ, die dɪ yiwo lampotuosiru wo Nɪmɪj dɪ tuo ɔ jɔsɪj daa Farasi vuoke; dama vuodieke mana dɪ kotɪna ɔ gban nɪmɪjsikpen, Nɪmɪj nan sɔsɔj wa tɪŋgban; ta vuodieke dɪaŋ dɪ sɔsɔna ɔ gban tɪŋgban, Nɪmɪj nan kotɪ wa nɪmɪjsikpen.”

*Yisa die dɪ tuone ballɪbɪsɪ dene
(Mat. 19.13-15; Maki 10.13-16)*

15 Die vuosi batan die dɪ chii ba ballɪnyaalɪsɪ a keŋ Yisa jigɪj dɪ ɔ nagɪ ɔ nuusi a dɪsɪ dɪsɪ ba ma, ama die ɔ kwanandɪsɪrɪba dɪ yene naa wa, die dɪ nata ba.

16 Ta Yisa die dɪ wa ballɪbɪsɪsɪ dɪ ba kiere ɔ jigin, ta balɪ a yɪ ɔ kɔaŋandɪsɪrɪba dɪ, “Nɪ vaa ballɪbɪsɪsɪ kiere n jigin ta nɪ da kagɪ ba sien dama ba chanchaalɪ sɪna Njɪmɪj naaru.

17 Wusie maŋ bala nɪ, vuodieke mana dɪ kana ka tuo Njɪmɪj naaru sɪba bɔabin, kaan wɔŋ juu ke.”

Nyintitien wɔnyɪ wɪa

(Mat. 19.16-30; Maki 10.17-31)

18 Saŋka mi jakɔɔŋ wɔnyɪ die dɪ keŋ Yisa jigin a piast wa dɪ, “Dɪdagɪrɔ vɪnɪŋ, lalɪa maŋ nan yi ta ye miivoli dieke dɪ wone kpatɪŋ?”

19 Yisa die dɪ yinɪji a balɪ wa dɪ, “Bɪa wɪa fɔ wasa mɪj vuovɪnɪŋ? Vuon wori a yi vuovɪnɪŋ, sie Njɪmɪj nyɪna ma.

20 Wɔŋ sɪba Njɪmɪj mɪraha: ‘Da keŋ yaalɪ vuon hɔgɔ yaa vuon chɔrɔ, da keŋ a kɔɔ vuon, da keŋ a gaari, da keŋ yi ŋmɪnchɪbɪsɪ daansɪatien, yɪma fɔ chɔa aŋaŋ fɔ naa julɪma.’ ”

21 Die daa wa dɪ yinɪji a balɪ dɪ, “N yine bɔabin mana a yaa ga mɔbna, n dɪ mɪraha gie mana mɪj.”

22 Yisa die dɪ wɔnna naa, die ɔ balɪ yɪ wa dɪ, “Wɔbalɪmɪj tɪala fɔ. Nagɪ fɔ nyinti mana a daa ta nagɪ ligirehe a yɪ zɔɔlɪntielin, ta nan dɪ yallɪ nyinti arɪzanna ma; ta a kɔaŋ chaan fɔ keŋ dɪa mɪj.”

23 Ama daa wa die dɪ wɔnna naa, ɔ sɔŋ die dɪ paalɪ chɔɔsɪ, dama die ɔ faasɪ yallɪ wa nyinti pam.

24 Yisa die dɪ mɪŋŋɪ dɪ ɔ sɔŋ chɔɔsɪya mɪj, ta baaru dɪ, “Dɪ tɔa pam dɪ nyintitielin juu Njɪmɪj naaru ma.

25 Dɪ faasi tua miɲ dɪ nyintitien juu Nɲmɲ naaru ma a tɪaɲ nyɔɡɪnɪ dɪ baan nan daagu gariyɔɲ vɔriɲ ma a nyɪɲ dene.”

26 Die vuodiekemba die dɪ wɔnna wa wa die dɪ piasi dɪ, “Die niɲ manɪa baan nan ye gbatɪtaanɪɲ?”

27 Yisa die dɪ yinɲi a balɪ ba dɪ, “Wudieke vuota dɪ kana kaanɲ biagu a yi, Nɲmɲ niɲ nan biagu a yi.”

28 Ta Piita dɪ balɪ wa dɪ, “Ye, die tɪ va wa tɪ nyinti mana ta keɲ dɪ fu.”

29 Yisa die dɪ yinɲi a balɪ yɪ ba dɪ, “Wusie manɲ bala ni, vuodieke mana dɪ vana v tiginɲ yaa v hoɡu yaa v numballɪ yaa v choon ananɲ nun yaa v ballɪ Nɲmɲ naaru wɪa,

30 nan bi ye he pam tinɡbanɲka gie me a tɪaɲ v vana nyindiekemba ba, sanɲa dieke dɪ kienene wo, v nan ye miivoli dieke dɪ wone kpatɪɲ.”

Yisa die dɪ bɪna a balɪ v kumbu wɪa bɔtaa ma dene

(Mat. 20.17-19; Maki 10.32-34)

31 Womi Yisa die dɪ yaa v kvanandɪsɪrɪba banɲ ananɲ bale wo a nyɪɲ luɡɪɲ a balɪ ba dɪ, “Ni wɔmma, tɪ gara Jerusalemi, jigidieke ba bala ba yi manɲ vuota Bɔa wudiekemba mana die Nɲmɲ naazɔalɪba dɪ maagɪna yaa gamma n wɪa wa,

32 dama ba nan nagɪ miɲ a yɪ vuodiekemba dɪ kana a ka yi Juu vuosi nuusi me, dɪ ba vɔari miɲ fala ta bi zɪa miɲ ta tɪrɪ nɪntɔbɪtɪ a yi miɲ,

33 a niɡɪ miɲ ananɲ kpaasɪɲ ta kɔv miɲ ama daraa ataa daraanɲ n nan hagɪ kumbu me.”

34 Ama die v kvanandɪsɪrɪba die ka sɪba wɪaha kaanɪ gbanɲ chɪaɲ, dama Nɲmɲ die ligi wo

ba yiaŋ, die yine die ba ka sɪba wudieke ɔ balala wa chiɪsɪ.

*Yisa die dɪ yuorine daa yɪ wɔnyɪ nine dene
(Mat. 20.29-34; Maki 10.46-52)*

³⁵ Yisa die dɪ kenne gbige Jeriko daa yɪ wɔnyɪ die dɪ kalɪ sieku nɔaŋ a juɔsa.

³⁶ Die ɔ wɔnna ta kpɪkpaaku chɔŋ tianna wa, die ɔ piɪsɪ dɪ, “Bɪa yineŋ?”

³⁷ Die ba balɪ wa dɪ, “Yisa, vuodieke dɪ yine Nazeriti vuoke tiannana.”

³⁸ Die ɔ faɪsɪ wa dɪ, “Yisa, Davidi haaguŋ, chiɪ muŋ zɔɔluŋ.”

³⁹ Ama vuodiekemba die dɪ benne nuŋka die dɪ natɪ wa ta balɪ wa dɪ ɔ tarɪ watɪ, ama die ɔ faɪsɪ nata dɪ, “Davidi haaguŋ, chiɪ muŋ zɔɔluŋ.”

⁴⁰ Die wɪa Yisa die dɪ zie ta yɪ nɔaŋ dɪ ba yaa daa wa a keŋ ɔ jigɪŋ. Die ɔ kenne a gbige wo, Yisa die dɪ piɪsɪ wa dɪ,

⁴¹ “Bɪa fu yaala n yi a yɪ fu?”

Die ɔ yɪŋŋi baarɪ dɪ, “N Yɔmɔtiɛŋ, n yaala fu yuori n ninehe muŋ.”

⁴² Mi Yisa die dɪ balɪ wa dɪ, “Yesime, fu yine yada ka wɪa fu ye gbaamuŋ.”

⁴³ Lele womi die ɔ ninehe dɪ yuori, die ɔ dɪ Yisa ta bɪra Nmuŋ. Die kpɪkpaaku dɪ yene wo wo, die ba mana dɪ bɪrɪ Nmuŋ.

19

Yisa aŋaŋ Zakiyosi wɪa

¹ Ka kuɔŋ chaanŋ Yisa die dɪ ga a juu Jeriko a chɔŋ tianna.

² Ta daa wonyi die di bie mi ba wasa wa Zakiyosi, die u yiwo lampotuosirin jakuɔɔ, ta die yaa nyinti pam.

³ Die u mi a u ye Yisa di yine vuodieke, ama die u yine vuogobiri wia die u ka biagi ye wo dama vuosi die dala miɔ.

⁴ Die wia die u chigi a di kpikpaaku niɔɔ a ga juɔɔ chunchulin tiɔɔ di u ye Yisa, dama die u gara mi chaan.

⁵ Yisa die di kenne a tugi mi wo, u daansi nmɔnsikpen ta balɔ yi wa di, "Zakiyosi, ken sɔɔɔ lagɔ lagɔ. Sie n yi fu chaanu jinne."

⁶ Ta Zakiyosi die di yi lagɔ lagɔ a ken sɔɔɔ ta waasi wa anan sugifalɔkpenkpɔɔ ta yaa wa ga u tigin.

⁷ Ta vuodiekemba mana die di yene wo die di piili a vɔɔna wia di, "Daa wa gie ga birɔɔ wa chaanu tɔntɔmbiatɔ tien wo tigin me."

⁸ A kɔɔɔn chaan die Zakiyosi di hagi a zie a balɔ yi ti Yɔmɔtien Yisa di, "N Yɔmɔtien, wɔmma, n nan puo nyindiekemba n yalla bule ta nagi kaanu a yi zɔɔɔntielin; ta di yi man nyiri wa vuon, n nan yinɔɔ tuɔ wo die bunisa."

⁹ Yisa die di balɔ wa di, "Gbatitaanɔɔ ken tigi gie vuosi me jinne, dama fu gban yiwo Abarahami haagɔɔ.

¹⁰ Manɔɔ vuota Bɔa kenye miɔ di n yaalu vuodiekemba di bana ta ye be a gbatɔ ba taan."

Salima bie nandaga wia

(Mat. 25.14-30)

¹¹ Die vuosi die di yene a wɔmma wiaha gie wo, Yisa die di bi a taan ba nandagɔɔ, dama die

ba yile dɪ Yisa dɪ gbigine Jerusalemi wɪa, Nɲmɪŋ naari die baa ka keŋ wo lagɪ lagɪ.

¹² Die wɪa die ɔ baari dɪ, “Daa jakɔɔŋ wɔnyɪ die gana tɪŋgbaŋ saasaa dɪ ba ga kalɪŋ wa naa, ta ɔ yɪŋŋi keŋ tigiŋ.

¹³ Die ɔ balla ɔ ga wa die ɔ wa ɔ tuntuntɪŋ ban, ta yɪ yɪ ba salɪma* bie kaani kaani, ta balɪ yɪ ba dɪ, ‘Nɪ nagɪ ligirehe gie a tɔŋ tɔɔma a ga tɔgɪ sanŋa dieke n baan nan viiri keŋ.’

¹⁴ Ama die ɔ tɪka vuosi die ka yaala ɔ wɪa, die wɪa die ba tɔŋ tuntuntɪŋ dɪ ba ga balɪ naakpɪka dɪ ba ka yaala daa wa gie yɪ ba naan.

¹⁵ “Ama die daa jakɔɔri dɪ ga dii naari ta yɪŋŋi keŋ tigiŋ. Die ɔ kenne wo, die ɔ wa ɔ tuntuntɪba die ɔ yɪna ba ligirehe a lagɪsɪ, dɪ ɔ yaala ɔ ye ba yene nybarɪ die a gɔtɪ.

¹⁶ Nɪŋŋan vuoke die dɪ keŋ a baari dɪ, ‘Jakɔɔŋ, n ye wo salɪma bie ban a gɔtɪ fɔ yɪna miŋ jadieke wo ma.’

¹⁷ Die jakɔɔri dɪ baari dɪ, ‘Kpaŋŋɪ fɔ gban, yiwo tuntuntɪ vɪɪɪ. Fɔ miŋŋɪna a pɔgɪɪ jabike wɪa, n nan nagɪ tɪgɪsɪ ban a yi fɔ nuusi me.’

¹⁸ Die vuodieke dɪ diisine wo dɪ keŋ a baari dɪ, ‘Jakɔɔŋ, n ye wo salɪma ligire bie anɔ a gɔtɪ jadieke fɔ yɪna miŋ wa ma.’

¹⁹ Jakɔɔri die dɪ balɪ a yɪ geŋ wo dɪaŋ dɪ, ‘N nan nagɪ tɪgɪsɪ anɔ a yi fɔ nuusi me.’

²⁰ “Wɔnyɪ dɪaŋ dɪ keŋ a baari dɪ, ‘Jakɔɔŋ fɔ ligire bini wɔnna, die n nagɪ vili wo gachɔɔtɪŋ ma a nagɪ lobɪri,

* **19:13 19.13** Salumbiŋ die yiwo chɪtɪ ataa tune.

21 dama die n chɔga fu wa ηmaamɔn, dama yiwo vuodieke wɔa dɔ twana. Naga jadieke dɔ kana a ka yi fu jaan, ta gobe jadieke fu kana ka burɔya.'

22 Ta jakɔɔrɔ die dɔ balɔ yɔ wa dɔ, 'Fɔnɔn tɔntɔntɔ bɔan, n nan nagɔ fu gban gban fu wɔbalɔka a dii fu sarɔya. Sɔba a baarɔ n yiwo vuodieke wɔa dɔ twana, ta naga jadieke dɔ kana ka yi n jaan, ta gobe jadieke n kana ka burɔya.'

23 Bɔa yine ta fu ka nagɔ n ligirebu a paηηɔ an ba yɔηηɔ tun ηun anan nyɔarɔ? Amɔ n tunna a keη naa n tun nan tuoƙe anan nyɔarɔ.'

24 Womi die jakɔɔrɔ dɔ balɔ a yɔ vuodiekemba dɔ zene mi wo dɔ, 'Nɔ tuo ligire bini a nyun ɔ jigɔn ta nagɔ gɔtɔ vuodieke dɔ yalla ligire bie ban wa.'

25 Die ba yɔηηɔ balɔ wa dɔ, 'Jakɔɔn, ɔ wɔn yaa wa ligire bie ban.'

26 Die ɔ yɔηηɔ a balɔ ba dɔ, 'N bala nɔ, vuodieke dɔ yalla nyinti, ba nan yɔ wa pam a gɔtɔ, ama vuodieke dɔ wone wo jaan, bɔta gban ɔ yalla wa ba nan tuoƙe a nyun ɔ jigɔn.'

27 Tɔ, lele n dataasɔ dieƙemba die dɔ kana ka yaala dɔ n dii naarɔ, nɔ ga yaa ba keη giena a kɔɔ ba n nɔηηa.' "

Yisa die dɔ june Jerusalemi ta ba bɔra wa dene (Mat. 21.1-11; Maki 11.1-11; Jɔɔn 12.12-19)

28 Yisa die dɔ bala waha a kpatɔ wa, die ɔ dɔ ba nɔηηa ba gara Jerusalemi.

29 Die ɔ kenne gbigi Betifiji anan Betani tɔgɔsɔ die dɔ benne kunkogɔn dieƙe ba wasɔnana Olivi tɔsɔ kunkogiri, die ɔ tun ɔ kɔanandɔsɔrɔba bale a balɔ yɔ ba dɔ,

30 “Nɪ gamma tɪŋkpaŋŋɪ dieke dɪ benne nɪ nɪŋŋa wa, nɪ die keŋ juo nɪ nan ye bonpɔɪ dɪ bɔbɪna zie ta vuon dɪ ye ka jɔalɪ ka. Nɪ forisi ke a yaa ka a keŋ giena.

31 Ta dɪ yi vuon dɪ pɪasɪ nɪ dɪ, ‘Bɪa nɪ forisi ke?’ Nɪ balɪ wa dɪ, ‘Tɪ Yɔmɔtien yaalala ka.’ ”

32 Die ba ga a ye wudieke gbaŋ gbaŋ die Yisa dɪ bala a yɪ ba wa.

33 Die ba forisinene bonpɔɪka, ka tien die dɪ pɪasɪ ba dɪ, “Bɪa nɪ forise bonpɔɪka?”

34 Die ba yinŋi a balɪ wa dɪ, “Tɪ Yɔmɔtien yaalala ka”,

35 ta die ba datɪ ka a yaa ka a keŋ Yisa jigin. Ta die v kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ nagɪ gaatɪ a diisi bonka sikpen ta sunŋi Yisa dɪ jɔalɪ kalɪ ka ma.

36 Die v jɔalɪna a gara wa vuosisi dɪ nagɪ ba gaatɪ a jaatɪ sieku me.

37 Die v kenne a gbigi jigidieke sieku dɪ sɔbna gara Olivi kunkogiri jigiri, v kvaŋanvuosi mana die dɪ piili a bɪra Nɪmɪŋ aŋaŋ sɔgɪfɪalɪŋ, ta bɪra wa aŋaŋ lolɪkpɪma yaa gamma mamachi wɔkpɪma dieke ba yene wo dɪ,

38 “Nɪmɪŋ yi alibarika yi naaŋ dieke dɪ kienene Nabidie Nɪmɪŋ saaŋ ma.

Sɔgɪdvagaŋ bemme arɪzanna ma, ta nɪ kotɪ Nɪmɪŋ saaŋ sikpen.”

39 Mi Farasisi batan die dɪ benne kpɪkpaaku ma wa die dɪ balɪ yɪ Yisa dɪ, “Dɪdagɪrɪv, balɪ fɔ kvaŋanvuosisi dɪ ba tarɪ watɪ.”

40 Yisa die dɪ yinŋi a balɪ ba dɪ, “N bala nɪ, dɪ yi ba tarɪ, ama tanaha dɪ dvana wa nan dɪ nata a bɪra Nɪmɪŋ.”

Yisa die di konna Jerusalemi wia dene

⁴¹ Die ɔ kenne gbigi Jerusalemi ta ye ke wo die ɔ kɔŋ ka wia,

⁴² ta baaru di, “Di yiwo bɔaŋ di jinne ni vuosi ka sɔba wudieke di baan di yaa sɔgɔɔvagin a ken ba jigin. Lele ka lɔburiya muŋ ba jigin.

⁴³ Jerusalemi, saŋŋa nan ken fu dataasi nan mu gaamuŋ a gilin fu lɔga mana di ba tuoli fu. Sojasi nan taan gilin fu jigin mana.

⁴⁴ Ba nan ŋmabi fu mana ta kɔɔ fu vuosi. Ba nan chɔɔsi ni tige mana ta taŋ balumuŋ kaan wiaru a beri ka jigiberisikin. Naa mana nan ken yi dama ni kana ka muŋŋi saŋŋa dieke Ŋmuŋ di kenne di ɔ gbatu ni a taan wa.”

Yisa die di gana a ga wɔnsi Ŋmuŋ jiamuŋ juokpenkpuku sɔŋ dene

(Mat. 21.12-17; Maki 11.15-19; Jɔɔn 2.13-22)

⁴⁵ Ka kuaŋ chaan Yisa die di ga juu Ŋmuŋ jiamuŋ juokpenkpuku sɔŋ a piili a yaga vuodiekemba die di daanana nyinti mi wo,

⁴⁶ ta bala ya ba di, “Di maagya Ŋmuŋ gbanƙu sɔŋ di Ŋmuŋ baaru di, ‘N tigin baa ka yiwo Ŋmuŋ jɔɔsuŋ jigin.’ Ama ni nagɔ ka a buriŋ wa gaaruŋ jigiberisikin?”

⁴⁷ Die daan mana Yisa die bie wo Ŋmuŋ jiamuŋ juokpenkpuku ma a daga vuosi Ŋmuŋ wia. Die Ŋmuŋ kɔkaabitɔba nyɔŋkɔraha aŋaŋ miraha didaguriɔba aŋaŋ tika nyɔŋkɔraha die di muɔ di ba kɔɔ wa,

⁴⁸ ama die ba ka ye sie dieke ba baan daagu yi die, dama vuotamba mana die chɔsa wɔmma ɔ

wobalikaha ta ka yaala ba waaru u wobalikaha kaanu gban.

20

Vuosi batan die di piasona Yisa yaa gamma u yiko wia dene

(Mat. 21.23-27; Maki 11.27-33)

¹ Daan kaanu Yisa die di bie Nmunu jiamu juokpenkpuku ma a daga vuotamba ta muula Nmunu wovunaha a yia vuosi, ta Nmunu kikaabitaba nyunkoraha anan miraha didaguriba anan tika nyunkoraha die di ken u jigin,

² a piast wa di, "Bal ti, muia yiko me fu yie waha gie? Muia yina fu kanu yiko ke mi?"

³ Yisa die di yinji a bal ba di, "N gban n baa n piast nu wa wupiasiku. Ni bal mu,

⁴ Joon vuodieke die di sunana vuosi Nmunu nyaabu, Nmunu die yina wa kanu yiko ke mi yaa vuota?"

⁵ Die ba piili a bala yia tan di, "Wubia ti baa ti bal? Du yi ti baaru di Nmunu yina wa yiko ke mi, u nan baaru di ta bia wia die ti ka yiwo yada?"

⁶ Ta ti bi baaru di, di vuota die yina wa, kpikpaaku gie mana nan taa ti tana dama ba yi yada di Joon die yiwo Nmunu naazua."

⁷ Die wia die ba yinji bal di, "Ti ka siba jigidieke die ka nyinna."

⁸ Yisa die di yinji a bal yu ba di, "Die nu, n gban n kan bal nu, vuodieke di yina mu yiko ke gie man yaa yie waha gie."

*Tɔntɔntɔba nandagiri wia
(Mat. 21.33-46; Maki 12.1-12)*

⁹ Womi Yisa die dɔ taɔɔ vuotamba nandagiri gie dɔ, “Daa wɔnyɔ die sone tɔsɔ dɔ nyɔnana bie ɔ kɔaɔ ma, ta die nagi ka a yɔ tɔntɔntɔɔ nuusi me ta dia a ga jigɔɔ a ga yɔasɔ.

¹⁰ Die a kpaala saɔɔa dɔ tugɔ ɔ tɔɔ ɔ yɔmɔ tɔntɔntɔba jigɔɔ dɔ ɔ ga tuo ɔ tɔaɔ a keɔ. Ama die tɔntɔntɔba die dɔ nɔɔ ɔ yɔmɔ wa ta vaa ɔ yiɔɔ ga aɔaɔ nuuwɔaga.

¹¹ Die wia die ɔ bɔ tɔɔ yɔmɔ gaɔɔ, tɔntɔntɔba die dɔ nɔɔ wa ta nagi wa yi viivi me ta vaa ɔ viiri ga aɔaɔ nuuwɔaga.

¹² Womi die ɔ bɔ tɔɔ yɔmɔ dieke dɔ gutɔna butaa ma, die ba yɔ wa daɔɔa ta vigi wa taɔɔ.

¹³ Womi kɔaku tienɔ die dɔ baari dɔ ‘Bɔa maɔ baa yi? Die nɔɔ lele n nan tɔɔ n gbaɔ gbaɔ n bɔa dieke n chone. Wɔnɔɔ nɔɔ ba nan yɔ wa jɔma.’

¹⁴ Ama die tɔntɔntɔba dɔ yene wo wo die ba balɔ yɔ taɔ dɔ, ‘Kɔaku tienɔ faari diiru wɔnna. Nɔ vaa tɔ kɔɔ wa ta ɔ faari yi tɔ sɔtɔ.’

¹⁵ Die wia die ba nagi wa a nyɔɔ kɔaku ma a ga kɔɔ wa.”

Yisa die dɔ pɔasɔ ba dɔ, “Bɔa kɔaku tienɔ dɔ nan yi tɔntɔntɔba gie?

¹⁶ ɔ nan keɔ a kɔɔ banɔɔ vuosi mi ta nagi kɔaku a yɔ vuogaasɔ.”

Die vuosisi die dɔ wɔnna naa wa, ba baari dɔ “Nɔmɔɔ nagi die a ga saasaa.”

¹⁷ Yisa die dɔ daansɔ ba ta pɔasɔ ba dɔ, “Nɔmɔɔ wɔrɔ gie chɔaɔ?

Dɔ ‘Taɔ dieke mɔmɔrɔba die dɔ zetine ta baari ba ka yaala ka wa

die yine ցոյցոյցուրդ տալ Վսուդ.’
 18 Vuodieke di nanna tantu gie sikpen nan n̄mabı
 n̄mabı ama vuodieke tantu di ken nan v̄ sikpen v̄
 nan nuh nuh siba zoh.”

Lampo tunij wıa

(Mat. 22.15-22; Maki 12.13-17)

19 Die mıraha dıdagırıba anan N̄mıj
 kıkabıtıba nyınkıraha die di mıjına di ba
 wıa Yisa di taana nandagırı gie wo, die ba mıa
 di ba yigi wo mi, ama die ba chıga vuotamba
 n̄maamıj.

20 Die wıa die ba maansa daansa wa, die ba
 bı a yı mımaansı daansırıba ligire di ba ga Yisa
 jıjın a ga gaan wa siba ba yiwo vuovına, ta pıası
 wa wıpıasıka ta ye di v̄ nan balı a chıvıstı an ba
 yigi wo a ga tıka jakıvıstı jıjın.

21 Die mımaansı daansırıba di balı yı Yisa di,
 “Dıdagırıv, tı siba baarı wudieke fı balala ta
 daga wa yiwo wusie, ta ka luge ama a daga N̄mıj
 sien anan wusie.

22 Balı tı, tı mıraha yı sien mıj di tı tumme
 lampo a yıma Romani tıj naan wa Siiza yaa tı
 da tumme?”

23 Ama Yisa die di mıjı ba sanna die wo, ta
 balı yı ba di,

24 “Nagı ligırıbın a dagı mıj. Mına nine chaan
 anan v̄ saan diisine ka ma?”

Die ba baarı di, “Naan Siiza.”

25 Ta Yisa di balı yı ba di, “Die nıj nı nagı yı
 Naan Siiza jadieke di yine v̄ sıtı ta nagı yı N̄mıj
 dıan jadieke di yine N̄mıj sıtı.”

26 Die ba ka biagi a yigi wo anan wun vuosisi nunna, die u yinji baliku die yine be mamachi die ba ka biagi a balu wun.

Kun hagin wa

(Mat. 22.23-33; Maki 12.18-27)

27 Die Sadusisi batan die di ken Yisa jigin; banun die ba balala di vuosi kaan daansi hagu kun me; die ba piastu wa di,

28 “Dudaguru, Mosisi die maaguna murika gie a yi ti di, du yi ‘Dembin di ken faaru u hogu ta kpi ta wo balli, di mu daa wa mi numba faaru kpihogu wa amu u muru balli a yi vuodieke di kpine wo.’

29 Die dembisi bayuoyu die benne a yi numballi, jakuru chaan die di faaru hogu, ta ka muru balli ta kpi;

30 womi vuodieke di diisine bule wo di faaru hogu wa, ta ka muru balli ta kpi;

31 vuodieke dan di diisine butaa gban di faaru wa ta kpi ta ka muru balli. Vuotilikaha mana die di faaru hogu wa ta kpi ta ka muru balli.

32 Ka kuan kuan chaan hogu wa dan di kpi.

33 Lele, kun hagin daran muna hogu bala u yi wo? Dama ba bayuoyu wa mana die faaru wa mu.”

34 Yisa die di yinji a balu ba di, “Tingbanaka gie vuosi faara hoon ta naga ba lan ya chullu,

35 ama vuodiekemba di muna anan kun hagin ta nan ken hagu a bemme dunu haaliku ma wa, ka faara hoon yaa a naga ba lan yi chullu,

36 dama ba kaan̄ bɪ kpi bɪbra; ba nan dɪ sɪ sɪba malakasi, ta bɪ yi N̄mɪŋ ballɪ dama ba haɣɪ wa kuŋ me.

37 Mosisi gban̄ die daɣɪya dɪ kunti nan daansɪ a haɣɪ kuŋ me. Mosisi die dɪ maagɪna yaa gamma tɪka diilehe, die ɔ wa wa tɪ Yɔmɔtien̄ Nabidie N̄mɪŋ dɪ, ‘Abarahami N̄mɪŋ aŋaŋ Aziki N̄mɪŋ aŋaŋ Jakobu N̄mɪŋ.’

38 Vuosi gie die wɔŋ kpi mɪŋ ama ba ye ko bie wo ba mɪsɪ ma dama N̄mɪŋ ka yi wo kunti N̄mɪŋ, ɔ yiwo vuodiekemba dɪ benne ba mɪsɪ ma ma N̄mɪŋ, dama ɔ nuŋŋa ba mana dɪ beri ba mɪsɪ ma.”

39 Die wɪa mɪraha dɪdagɪrɪba batan̄ dɪ balɪ a yɪ Yisa dɪ, “Dɪdagɪrɪ, mɪŋŋɪ a balɪ mɪŋ.”

40 Die wɪa die ba chɪga dɪ ba bɪ pɪasɪ wa wɔpɪasɪkɪŋ.

Mɪnɪa bɔa yine Masia wa?

(Mat. 22.41-46; Maki 12.35-37)

41 Yisa die dɪ balɪ yɪ ba dɪ, “Laha ba baari dɪ N̄mɪŋ vuovɔarɪkɪrɪ Masia wa baa ɔ yiwo Davidi haagɪŋ?”

42 Dama N̄mɪŋ gban̄kɔ sɔŋ, Davidi gban̄ gban̄ die maagɪya yɪla gban̄kɔ sɔŋ dɪ

‘Nabidie N̄mɪŋ die balɪ a yɪ n Yɔmɔtien̄ dɪ:

kala n nuudiigiri gie chaan̄

43 a ga tɔɣɪ san̄ŋa dieke n baan̄ nan nagɪ fɔ dataasɪ a yi fɔ nuusi me.’

44 Davidi die wasa Masia wa dɪ, ‘N Yɔmɔtien̄’, ta laha Masia wa dɪ bɪ baa ɔ yi Davidi haagɪŋ?”

Yisa dɔ balla ba yaa gamma mura didagɔrɔba berɔn dene

(Mat. 23.1-36; Maki 12.38-40)

⁴⁵ Die vuosi mana dɔ wɔnnana Yisa wa, die ɔ balɔ a yɔ ɔ kwanɔndɔsrɔba dɔ,

⁴⁶ “Nɔ sɔmma vuodiekemba dɔ dagɔnana Nɔmɔn miraha, ba nan dɔ yaala ba yeegi guuwagɔtɔ a chɔmma gilɔn me, ta yaala ba wasɔma ba aɔaɔ jɔlɔma nyugiti ma, ba keɔ juu Nɔmɔn jɔamɔn juone me, ba nɔaɔ yaala vuokpɔma jigikasɔka, ba keɔ laalɔn jigin ba yaala sikpeɔ kɔmɔmatielɔn jigikasɔka.

⁴⁷ Banɔn ba nyɔra kpihɔgɔba ta gbata ba nyinti mana, ta jɔɔsa Nɔmɔn aɔaɔ jɔɔsɔwagɔtɔ sɔba ba chɔga Nɔmɔn. Ba tɔbɔdatɔn nan faasɔ dala pam.”

21

Kpihɔgɔ piini wɔa

(Maki 12.41-44)

¹ Womi Yisa die dɔ daansɔ tɔaɔn ye nyinti-tielɔn dɔ nagɔnana piinisi a yie Nɔmɔn jɔamɔn juokpeɔkɔkɔ ligire kpalɔ ma;

² ta die bɔ ye kpihɔgɔ zɔɔlɔntielɔn gban dɔ nagɔna kobusi ligiribie ale a yie kpalɔ ma.

³ Ta Yisa die baarɔ dɔ, “Wusie maɔn bala nɔ, kpihɔgɔ zɔɔlɔntielɔn wo gie nagɔ wa pam a yi a tɔaɔn vuon mana,

⁴ dama ba mana vɔarɔ a nyɔn wa ba nyinti pam ma, ama kpihɔgɔ zɔɔlɔntielɔn wo gie nɔn nagɔ wa jadieke ɔ bala ɔ dii a keɔ yi.”

Nɔmɔn jɔamɔn juokpeɔkɔkɔ chɔɔsɔn wɔa

(Mat. 24.1, 2; Maki 13.1, 2)

⁵ Die batan die di bala yaa gamma Nmɔn juamɔn juokpenkpɔku wɔa, die ba bala yaa gamma ka vɔvɔn anan tanvɔna anan piini dieke ba nagɔna a yi Nmɔnnɔ. Yisa die di baari di,

⁶ “Ni yene nyinti gie mana wa, ama sanɔa kien ta tan balɔmɔn gban kaan wɔari ka jigiberisikin; a mana nan nan tɔngban.”

*Magɔsɔn anan wahala wɔa
(Mat. 24.1, 2; Maki 13.1, 2)*

⁷ Die v bala wɔaha gie die ba pɔasɔ di, “Dɔdagɔvɔ, sanɔa bɔa naa di baa di yi? Ta bɔa balla ka yi a dagɔ di sanɔa tɔgɔya mɔn di ka yi?”

⁸ Yisa die di baari di, “Ni sɔmma ta ni da ken vaa ba gaan ni. Vuosi pam nan ken anan n saan a baari ‘Manɔn n yine Masia wa ta sanɔa gbigiye mɔn.’ Ama ni da ken dɔa ba.

⁹ Ni nan wɔn tɔntɔ anan waagin wɔa, ama ni da ken vaa nmaamɔn yalla ni, dama sie wɔaha gie wolɔn yi ama a ka dagɔ sɔba dɔnɔa kpatɔn nan ken lele ke gie.”

¹⁰ Die v bɔ balɔ a yi ba di, “Buurin nan wagu buurin, ta naalɔn dɔan wagu tan.

¹¹ Tɔngban dɔmɔn anan kɔn anan yɔagɔbɔatɔ nan ken tɔngbanɔa gie lɔga mana mana. Vuosi nan ye mamachi wɔkpɔma di bala ka vaa nmaamɔn juu be nmaansikpen.

¹² Ama ta genhe mana ken yiwo, ba nan yigi ni ta vaa ni dii wahala, ta nagɔ ni yi Nmɔn juamɔn juone nyɔnkɔra an ba dii ni sarɔya, ta nagɔ ni yi dansarɔka sɔn; ta bɔ nagɔ ni a ga naalɔn jige anan tɔngbanɔa nyɔnkɔra jigɔn n wɔa.

13 Naa bala ka yi ni sien aŋ ni balɩ n wɩa a yi ba.

14 Die wɩa ni yi siri ta da vaa dɩ mugisi ni aŋaŋ ni baan nan balɩ wudiekemba a gbatɩ ni gban a taan;

15 dama saŋka mi n nan yi ni yɩaŋ aŋaŋ wudieke ni baan nan balɩ, amɔ ni dataasi kaan biagi nyanŋi ni wɔbalɩka yaa a chiisi ni.

16 Ama ni chɔalɩŋ aŋaŋ ni nɩlɩŋ aŋaŋ ni nɩballɩ aŋaŋ ni tigiŋ vuosi aŋaŋ ni zɔalɩŋ nan keŋ a nyɩŋ ni kɔaŋ a posi ni chɩaŋ, aŋ ba kɔɔ ni batan.

17 Ta vuon mana nan keŋ haa ni, dama ni dɩna n kɔaŋ wɩa.

18 Ama ni sikpen zuobalɩmɩŋ gban kaan bia.

19 Dɩ yi ni ka zeti n kɔaŋ dɩsɩŋ ni nan keŋ ye miivoli dieke dɩ wone kpatɩŋ.

Yaa gamma Jerusalemi tiŋ chɔɔsɩŋ wɩa

(Mat. 24.15-21; Maki 13.14-19)

20 “Ama saŋŋa dieke ni keŋ ye ta sojasi taan gilin Jerusalemi, ni nan dɩ sɩba a baari ka chɔɔsɩŋ saŋŋa gbigiye mɩŋ.

21 Saŋka mi vuodiekemba dɩ benne Judia tiŋ ma chɩgi ga tana sikpen; ta vuodiekemba dɩ benne Jerusalemi chɩgi a nyɩŋ, ta vuodiekemba dɩaŋ dɩ benne tiŋkpaŋŋɩsɩsɩ dɩaŋ da a keŋ a juu tɩka ma

22 dama saŋka mi yiwo tɩɔdatɩŋ saŋŋa. Wɩaha gie mana nan keŋ yi sɩba die dɩ maagina Nɩmɩŋ gban kɔ ma die wo.

23 Saŋka mi wɔɔɩaŋ nan dɩ bie hɔgɔ nyuuti-tielin aŋaŋ hɔgɔ diekemba dɩ yalla ballɩnyaalɩsɩ,

dama wahala pam balla ka kenj tuka gie me, ta Nmuj sinyuruj nan kenj vuosi gie me.

²⁴ Ta sojasi nan kenj kuv batan anan takoobi, ta nagı batan a ga tıgıstı a va ba buruj yonıstı. Ta vuodiekemba dı kana ka yi Juu vuosi nan tıbu tıbu ta dıdıa Jerusalemi ma a ga tıgı sanja dieke ba sanja dı baan kpatı.

Vuota Bva yinji kenij wıa

(Mat. 24.29-31; Maki 13.24-27)

²⁵ “Ta dagıtı nan dı bie nmınnı ma anan chıku ma anan chımarıstı ma. Ta tıngbanja gie me sugıchıstıstı nan kenj tıngbanıstı mana ma, ta nmaamıj nan dı beri yaa gamma mıgıkpırtı ponjıku wıa.

²⁶ Ta nyındiekemba dı benne nmınsıkpın nan dındıj a lagıj tan, die wıa nmaamıj nan juu vuosi a va ba chaa, ta nan dı chısa wudieke dı kienene tıngbanja ma wa.

²⁷ Sanja mi ba nan ye manıj vuota bva dı nyınnana nınmara sıj anan hagırtıkpınkpın anan chaankpınkpın.

²⁸ Wıaha gie dı kenj piili a yie, nı yigi sikimıj dama nı gbatıtanıj sanja gbigiye mıj.”

Chunchuleke tıka dagıtı wıa

(Mat. 24.32-35; Maki 13.28-31)

²⁹ Yisa die dı taan ba nandagıtı gie dı, “Nı daansı chunchuleke tıka anan tıstı mana.

³⁰ Nı kenj ye tıstıstı vaatı ta a tısa nı nıan mıjı mıj dı yıbıj gbigiye mıj.

³¹ Die gban gban nı kenj ye ta wıaha gie yie, nı nan dı sıba a baarı Nmuj naarı gbigiye mıj.

32 “Wusie maŋ bala nı, leleke gie vuosi kaan kpi a kpatı ta wıaha gie mana keŋ yi.

33 Nımuŋsikpeŋ aŋaŋ tuŋgbaŋka gie nan keŋ tıaŋ ga, ama n wɔbalıka kaan tıaŋ ga naa daa.

Nı gbara ta juusıma Nımuŋ

34 “Nı gbara nı gbaŋ ta da keŋ a wıarı dɔɔga diile me aŋaŋ daan nyuule me aŋaŋ wumugisike me, dı daa die, n keŋku nan keŋ pirigi nı ma.

35 Dında daarı nan nan bubı tuŋgbaŋka gie vuosi mana sıba taŋ chachabı.

36 Nı gbara ta juusıma Nımuŋ saŋa mana dı ɔ yi nı haɣıri dieke dı baan nan va nı nyanŋı wıaha gie mana dı balla a yi wo. Ta bı bıaɣı a zie manıŋ vuota Bba wa nıŋa.”

37 Die daan mana Yisa die ŋaan bie wo Nımuŋ juamıŋ juokpeŋkpuku ma a daga vuosi Nımuŋ wıa, ta juŋmuŋ mana ɔ ŋaan nyıŋ a bie wo kunkogi dieke ba wasınana Olivisi Tıııı kunkogiri me;

38 ama sukɔɔŋ mana vuosi mana ŋaan nyıŋ muŋ a ga Nımuŋ juamıŋ juokpeŋkpuku ma a ga wɔmma ɔ wɔbalıkaha.

22

Vuokpuuma die dı sanna dı ba kɔɔ Yisa dene (Mat. 26.1-5; Maki 14.1, 2; Joɔn 11.45-53)

1 Die saŋka die dı gbıgi dı ba dii dɔɔga dieke ba ŋaana ŋɔba paanɔ dieke ba kana ka nagı

dabotti a yi wo, die ba wasa kanuɗ dɔɔgaka mi gasittaniɗ* dɔɔga,
² ta die Nɓuɗ kɪkaabitɩba aɗaɗ mɩraha dɩdagɩɩba die dɩ mɩa a yaala sieti dɩ ba kɔɔ Yisa, ama die ba chɩga daadamba ŋmaamuɗ.

*Judasi die dɩ saagɩna a posi Yisa chɩaɗ dene
 (Mat. 26.14-16; Maki 14.10, 11)*

³ Womi Sitaani die dɩ juu Judasi vuodieke die ba wasɩnana Asikaroti ta bɩ yi Yisa kɔaɗandɩsɩɩba baɗ aɗaɗ bale wo wɔɔɩɩ.

⁴ Die wɩa wɔɔɩɩ Judasi die dɩ ga balɩ Nɓuɗ kɪkaabitɩba nyɩɗkɔraha aɗaɗ ba sojasi nyɩɗkɔraha ɔ baɗaɗ nan yi die a vaa ba yigi Yisa.

⁵ Die ba sɔgɩtɩ dɩ fɩalɩ ta die ba baarɩ ba nan yɩ wa ligire.

⁶ Die Judasi die dɩ saagɩ ta wa piili a yaala sie dieke ɔ baɗaɗ nan nagɩ Yisa a yi ba nuusi me saɗɗa dieke kɩkɩpaɗ dɩ worine.

Yisa die dɩ yine siri dɩ ɔ dɩi gasɩtaɗku dɔɔga nyindiike dene

(Mat. 26.17-25; Maki 14.12-21; Jɔɔɗ 13.21-30)

⁷ Die ba dinene paanu dieke ba kana ka nagɩ dabotti a yi wo saɗɗa dieke ba ŋaana kɔa yiisehe a yie gasɩtaɗku dɔɔga nyindiikehe dɩ keɗ tɔgɩ,

⁸ Yisa die dɩ tɔɗ Piita aɗaɗ Jɔɔɗ aɗaɗ nɔarɩ gie dɩ, “Nɩ ga a yi tɩ gasɩtaɗku dɔɔga nyindiikehe siri aɗ tɩ dɩi.”

⁹ Die ba pɩasɩ wa dɩ, “Sɩa fu yaala tɩ ga a yi he siri?”

* **22:1 22.1** Nɓuɗ malaka die dɩ kɔɔ Ijipiti bɔmbɔɗaɗ ballɩ dembisi ama ta garɩsɩ Izara bɔmbɔɗaɗ ballɩ dembisi.

10 U baari di, “Ni wumma, ni ganana tika soku ni nan haari daa wonyi di chine jaan anan nyaan, ni dia wa a ga juu tigidieke me u junene wo,

11 a balu tigiri tien di, ‘Dudaguru wa baari, chaamba juodieke manin anan n kwanandusiriba di balla ti dii gasitanjku nyindiikehe bie sia?’

12 U nan dagu juokpenkpun di benne sikpen me a yallu jaan mana a gbari, mi ni nan yi nyindiikehe.”

13 Die ba nyin ga a ye jaan mana siba Yisa die di balla ba wa die wo, die wia die ba yi gasitanjku dbuga nyindiikehe mi.

Ti Yomvotien nyindiike diile wia

(Mat. 26.26-30; Maki 14.22-26; 1 Kor. 11.23-25)

14 Die gasitanjku dbuga nyindiikehe diile sanja di tugina, Yisa die di ga kalu anan u tuntuntiba ban anan bale wo di ba dii.

15 Die u balu a yi ba di, “N paalu yaala mun di n dii gasitanjku gie dbuga nyindiikehe anan ni ta wahalaka ye ken n ma.

16 N bala ni, n kaan bi dii he bura a yaa ga tugu sanja dieke wusie diile he di bala di yi Nmun naari ma.”

17 Womi die u tuo nyaan chibin anan daan ta biri Nmun ta baari di, “Ni tuo genke a tia yi tan a nyuu;

18 N bala ni, a nyin jinne yaa gamma, n kaan bi nyuu daabu gie sie Nmun naari ken ken.”

19 Die u bi nagi paanu ta biri Nmun ta gbieri gbieri ke a nagi yi ba ta baari di, “N nyunghanun

wonna manj baa n nagɪ anj ba kɔɔ mɪŋ nɪ wɪa. Nɪ yime naa a tɪnsɪma n wɪa.”

²⁰ Die gbanj gbanj die ba dine kpatɪ wa ɔ nagɪ nyaanɕhibike anjan daabus a baarɪ dɪ, “Nyaanɕhibike anjan daabus gie yiwo Nɪmɪŋ nɔahaalɪ dieke n ziene anjan n zɪmbɔ dɪ nyɪnna wa a yɪ nɪ.

²¹ “Ama nɪ ye, vuodieke dɪ balla ɔ posi n chɪaka kalɪ wa gie a lagɪŋ a die anjan mɪŋ.

²² Manɪŋ vuota Bɔa nan seŋ kpɪ sɪba Nɪmɪŋ dɪ sanna die wo, ama wɔbɪanɪŋ bie vuodieke dɪ balla ɔ posi n chɪaka.”

²³ Womi die ba piili a pɪasa tamba ba jabɪa balla ɔ yi die.

Nɪnhagɪrɪŋ yaa gamma Nyɪŋkɔrɪtɪ wɪa

²⁴ Die nɪnhagɪrɪŋ die dɪ nan ɔ kɔvanɔandɪsɪrɪba sɔnsɔŋ dɪ ba jabɪa balla ɔ yi jakɔɔŋ.

²⁵ Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba dɪ, “Tɪŋgbankɪ gie naalɪŋ ŋaan pɔgɪɪ ba vuosi anjan nɪŋŋmɪna ta vuodiekemba dɪ yine tɪŋgbankɪ nyɪŋkɔra yaala ba wasɪma ba vuɔŋ mana zɔa.

²⁶ Ama nɪnɪŋ dɪ ka baa dɪ sɪma die. Vuodieke dɪ yine vuokpɪŋ nɪ sɔnsɔŋ, sie ɔ yi sɪba bɔabinɪŋ, ta nɪŋŋandɪsɪrɪba wa yi sɪba tɔntɔntɔ.

²⁷ Mɪnɪa yine vuokpɪŋ a tɪanɪ ɔ chanchaalɪŋ, vuodieke dɪ kala a die yaa vuodieke dɪ tɪanana nyɪndiikehe? Dɪ yiwo vuodieke dɪ kala die wo, ama manɪŋ n bie nɪ sɔnsɔŋ sɪba tɔntɔntɔ wa.

²⁸ “Nɪnɪŋ nɪ yine vuodiekemba dɪ benne n jɪgɪŋ n wumugisikehe ma sanɪa ma ma.

²⁹ N chɔa Nɪmɪŋ die dɪ kalɪnna mɪŋ naarɪ gie wo, die gbanj gbanj manj nan yɪ nɪ kanɪŋ naarɪ mi.

³⁰ Nɪ nan dii ta nyuu anan manɪn n naaru ma, ta kalɪ naagbanɪ ma a dii Izara buurisi ban anan ale wo sariya.”

Yisa die dɪ balla dɪ Piita nan chiisi dɪ v ka sɪba wa dene

(Mat. 26.31-35; Maki 14.27-31; Joon 13.36-38)

³¹ Tɪ Yomutien die dɪ balɪ yɪ Simoni Piita dɪ, “Simoni, Simoni, womma, Sitaani jɔɔsa wa sien dɪ v magɪsɪ nɪ ta chaaru nɪ sɪba ba naana a chaaru zaa an v ye dɪ nɪ yiwo zaa bie yaa zaavɔntɪ.

³² Ama funɪn Simoni n jɔɔsɪ wa Nmɪn a yɪ fu dɪ fu yadaka da keɪ sɔɔn tɪngban, ta fu keɪ a yɪnɪ a keɪ n jigin fu kpanɪsɪma fu nɪmballɪ.”

³³ Piita die dɪ yɪnɪ a balɪ wa dɪ, “N Yomutien, n yi siri dɪ n juu dansarɪka anan fu, ta kpi anan fu.”

³⁴ Yisa die dɪ yɪnɪ a balɪ wa dɪ, “Piita, n bala fu, kparaan nan keɪ baa ka kɔmma ta funɪn chiisi wo butaa dɪ zɪ mɪn.”

Mugisin sanɪa

³⁵ Womi Yisa die dɪ pɪasɪ ba dɪ, “Die n tunna nɪ die nɪ ga ta ka pɔgɪlɪ ligire jasɔɔkɪn anan bulɔgɪn anan nɪraha die nɪ waaru jaan mɪn?”

Die ba yɪnɪ baaru dɪ, “Aayɪ.”

³⁶ Yisa die dɪ baaru dɪ, “Ama lele nɪn, vuodieke mana dɪ yalla ligire jasɔɔkɪn yaa bulɔgɪn v nagɪ ka, ta vuodieke dɪ kana ka yallɪ takoobi, v nagɪ v jayeekin a daa a daa kaanɪ.

³⁷ N bala nɪ, dɪ maagɪya Nmɪn gbanɪkɔ ma dɪ ‘Ba nagɪ wa mɪn a gutɪ vuobɪatɪ ma.’ Die wɪa, die gban gban ba nan yi mɪn, dama wudieke mana

ba maaguna yaa gamma n ma Nmuḡ gbanḡu ma wa nan keḡ yi wusie.”

³⁸ Die ʋ kwanandusuriba dɪ baari dɪ, “Tɪ Yomutien, ye, takoobisi ale wonna.” Die ʋ yinḡi a baari dɪ, “Dɪ mu.”

Yisa die dɪ juusina Nmuḡ anan nuyimuna dene (Mat. 26.36-46; Maki 14.32-42)

³⁹ Die ʋ nyuḡ mi a ga Olivi Tɪstɪ kunkogin me sɪba ʋ naana yie die wo; ta die ʋ kwanandusuriba die dɪ dɪ ʋ kwan a ga.

⁴⁰ Die ʋ tuguna mi wo, die ʋ balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪ juusina Nmuḡ amɪ nɪ da keḡ juu magisuḡ ma.”

⁴¹ Die ʋ chuḡ ga ba nuḡa bita a suḡy gbirigi a juusɪ Nmuḡ dɪ,

⁴² “N Chua Nmuḡ, dɪ yi fɪ duḡḡɪ fɪ vuari muḡ a nyuḡ wɪba dieke dɪ kienene n ma naa, ama vaa fɪ duḡḡɪ yi da manuḡ n duḡḡɪ.”

⁴³ Womi malaka die dɪ nyuḡ arizanna ma a keḡ a kpanḡɪstɪ wa.

⁴⁴ Die ʋ benne sugichusɪḡ ma wa die ʋ faasɪ a juusɪ Nmuḡ anan nuyimuna, die ʋ walɪḡ die dɪ nanna tuḡban sɪba zuḡ.

⁴⁵ Die ʋ kenne haḡɪ Nmuḡ juusɪku ma wa die ʋ yinḡi ga ʋ kwanandusuriba jigin, ta ye ta ba guura, dama sugichusɪḡ die vana ba gbalɪḡ.

⁴⁶ Die ʋ piastɪ ba dɪ, “Bɪa wɪa nɪ guura? Nɪ haḡɪ a juusina Nmuḡ amɪ nɪ da keḡ a juu magisuḡ ma.”

Ba yigine Yisa dene

(Mat. 26.47-56; Maki 14.43-50; Joon 18.3-11)

⁴⁷ Yisa die ye ko bala wɪa ta ye kpɪkpaan dɪ kienene. Ta Judasi ʋ kwanandusuriba wɪnyɪ die

duna ba nuna, a die ken Yisa jigin di u mugisi u kaamu.

⁴⁸ Ama ta die Yisa die di pias wa di, “Judasi, mugisi wa n kaamu di fu nyu manu vuota Bua kua?”

⁴⁹ Die Yisa kuaandusirba die di yene wudieke di bala ka yiwo, ba pias wa di, “Tu Yomutien, ti wagi ba anan takoobisi?”

⁵⁰ Ama ta ba wonyi di wu yi lagi a gobi Nmun kukaabirba jaku nyu yomu nuudiigin chaan tibu a taan.

⁵¹ Ama Yisa die di baari di, “Di mu”, ta die a nagi daa wa tibi a yinji a mari.

⁵² Die Yisa di pias Nmun kukaabirba nyukuraha anan ba sojasisi nyukuraha anan tika nyukuraha di kenne di ba yigi wo wo di, “N yiwo gbigbatiru ni ken anan takoobisi anan dengbile di ni yigi mu?”

⁵³ Manu die n bie ni jigin Nmun jamun juokpenkpu ku ma daan mana ta ni ka mia di ni yigi mu. Ama san ka gie yiwo ni suti anan Sitaani di yine lumu hagritien wo suti.”

Piita die di chiisine Yisa dene

(*Mat. 26.57, 58, 69-75; Maki 14.53, 54, 66-72; Joon 18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ Mi die ba yigi Yisa a yaa wa a ga Nmun kukaabirba jaku tigin, ta Piita die di bie saasa ta di ba.

⁵⁵ Die ba chogisi wa bolin gbaaku sunsu a kalu a gilinbu a weele, Piita die di ga gutu ba a kalu.

⁵⁶ Die tuntuntuba havuubin wonyi die di ye Piita di kala bolibu jigin, die u ken a munu

daansɩ wa die ta keŋ baarɩ dɩ, “Daa wa gie gban die gutɩ wa Yisa ma.”

⁵⁷ Ama Piita die dɩ chiisike dɩ, “N lta, n ka wɔŋ sɩba wa.”

⁵⁸ Die dɩ yi sɩaa, daa wɔnyɩ dɩaŋ die dɩ ye wo a baarɩ dɩ, “Fɔnɩŋ, fɔ gban yiwo ɔ kwanɔandɩsɩrɩba wɔnyɩ?”

Ama die Piita dɩ yinŋi balɩ wa dɩ, “N nɩmbɩa, n ka yi ba wɔnyɩ.”

⁵⁹ Die dɩ bɩ yi sɩaa daa gaan dɩ bɩ keŋ a baarɩ dɩ, “Wusie, daa wa gie gban die beri aŋaŋ wa dama ɔ gban yiwo Galili vuon.”

⁶⁰ Piita die baarɩ dɩ, “N nɩmbɩa, manɩŋ n ka wɔŋ sɩba wudieke fɔ balala wa.”

Die ɔ yene ko bala wɩaha, kparaan die dɩ kuŋ.

⁶¹ Ta tɩ Yɔmɔtien Yisa die dɩ yinŋi a daansɩ Piita nine me, ta Piita die dɩ tɩnsɩ wudieke tɩ Yɔmɔtien Yisa die dɩ balɩ yɩ wa wa dɩ, “Kparaan nan keŋ baa ka kɔmma sorin sɔkɔɔŋ ta baarɩ zɩ mɩŋ bɩta mama.”

⁶² Die Piita dɩ nyɩŋ yen me a kuŋ pam.

*Die ba vɔarɩna Yisa fala ta nɩŋ wa dene
(Mat. 26.67, 68; Maki 14.65)*

⁶³ Die vuodiekemba die dɩ gbarɩna Yisa wa die dɩ vɔarɩ wa fala ta nɩŋ wa,

⁶⁴ ta nagɩ jaan a bɔbɩ ɔ nine chaan ta nɩŋ wa ta balɩ wa dɩ, “Bɔŋ a dagɩ vuodieke dɩ nɩŋna fɔ wa.”

⁶⁵ Ta die ba balɩ wɩa pam a chɩɩsa ɔ saan ta zɩa wa.

*Die ba yalla Yisa a ga sarɩya diiru jigɩŋ dene
(Mat. 26.59-66; Maki 14.55-64; Jɔɔn 18.19-24)*

⁶⁶ Die tunj di vonna, die Juu vuosi nyɔŋkɔraha anan, Nmun kɔkaabitɔba nyɔŋkɔraha anan miraha didagɔrɔba die di lagɔn tan nyɔŋkɔra lagɔmunj jigin, die ba yaa Yisa a keɔ ba jigin.

⁶⁷ Die ba piast wa di, "Balɔ tɔ, fɔnɔn fɔ yine Nmun Vuonvarɔkɔrɔ Masia wa?" Die Yisa di yinɔi baarɔ di, "Du yi man balɔ nɔ, nɔ kaan yi mun yada,

⁶⁸ ama n dɔan man piast nɔ wɔpiastɔkɔn nɔ kaan saagɔ a yinɔi mun.

⁶⁹ Ama a nyɔn lele yaa gamma manɔn vuota Bɔa nan daansɔ kalɔ Hagɔritɔn Nabidie Nmun nuudiigin chaan."

⁷⁰ Die ba mana di piast wa di, "Die nɔn fɔ yine Nmun Bɔa wa?"

U yinɔi baarɔ di, "Sɔba nɔ balla die wo."

⁷¹ Womi die ba baarɔ di, "Tɔ ka bɔ yaala daansɔtielin bɔbra. Tɔ gban gban tɔ wɔn ɔ nɔan wɔbalɔka mun."

23

Die ba yalla Yisa a ga Paliti nɔnɔa dene

(Mat. 27.1, 2, 11-14; Maki 15.1-5; Jɔɔn 18.28-38)

¹ Die daadamba mana di hagɔ a yaa Yisa a ga naan Paliti* jigin,

² mi die ba piili a bala a chɔɔsa wa di, "Tɔ ye daa wa gie di balala tɔ vuosi di ba da tunj lampo a yɔ naan Siiza ta bɔ baarɔ di ɔ yiwo Nmun Vuonvarɔkɔn Masia ta bɔ yi naan."

* **23:1 23.1** Paliti die yiwo Romani tunɔban naan Siiza nyɔŋkɔra wɔnyɔ.

³ Die wɔa Paliti die dɔ pɔasɩ wa dɔ, “Fɔ yine Juu vuosi naan̄ wa?”

Yisa dɔ yin̄ɔi a balɩ wa dɔ, “Sɩba fɔ balla die wo.”

⁴ Womi Paliti die dɔ balɩ yɩ N̄mɩɔ kɩkaabitɩba nyɩnkɔraha an̄an̄ kpɩkpaaku dɔ, “Manɩɔ n̄ ka ye daa wa gie dɔ chɔɔsɩna die.”

⁵ Ama die ba faasɩ a kpan̄ɔi ba gban̄ dɔ, “U dagɩku vaa wa vuosi dɔ yie watɩ an̄an̄ waagin̄. Die ɔ wolin̄ piili wo Galili me ta die ga Judia tɩgɩsɩ mana mana ta wa ken̄ giena.”

Naan̄ Herodi die dɔ dine Yisa sariya dene

⁶ Die Paliti die dɔ wɔnna naa ɔ pɔasɩ dɔ, “Daa wa gie yiwo Galili vuon̄?”

⁷ Die ɔ mɩn̄ɩna dɔ Yisa nyɩɔ wa Galili tɩngban̄ dieke Herodi dɔ daansɩnana wa, die ɔ vaa ba yaa wa ga Herodi jigin̄, dama wɔnɩɔ Herodi die bie wo Jerusalemi kanɩɔ san̄ka mi.

⁸ Die Herodi n̄aan̄ wɔmma Yisa wɔa, ta die yaala ɔ ye wo. Die wɔa die ɔ yene wo wo ɔ sun̄ die dɔ fɩalɩ, ta die yaala Yisa yi mamachi wɩn̄ an̄ ɔ ye.

⁹ Die wɔa die ɔ pɔasɩ Yisa wɔpɔasɩka pam, ama ɔ ka tɔgɩɔ wa.

¹⁰ Die N̄mɩɔ kɩkaabitɩba nyɩnkɔraha an̄an̄ mɩraha dɩdagɩɩba die zie mi ta faasɩ bala a chɔɔsa Yisa.

¹¹ Die Herodi an̄an̄ ɔ sojasisi die dɔ vɔarɩ Yisa fala ta yiwo wɔbɩatɩ pam, ta die nagɩ garɩvɩn̄ɩɔ a yeegi wo ta nagɩ wa yin̄ɩ ga Paliti jigin̄.

¹² Die dɩnda daari gban̄ gban̄ Herodi an̄an̄ Paliti dɔ yi zɔalɩ, dama die ba yiwo dataasɩ an̄an̄ tan̄.

*Paliti die dı yine sien dı ba kuv Yisa dene
(Mat. 27.15-26; Maki 15.6-15; Joon 18.39-
19.16)*

¹³ Paliti die dı wa Nımın kıkabıtıba nyınkıraha anan ba tıka nyınkıraha anan vuosisi,

¹⁴ a balı a yı ba dı, “Nının nı yalla daa wa gie a ken n jigin a baarı dı v gaama vuosi ba waga wagıtı, ama lele n dii wo v sarıya nı nınna ta ka ye wudieke nı bala dı v yi chıvı wa.

¹⁵ Herodi gban ka ye wudieke v yine chıvı, die wıa v vaa ba yınji nagı wa a ken n jigiri. Nı yeye? Daa wa gie ka yi wın mana amv kun.

¹⁶ Die wıa n nan yi ba tıbı wa anan kpaasın ta vaa v ga.”

¹⁷ ((Die ba gasıtınkv dıvga sanın mana Paliti nanın vvarı wa vuobalımnın a nyın dansarıka sın a taan a yı ba.))

¹⁸ Die kıkpaakv mana dı natı dı, “Kuv daa wa gie. Vvarı Barabasi a yı tı yvı.”

¹⁹ Die ba nagı wa Barabasi a yi dansarıka sın dama v vaa wa watı anan waagin dı nan tıka sın anan v vuosi kuvla wıa.

²⁰ Ama Paliti die yaala v vaa wa Yisa a taan yvı die wıa die v bı balı yı kıkpaakv bıbra.

²¹ Ama ta ba ye ko nata dı, “Kpaası wa dagarıkırı ma, Kpaası wa dagarıkırı ma.”

²² Paliti die dı pıası ba v bıtaa ma dı, “Bıa wıban v yi? Manın n ka ye wudieke v yine amv kun. Die wıa n nan vaa ba tıbı wa anan kpaasın ta vaa v ga.”

²³ Ama die ba ye ko nata anan lolikpuma di ba kpaasi Yisa a diisi dagarikiri ma; die ba natiku die di ken nyanhi Paliti.

²⁴ Die wia Paliti die di yi ba sien di ba yi ba duhu.

²⁵ Die u vuari daa dieke ba yaalala wa a taan, vuodieke die di vana wati anan waagu di nan tika ma wa ta bi ku vuosisi, ta nagi Yisa a yi ba di ba yi wo ba duhu.

Die ba kpaasina Yisa a diisi dagarikiri ma dene

(Mat. 27.32-44; Maki 15.21-32; Joon 19.17-27)

²⁶ Die sojasisi die di nagi Yisa a ga, die ba ganana wa ba ga tuoli daa wonyi ba wasinana Simoni, vuodieke die di nyinna Sayireni, die u nyi wa tunkpana a ken juo Jerusalemi suh. Die ba yigi wo, a nagi Yisa dagarikiri a chii wo ta vaa u chiike a di Yisa kvan.

²⁷ Die daadaan pam die didi Yisa kvan, die hooj batan die gutina ba ma a kuma u wia.

²⁸ Yisa die di yinhi a bal ba di, "Jerusalemi hooj, ni da kumma n wia ama ni kumma ni gban gban ni wia anan ni balli.

²⁹ Dama sanja kien vuosi di nan baari di, 'Hogu piri vuodiekemba di kana ka muri balli ta yi ba busu banu ba yaa sugfialu.'

³⁰ Kanu sanja mi vuosi di nan bal a yi tana di, 'Nan ti ma.' Ta bal yi kunkogehe di 'Nan ti ma a ligi ti.'

³¹ Dama du yi ba yie naa a yia muh, vuodieke di kana ka yi wuh a chusi, die nuh laha ba baa ba yi vuodiekemba di yine a chusi?"

32 Die ba nagı tıntumbıatı tielin bale gban a gıti Yisa ma dı ba ga kuv ba.

33 Die ba kenne a tıgı jigidieke die ba wasınana Sikpenkogilike jigin, mi die ba kpaası Yisa a diisi dagarıkırı ma, ta die kpaası tıntumbıatı tielin bale wo dagarısı ma, ta kaanı die dı bie v nuudiigin chaan ta kaanı dıan v nuugalı chaan.

34 Yisa die dı baarı dı, “N Chva Nmıı, nagı chaa vuosi gie, dama ba zı ba yinene wudieke wo chıan.”

Die ba puo v gaati a tıa tan anan chaachaa.

35 Die vuosi dı zie mi a daansa ta Juu vuosi nyııkıraha dı vvara wa fala dı, “Die v gbatı wa vuosi a taan, dıı yi v sen yi Nmıı Vuovarıkıı Masia wa, v gbatı v gban a taan.”

36 Sojasisi gban die dı vvara wa fala; die ba nagı danmıııı a yı wa,

37 ta baarı dı, “Dıı yi fı yi Juu vuosi naan, fı gbatı fı gban a taan.”

38 Die ba maagi maagi a diisi dagarıkı ma dı,
“JUU VUOSISI NAAŃ WA WŃNNA.”

39 Sańka mi tıntumbıatı tielibe wınyı die ba kpaasına a gıti wa die dı taana wa jome dı, “Da fı yine Masia wa? Gbatı fı gban anan tı a taan.”

40 Ama wınyı wa die dı galıı wa dı, “Fııııı ka chıga Nmıı? Dama tı mana bie wo tıııııı balııııı ma.

41 Tııııı nıı tı tıııııııı mı mıı, dama wudieke tı yine wo tune tı tuose dene, ama daa wa gie nıı ka yi wııı a chııııı.”

42 Ta die a balı yı Yisa dı, “Yisa, tııııı n wıa sańıa dieke fı keń dii fı naarı.”

⁴³ Yisa die dı yinji a balı wa dı, “Wusie manj bala fı, jinne manıj ananj fı nan dı bie Paradasi† ma.”

Yisa kuş wıa

(Mat. 27.45-56; Maki 15.33-41; Joon 19.28-30)

⁴⁴ Die dı yiwo ımıntvası, ımınnı die dı ka chaana ta tıngbanjka mana die dı sibi a ga tuęu ımınnı dı gbılınna bimbilimıj ataa sanja;

⁴⁵ ta die garı dieke die dı sagına Nımıj jıamıj juokpeņkpuķu soku die dı puo bule.

⁴⁶ Yisa die dı keş a keesi ananj lalıkpııj a baarı dı, “N Chıa Nımıj, fı nuusi me manj naga n haalıj yie.” Die v balı wa naa ta kpi.

⁴⁷ Die sojasisi jakıırı die dı yene wudieke dı yine wo die v bırı Nımıj a baarı dı, “Wusie, daa wa gie seş yiwo vuovıııj.”

⁴⁸ Die vuodiekemba mana dı lagısına mi dı ba daansı wudieke dı yinene wo dı yene wudiekemba dı yine wo ba mana die dı yinji ga tıgıj ananj sęıchııııj.

⁴⁹ Ama v zvalıba mana ananj hıęu diekemba dı dına wa a nyıj Galili wo die dı zie saasaa a daansa wudiekemba mana dı yinene wo.

Yisa nyıngbanıj guule wıa

(Mat. 27.57-61; Maki 15.42-47; Joon 19.38-42)

⁵⁰ Die daa wınyı die benne ba wasa wa Josefı, die v nyıj wa Juu vuosi tıj ba wasınana Arimatia. Die v yiwo vuovıııj ta bı dı Nımıj ta die a chıısa Nımıj naarı keııj.

† **23:43 23.43** Ba bı wasa arızanna paradasi ka chıııj yiwo jigıdieke sęıgıfıalıj dı benne.

⁵¹ Die ɔ yiwo Juu vuosi nyɛŋkɔra wɔnyɛ, ama die ɔ ka saagu wudieke ɔ chanchaalɔba die dɛ sanna wa ta yi wo.

⁵² Die ɔ ga Paliti nɔŋa a ga jɔɔsɛ wa Yisa nyɛŋbanɔka.

⁵³ Die ɔ nagɛ Yisa nyɛŋbanɔka, a yallɛ garɛ haalyɛtalɛŋ a veli wo a yaa ka a ga dɔaŋ vɔrɔhaalɛ dieke ba votine taŋ ma, ta ye ka guu vuonɛ mi.

⁵⁴ Die dɛ yiwo Alɔzuma daraaŋ ta davnɔɔsɛkɛrɛ daari dɛ yaala ka piili.

⁵⁵ Hɔgɔ diekemba die dɛ dɛna Yisa a nyɛŋ Galili wo die dɛ dɛ Josefɔ a ga a ye vɔrɛkɔ aŋaŋ ba dɔana Yisa nyɛŋbanɔka dene ka sɔŋ.

⁵⁶ Die ba yɛŋŋi ga tigiŋ a ga wɔnsɛ kpaanyɔga aŋaŋ tulaarisi.

Die ba vuosi davnɔɔsɛkɛrɛ daraaŋ sɛba ba miraha dɛ dagɛna dene wo.

24

Yisa kuŋ haŋŋi wɛ

(Mat. 28.1-10; Maki 16.1-8; Jɔɔn 20.1-10)

¹ Die Alasiri daraaŋ sukuleeliŋ, ta hɔgɔba ha die dɛ ga vɔrɛkɔ jigɛŋ aŋaŋ ba tulaari diekemba ba wɔnsɛna wa.

² Die ba kenne tɔgɛ vɔrɛkɔ jigiri die ba ye ta taŋ dieke ba nagɛna a ligi vɔrɛkɔ nuari bilɛŋye,

³ die wɛ die ba juu vɔrɛkɔ sɔŋ ama die ba ka ye tɛ Yɔmɔtɛŋ Yisa nyɛŋbanɔka.

⁴ Die ba zene a yile wɔrɛ gie wo, dembisi bale die dɛ keŋ zie ba jigɛŋ bɔnyɛ ta yeegi nyɛŋyeeke dɛ nyɛŋsɛnana sɛba nɔnyɛŋsɛŋ;

⁵ die ημααμυη die dı yigi hօgօba ha ta ba sօbօη gbirigi tıηgban, ama dembisi bale wo die dı pıası ba dı, “Bıa nı dı dıa yaala vuodieke dı benne v mıst ma kunti jigin?”

⁶ U wo giena, v hagıya. Nı tınstı wudieke die v balla a yı nı wa sanja dieke v benne Galili me wo;

⁷ dı ‘Ba nan yigi wօnօη vuota Bıa a nagı yi vuobiati nuusi me an ba kpaası wa dagarıkıη ma an v kpi; ama v nan hagı kun me ka daraa ataa daraan.’ ”

⁸ Womi die hօgօbaha dı tınstı v wօbalıka ha,

⁹ ta die nyıη vօrıkօ jigin a yıηηı kuli, a balı wıaha gie mana a yı v kvanandıstıba ban anan kaanı wa anan vuodiekemba dı benne mi mana.

¹⁰ Die hօgօba ha saara die wone Meri Magıdalini anan Juanna anan Jemisi nun Meri; banıη anan hօgօ diekemba die dı gօtına ba ma wa die balına wıaha gie a yı Yısa tontontıba.

¹¹ Ama tontontıba die dı yile wudieke ba balala wa yiwo wօtօgօ ta die ka tuo be dii.

¹² Ama Piita die dı hagı a chıgı ga vօrıkօ jigin; a sօbօη a zօstı a daansı ta ka ye jaan mana sie kumbu garıkօ nyına ma. Ta die a yıηηı ga tigin, ta wudieke dı yine wo dı paalı yi wo mamachi.

Emawusi sien me wօbalıka

(Maki 16.12, 13)

¹³ Die dınyıη daarı mi gban gban ba sօη vuosi die dı gara tıηkpanηı kaanı ba wasınana Emawusi, kanıη anan Jerusalemi die yiwo mali ayօpօyı.

¹⁴ Die ba chօnnana wa, die ba die azama yaa gamma wudiekemba mana dı yine wo.

15 Die ba dinene azama aṅaṅ taṅ die wo, Yisa gbaṅ gbaṅ die dɪ kenj gbigi be a chuṅ aṅaṅ ba;

16 ama Nṁuṅ die chɔrɪna ba, ba ka muṅṅi Yisa.

17 Yisa die dɪ pɪasi ba dɪ, “Bɪa nɪ chuṅ bala?”

Die ba yinṅi a zie zie aṅaṅ sɔgɪchɔsɪ.

18 Ba wɔnyɪ die ba wasɪnana Kulopasi dɪ pɪasi wa dɪ, “Fɔnuṅ fɔ nyɪna ma fɔ yine chaanɔ a bie Jerusalemi ka gie me ta ka sɪba wudieke dɪ yinene daraa gie nɔaṅ?”

19 Die ɔ pɪasi dɪ, “Wɔbɪaṅti?”

Die ba yinṅi balɪ wa dɪ, “Yaa gamma Nazeriti vuoke Yisa wa; die daa wa gie die yiwo Nṁuṅ naazɔa ta yaa haɟurɪṅ pam ɔ wɔbalɪka ma aṅaṅ ɔ tɔɔma ma Nṁuṅ aṅaṅ vuota nuṅṅa.

20 Ta tɪ Nṁuṅ kɪkaabitɪba nyɪṅkɔraha aṅaṅ tuṅgbaṅka nyɪṅkɔraha dɪ naɟi wa yɪ sarɪya diirin ba dii wo sarɪya ta baari dɪ ɔ mu dɪ ɔ kpi; die ba kpaasi wa a diisi dagarɪkɪrɪ ma.

21 Ama tɪnuṅ die tɪ yaa yada dɪ ɔ balla ɔ yi vuodieke dɪ baanṅ gbatɪ tɪnuṅ Izara vuosi a nyɪṅ tɪ dataasi nuusi me. A bɪ gɔtɪ, wɪaha dɪ yine ka daraa ataa wɔnna.

22 Die wɪa gbaṅ tɪ sɔṅ hɔgɔba batanṅ balɪ tɪ wa wɪuṅ ka paalɪ yi tɪ mamachi, dama ba ga wa vɔrɪkɔ jiginṅ sɔkɔleeliku gie,

23 ama ba ka ye ɔ nyɪṅgbaṅka. Ba yinṅine a kenj wo, ba baari dɪ banuṅ ba ye wo Nṁuṅ malakasi aṅaṅ ba nine; ta malakasi dɪ balɪ ba dɪ Yisa bie ɔ mɪsɪ ma.

24 Die wɪa tɪ batanṅ dɪ ga vɔrɪkɔ jiginṅ a ga ye wudieke gbaṅ gbaṅ hɔgɔba dɪ balla wa ama banuṅ ba ka ye Yisa.”

25 Womi Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba dɪ, “Bɪa yine nɪ ka sɪba nyinti gie chɪasɪ? Laha nɪ sunsɪ aɲaɲ nɪ baan nan tuo wudiekemba mana Nɲmɪɲ naazɔalɪba dɪ balla wa a dii!

26 Dɪ yiwo talasɪ dɪ Nɲmɪɲ Vuovɔarɪkɪrɪ Masia wa dii wahalaha gie ta wa ye jɪlɪma.”

27 Womi Yisa die piili a dagɪ ba wudieke Nɲmɪɲ gbɔɲkɔ sɔɲ mana dɪ balla yaa gamma ɔ wɪa, ta piili Mosisi dɪ maagina wudiekemba aɲaɲ Nɲmɪɲ naazɔalɪba maagɪɲ mana.

28 Die ba kenne a gbigi tɪɲkpaɲɲɪ dieke banɪɲ ba ganana wa, Yisa die dɪ paalɪ yi sɪba ɔ tɪaɲ gara nɪɲɲa,

29 ama die ba jɔɔsɪ wa dɪ, “Bemme giena aɲaɲ tɪ, dama ɲmɪnnɪ wɔɲ nanna mɪɲ ta jigiri dɪaɲ dɪ sibe.” Die wɪa die ɔ juu a wɪarɪ ba jigɪɲ.

30 Die ɔ ga kalɪ dɪ ɔ dii nyindiike aɲaɲ ba, a die nagɪ paanɔ a bɪrɪ Nɲmɪɲ a yi ke gbieri gbieri a nagɪ yɪa ba.

31 Womi die ba nine dɪ yuori die ba mɪɲɲɪ wa. Lele wo mi die ɔ nyɪɲɪ ba nine me.

32 Die ba bala a yɪa taɲ dɪ, “Die ɔ balala tɪ sieku me a daga tɪ wudiekemba dɪ maagina Nɲmɪɲ gbɔɲkɔ sɔɲ die wo, die tɪ ka yaa sɔgɪfɪalɪɲ pam?”

33 Die ba hagɪ bɔnyɪ a yɪɲɲɪ ga Jerusalemi a ga haari ɔ kɔaɲandɪsɪrɪba ban aɲaɲ kaanɪ wa aɲaɲ vuosi batanɲ dɪ lagɪsɪna taɲ.

34 Die ɔ kɔaɲandɪsɪrɪba die dɪ balɪ ba dɪ, “Tɪ Yɔmɔtɪeɲ seɲ a hagɪ kuɲ me aɲaɲ wusie, ta nyɪɲ Simoni jigɪɲ.”

35 Womi vuosi bale wo gie dɪaɲ dɪ balɪ ba wudieke mana dɪ yine sieku me aɲaɲ

ba muḡḡina ti Yomutien saḡḡa dieke u yine paanuku gbieri gbieri die wo.

*Yisa die di nyinna u kvaḡandu siri ba jigin dene
(Mat. 28.16-20; Maki 16.14-18; Joon 20.19-23;
Tuma 1.6-8)*

³⁶ Die ba yine ko bala waha gie yia ba wa, lele wo mi Yisa gbaḡ gbaḡ di keḡ zie ba sunsun ta balu a yi ba di, “Sugidugun bemme ni ma.”

³⁷ Die ba cheele aḡaḡ ḡmaamuḡ, dama die ba yile di ba ye wo kogin.

³⁸ Ama ta die u balu a yi ba di, “Bia ni sikpara di niga? Bia chuluḡ di bie ni ma?”

³⁹ Ni daansi ye n nuusi aḡaḡ n nachigisa a ye di di yiwo manun wusie. Ni gbi mun a ye di di yiwo manun. Kogin wo nyinḡbanun aḡaḡ koba, siba ni yene mun n yalla nyinḡbanun aḡaḡ koba die wo.”

⁴⁰ Die u balla waha gie a kpatu wa, die u nagu u nuusisi aḡaḡ u nachigisa a dagu ba.

⁴¹ Ama die ba ye ka tuo dii di di yiwo wonun; dama die di paalu yi be wo sugifalun aḡaḡ mamachi di wuru yiwo wusie. Die u piastu ba di, “Ni yaa nyindiike giena a baḡ nan dii?”

⁴² Die ba nagu zaastu dieke ba digine a yi wa,

⁴³ die u nagu a ḡobi ba nunḡa.

⁴⁴ Ta die a balu a yi ba di, “Ni tunsima n wobalika die n balla a yi ni saḡḡa dieke die n benne ni jigiri di waha mana ba maaguna Mosisi gbaḡku ma wa aḡaḡ Nmun naazualiba gbaḡtu ma wa aḡaḡ Nmun gbaḡ dieke ba wasunana yla gbaḡku, di di yi talastu di a mana keḡ yi wusie.”

⁴⁵ Die ɔ wa yuori ba yiaŋ dɪ ba sɪmma wudieke dɪ maagɪna wa Ŋmɪŋ gbanƙu ma wa chɪasɪ,

⁴⁶ ta balɪ ba dɪ, “Dɪ maagɪya dɪ Ŋmɪŋ Vuonɔarɪkɪrɪ Masia wa nan dii wahala ta kpi ta haɣɪ kuŋ me ka daraa ataa daraaŋ,

⁴⁷ dɪ ba muɔli a yɪ vuosi ɔ saan ma, dɪ yɪ ba vaa ba tɔntɔmbɪatɪ Ŋmɪŋ nan vaa a chaa ba; dɪ ba wolɪŋ a muɔlɪma wɪaha a yɪma Jerusalemi vuosi ta bɪ muɔli a yɪ buurɪŋ mana.”

⁴⁸ Die ɔ bɪ balɪ ba dɪ, “Nɪnɪŋ nɪ yɪne wɪaha gie daansa tieliŋ.

⁴⁹ Manɪŋ n baan yɪ nɪ wa N Chɔa Ŋmɪŋ Halɪkasɪka die ɔ yɪna nɔarɪ dɪ ɔ nan yɪ nɪ wa. Ama nɪ chɪsɪma Jerusalemi ma a ga tɔɣɪ saŋŋa dieke Ŋmɪŋ Halɪkasɪka dɪ balla ɔ nyɪŋ ŋmɪŋsikpɛŋ a kɛŋ nɪ ma wa.”

Yisa die dɪ jɔalɪna ga arɪzanna dene

(Maki 16.19, 20; Tɔɔma 1.9-11)

⁵⁰ Die Yisa dɪ yaa ba nyɪŋ tɪka sɔŋ a yaa ba ga Betani, mi die ɔ kɔtɪ ɔ nuusi ba ma a yɪ alibarika a yɪ ba.

⁵¹ Die ɔ yɪnene alibarika a yɪa ba wa, die ɔ nyɪŋ ba jigiŋ ta jɔalɪ ga arɪzanna ma.

⁵² Die ba jiaŋ wa ta die yɪŋŋi a ga Jerusalemi aŋaŋ sɔɣɔftaliŋ pam.

⁵³ Ta die a bie Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juokpɛŋkɔrɪku ma saŋŋa mana a bɪra Ŋmɪŋ saan.

cxxxiv

Konni
Konni NT (Ghana)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konni

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 7 May 2025

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57